ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ

2025

ΑΘΗΝΑ 2026

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ

2025

ΑΘΗΝΑ 2026

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διεύθυνση
Ελευθ. Βενιζέλου 21
102 50 Αθήνα

Δικτυακός τόπος
http://www.bankofgreece.gr

Τηλέφωνο
+30 210 320 5091

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

ISSN: 3057-4951 (online)
DOI: https://doi.org/10.52903/prudsupres.gr2025

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Το 2025 ενισχύθηκε περαιτέρω η ανθεκτικότητα του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα. Στην πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών για το 2025, τα ελληνικά Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα παρουσίασαν καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ενώ η άσκηση που διενεργήθηκε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στο πλαίσιο του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα (Financial Sector Assessment Program - FSAP) επιβεβαίωσε ότι είναι ανθεκτικά σε δυσμενή σενάρια. Επίσης, τα Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα αναβαθμίστηκαν από τους διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης στην επενδυτική κατηγορία και άντλησαν κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές με ανταγωνιστικούς όρους. Παράλληλα, τα Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα διεύρυναν το μερίδιο αγοράς τους, βελτίωσαν τη λειτουργική τους αποτελεσματικότητα και επιτάχυναν τις ενέργειες εξυγίανσης του ισολογισμού τους, με αποτέλεσμα ο Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων να έχει υποχωρήσει σε επίπεδα κάτω του 5% στο τέλος του 2025.

Κατά τη διάρκεια του 2025, ο ασφαλιστικός κλάδος ανταποκρίθηκε στις προκλήσεις από το διεθνές περιβάλλον και διαχειρίστηκε με επιτυχία τις αυξανόμενες απαιτήσεις για καινοτομία και ψηφιακή μετάβαση. Το ενδιαφέρον των πιστωτικών ιδρυμάτων για απόκτηση ειδικών συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο των ασφαλιστικών επιχειρήσεων καταδεικνύει τα υγιή θεμελιώδη μεγέθη και τις διαφαινόμενες θετικές προσδοκίες για την πορεία του κλάδου και συνάδει με την προσπάθεια διαφοροποίησης των πηγών εσόδων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος θέσπισε ενισχυμένες κανονιστικές απαιτήσεις για τη λειτουργία των διαχειριστών πιστώσεων, εισάγοντας πρόσθετες υποχρεώσεις σχετικά με τα συστήματα εταιρικής διακυβέρνησης, τις λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου και τις υποχρεώσεις υποβολής εποπτικών αναφορών.

Ωστόσο, η όξυνση των γεωπολιτικών εντάσεων στη Μέση Ανατολή έχει προκαλέσει ισχυρή άνοδο των τιμών της ενέργειας, επιδεινώνοντας τις προοπτικές ανάπτυξης και αναζωπυρώνοντας τις πληθωριστικές πιέσεις παγκοσμίως. Παράλληλα, η διατήρηση υψηλών δασμών από τις ΗΠΑ και οι ανακατατάξεις στις διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού περιορίζουν τη δυναμική του παγκόσμιου εμπορίου και εντείνουν τον γεωοικονομικό κατακερματισμό. Η αποκλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων θα μπορούσε να συμβάλει στη συγκράτηση ή και μείωση των τιμών της ενέργειας, ωστόσο οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες και εξαρτώνται από την πλήρη αποκατάσταση των ενεργειακών ροών.

Υπό το πρίσμα αυτό, κύρια προτεραιότητα της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων για το 2026 αποτελεί η ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους έναντι των γεωπολιτικών κινδύνων, της αυξημένης αβεβαιότητας στο διεθνές μακροοικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον, καθώς και έναντι των κινδύνων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Έμφαση δίνεται στην εφαρμογή συνετών πιστοδοτικών κριτηρίων στις νέες εκταμιεύσεις, στον κίνδυνο συγκέντρωσης και στην παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των λύσεων αναδιάρθρωσης. Για την εποπτεία του ασφαλιστικού κλάδου, κύρια προτεραιότητα αποτελεί η έγκαιρη

αναγνώριση και παρακολούθηση αναδυόμενων κινδύνων, όπως οι κλιματικοί, οι γεωπολιτικοί και οι κίνδυνοι κυβερνοασφάλειας, οι οποίοι απαιτούν αυξημένη επιχειρησιακή ανθεκτικότητα. Τέλος, όσον αφορά τους διαχειριστές πιστώσεων, βασικός εποπτικός στόχος παραμένει η αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδυναμιών που εξακολουθούν να παρατηρούνται, ιδίως στα ζητήματα εταιρικής διακυβέρνησης και στα συστήματα παρακολούθησης της διαχείρισης των απαιτήσεων. Παράλληλα, επιδιώκεται η προαγωγή της διαφάνειας στις σχέσεις μεταξύ δανειοληπτών και διαχειριστών πιστώσεων.

Η παρούσα Έκθεση ενισχύει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία εκ μέρους της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την άσκηση των εποπτικών της αρμοδιοτήτων. Δράττομαι της ευκαιρίας να ευχαριστήσω όλα τα στελέχη των εποπτικών διευθύνσεων για το αξιέπαινο έργο και τον επαγγελματισμό τους, ειδικά εφέτος που το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα, εξήρε την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της εποπτείας που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος.

Αθήνα, Ιούλιος 2026

Γιάννης Στουρνάρας

Διοικητής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΡΙΑΣ

Το 2025, το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα επέδειξε ισχυρή ανθεκτικότητα, παρά τις εντεινόμενες γεωπολιτικές προκλήσεις και την αυξημένη αβεβαιότητα. Η ανθεκτικότητά του επιβεβαιώθηκε και από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα (Financial Sector Assessment Program - FSAP). Η αξιολόγηση αυτή για την Ελλάδα είναι η πρώτη μετά το 2006 και αναγνωρίζει τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί στον ελληνικό τραπεζικό τομέα. Σύμφωνα με τα συμπεράσματά της, οι βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ελλάδα είναι περιορισμένοι και τα Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένα, με ικανοποιητική ρευστότητα και ανθεκτικά σε σενάρια ακραίων καταστάσεων κρίσης. Επιπροσθέτως, αναδείχθηκαν τα υψηλά πρότυπα και η ισχυρή ανεξαρτησία της εποπτείας που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ υπογραμμίστηκε η αυξημένη ετοιμότητα του συστήματος έναντι μελλοντικών κλυδωνισμών.

Ο τραπεζικός τομέας επισφράγισε τη μετάβασή του σε συνθήκες κανονικότητας, ενισχύοντας περαιτέρω τα θεμελιώδη μεγέθη του. Τα Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα διατήρησαν την κεφαλαιακή τους επάρκεια σε ικανοποιητικό επίπεδο και κατέγραψαν ισχυρή οργανική κερδοφορία, επιτρέποντας τη διανομή μερισμάτων και την υλοποίηση στρατηγικών επενδύσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αντίστοιχα, τα Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα βελτίωσαν την κερδοφορία και την ποιότητα του ενεργητικού τους, με ορόσημο τη λειτουργική συγχώνευση των δύο μεγαλύτερων εξ αυτών.

Θετική ήταν και η εικόνα της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, η οποία διατήρησε την ισχυρή κεφαλαιακή της επάρκεια, ενώ διαχειρίστηκε αποτελεσματικά τις σύγχρονες προκλήσεις, όπως το αυξανόμενο κόστος αποζημιώσεων, τη μεγαλύτερη συχνότητα έντονων κλιματικών φαινομένων και τις αυξανόμενες απαιτήσεις για καινοτομία και ψηφιακή μετάβαση. Σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η ανάληψη της εποπτείας των Ταμείων (Προαιρετικής) Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) από την Τράπεζα της Ελλάδος από την 1η Ιανουαρίου 2025, γεγονός που διευρύνει το εποπτικό της αποτύπωμα.

Ορόσημο για την εποπτική δράση της Τράπεζας της Ελλάδος το 2025 αποτέλεσε ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων με την έκδοση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) 243/2/07.07.2025. Η νέα Πράξη, μεταξύ άλλων, ενισχύει τις απαιτήσεις εσωτερικής διακυβέρνησης, εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη ισχυρής κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) στο πλαίσιο της επανεξέτασης των διαδικασιών αδειοδότησης Ιδρυμάτων Πληρωμών και Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος βάσει της οδηγίας για τις Υπηρεσίες Πληρωμών (Payment Services Directive - PSD2). Η αξιολόγηση ανέδειξε την πλήρη και αποτελεσματική ενσωμάτωση των Κατευθυντήριων Γραμμών της ΕΑΤ για την αδειοδότηση, την ενίσχυση των

απαιτήσεων εταιρικής διακυβέρνησης και την υλοποίηση των αναγκαίων διορθωτικών ενεργειών εκ μέρους της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ουσιαστικό έργο συντελέστηκε επίσης κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του Κανονισμού για την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα (Digital Operational Resilience Act - DORA). Η Τράπεζα της Ελλάδος ανέπτυξε ένα ασφαλές πλαίσιο αναφοράς συμβάντων για όλα τα εποπτευόμενα ιδρύματα και υλοποίησε τη διαδικασία συλλογής των Μητρώων Πληροφοριών Τρίτων Παρόχων και παράλληλα συμμετείχε ενεργά στο νέο πλαίσιο επίβλεψης των κρίσιμων τρίτων παρόχων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η άσκηση αποτελεσματικής εποπτείας συνοδεύθηκε και από την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις του εποπτικού πλαισίου. Τα επιβληθέντα πρόστιμα αφορούν παραβάσεις του πλαισίου πρόληψης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διαφάνειας των τραπεζικών συναλλαγών, λειτουργίας των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, καθώς και της ασφαλιστικής νομοθεσίας. Οι κυρώσεις αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για την εμπέδωση ισχυρής κουλτούρας συμμόρφωσης.

Το προσεχές διάστημα, πρόκληση αποτελεί η εφαρμογή του ευρωπαϊκού Κανονισμού σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και η ανάληψη άμεσων εποπτικών αρμοδιοτήτων από τη νεοϊδρυθείσα ευρωπαϊκή Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (Anti-Money Laundering Authority - AMLA) από το 2028. Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει ενεργά στις σχετικές ευρωπαϊκές διεργασίες εκπροσωπώντας όλες τις εποπτικές αρχές της χώρας και συμβάλλει στην προετοιμασία για την ομαλή μετάβαση στο νέο εποπτικό περιβάλλον.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης μέσω της θέσπισης του τρίτου πυλώνα της, του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης Καταθέσεων (European Deposit Insurance Scheme - EDIS), παραμένει επιτακτική για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα. Παράλληλα, η Τράπεζα της Ελλάδος στηρίζει ενεργά την «απλοποίηση χωρίς απορρύθμιση» του ρυθμιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στόχο τη μείωση της περιττής πολυπλοκότητας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, διατηρώντας όμως ανέπαφο το πλέγμα ασφαλείας που προστατεύει τους καταθέτες και την πραγματική οικονομία.

Οι προκλήσεις για τα εποπτευόμενα ιδρύματα τα επόμενα έτη παραμένουν σύνθετες λόγω των γεωπολιτικών εντάσεων, της κλιματικής αλλαγής, αλλά και των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων. Υπό αυτό το πρίσμα, οι εποπτικές μας προτεραιότητες επικεντρώνονται, μεταξύ άλλων, στην ενίσχυση της επιχειρησιακής και τεχνολογικής ανθεκτικότητας των ιδρυμάτων, στην κεφαλαιακή τους επάρκεια, στη διαχείριση των κλιματικών κινδύνων και στην ψηφιακή τους στρατηγική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη από τα ιδρύματα επαρκών πολιτικών για τη διαχείριση των κινδύνων που προέρχονται από την τεχνητή νοημοσύνη, δεδομένης της αυξανόμενης χρήσης της.

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στο προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος για την καθοριστική συμβολή του στη διατήρηση των υψηλών εποπτικών προτύπων της Τράπεζας της Ελλάδος και στην ανταπόκρισή της στις διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις. Η επιστημονική κατάρτιση των στελεχών, η προσήλωσή τους στο έργο τους, καθώς και η καλλιέργεια μιας κουλτούρας που προάγει μια αποδοτικότερη, αποτελεσματικότερη και

περισσότερο εστιασμένη στους ουσιώδεις κινδύνους άσκηση της εποπτείας, αποτελούν τον θεμέλιο λίθο για την εκπλήρωση της αποστολής μας: την προστασία της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και του δημόσιου συμφέροντος.

Αθήνα, Ιούλιος 2026

Χριστίνα Παπακωνσταντίνου

Υποδιοικήτρια

Περιεχόμενα

1. ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 14

1.1 ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ 14

1.2 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ 15

1.3 ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ 2026-2028 21

2. ΜΙΚΡΟΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ 30

2.1 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ 30

2.1.1 Εποπτεία Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων 33

2.1.2 Εποπτεία Λιγότερο Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, υποκαταστημάτων με έδρα σε τρίτη χώρα ή με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ 39

2.1.3 Εποπτικές ασκήσεις 45

2.1.4 Οριζόντιες δραστηριότητες στην ανάλυση κινδύνων 46

2.1.5 Καλυμμένα ομόλογα και τιτλοποιήσεις 47

2.2 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ 51

2.2.1 Ιδρύματα Πληρωμών και Ηλεκτρονικού Χρήματος και Τρίτοι Πάροχοι Υπηρεσιών Πληρωμών 51

2.2.2 Ανταλλακτήρια συναλλάγματος 53

2.2.3 Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων 54

2.2.4 Εταιρείες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης & Εταιρείες Πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων 55

2.2.5 Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις 55

2.2.6 Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων 57

2.2.7 Μεσίτες Στεγαστικής Πίστης 57

2.3 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ 59

2.3.1 Εποπτεία (Αντ)ασφαλιστικών Επιχειρήσεων 62

2.3.2 Εποπτεία Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης 65

2.3.3 Εποπτεία Επιχειρηματικών Πρακτικών των Παραγωγών και Διανομέων Ασφαλιστικών Προϊόντων 66

2.4 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ 68

3. ΚΥΡΩΣΕΙΣ 72

4. ΠΡΟΛΗΨΗ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 74

5. ΜΑΚΡΟΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ 77

5.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ 77
5.2 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΡΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ....79
6. ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ....81
7. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙΣ....84
8. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 86
8.1 ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ....86
8.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ....9 0

Κατάλογος Πλαισίων

Πλαίσιο 1.1.: Εποπτικά τέλη στα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα 20
Πλαίσιο 1.2: Αποτελέσματα του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για την Τράπεζα της Ελλάδος 28
Πλαίσιο 2.1: Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνου 38
Πλαίσιο 2.2: Κλιματικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι στα Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα 42
Πλαίσιο 2.3: Ετήσιες αξιολογήσεις ομότιμων εποπτικών αρχών από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών 49
Πλαίσιο 2.4: Αναθεώρηση πλαισίου Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος της Τράπεζας της Ελλάδος....58
Πλαίσιο 2.5: Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων 64
Πλαίσιο 4.1: Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στις Εργασίες της Ευρωπαϊκής Αρχής κατά της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (AMLA) 76
Πλαίσιο 7.1: Ημερίδα της Τράπεζας της Ελλάδος για την «Εποπτεία & Πρόοδο στην Εκκαθάριση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων»....84
Πλαίσιο 8.1: Επικαιροποίηση του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης Πιστωτικών και Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων 90
Πλαίσιο 8.2: Πρωτοβουλίες απλοποίησης του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο 94

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

ΑΣ	Ανταλλακτήριο Συναλλάγματος	**ΙΗΧ**	Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος
ΔΑΕΕΚ	Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας του Εσωτερικού Κεφαλαίου	**ΙΠ**	Ίδρυμα Πληρωμών
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	**ΚΞΧ/ΧΤ**	Καταπολέμηση του Ξεπλύματος Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας
ΔΠΧΑ	Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς	**ΛΣΠΙ**	Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο	**ΜΕΔ**	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια
ΕΑΑ	Εθνική Αρμόδια Αρχή	**ΞΧ**	Ξέπλυμα Χρήματος
ΕΑΕ	Εθνική Αρχή Εξυγίανσης	**ΠΔ/ΤΕ**	Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος
ΕΑΤ	Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών	**ΠΕΕ**	Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής (της Τράπεζας της Ελλάδος)
ΕΔΕΑ	Εποπτική Διαδικασία Εξέτασης και Αξιολόγησης	**ΠΙ**	Πιστωτικό Ίδρυμα
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση	**ΠΚΠ**	Προστατευμένο Κανονιστικό Περιβάλλον
ΕΕΜ	Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός	**ΠΥΠΛ**	Πάροχοι Υπηρεσιών Πληροφοριών Λογαριασμού
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	**ΣΠΙ**	Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα
ΕΜΕ	Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης	**ΤΕΑ**	Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης
ΕΠΑΘ	Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων	**ΤΕΚΕ**	Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων
ΕΣΕ	Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης	**ΤΠΕ**	Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΕΤΕ	Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης	**ΤΧΣ**	Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
ΙΕΣΠ	Ιδρύματα Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών	**ΧΤ**	Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας
AML	Anti-money Laundering	**FSAP**	Financial Sector Assessment Program
AMLA	Anti-money Laundering Authority	**FRTB**	Fundamental Review of the Trading Book
AMLR	Anti-money Laundering Regulation	**IORP**	Institutions for Occupational Retirement Provision
API	Application Programming Interface	**IRRBB**	Interest Rate Risk in the Banking Book
BCBS	Basel Committee on Banking Supervision	**JST**	Joint Supervisory Team
BRRD	Bank Recovery and Resolution Directive	**MREL**	Minimum requirement for own funds and eligible liabilities
CFT	Countering the Financing of Terrorism	**O-SII**	Other Systemically Important Institutions
CMDI	Crisis Management & Deposit Insurance Framework	**PEPP**	Pan-European Personal Pension Products
CRD	Capital Requirements Directive	**PSD**	Payment Services Directive
CRR	Capital Requirements Regulation	**PSR**	Payment Services Regulation
DORA	Digital Operational and Resilience Act	**RDARR**	Risk Data Aggregation and Risk Reporting
EBA	European Banking Authority	**RTF**	Risk Tolerance Framework
ECB	European Central Bank	**SA**	Standardized Approach
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority	**SCA**	Strong Customer Authentication
ESG	Environmental, Social & Governance	**SSM**	Single Supervisory Mechanism
ESMA	European Securities and Markets Authority	**STS**	Simple, Transparent and Standardised

1. ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1.1 ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως κεντρική τράπεζα και ανεξάρτητη αρχή, διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διασφάλιση της σταθερότητας και της εύρυθμης λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της, η Τράπεζα της Ελλάδος εποπτεύει το χρηματοπιστωτικό σύστημα μέσω της άσκησης της μικροπροληπτικής και μακροπροληπτικής εποπτείας.

Η μακροπροληπτική εποπτεία παρακολουθεί τις εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, εντοπίζει κινδύνους και ευπάθειες και λαμβάνει μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς του και τον περιορισμό της συσσώρευσης συστημικών κινδύνων, οι οποίοι θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την ομαλή παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η μακροπροληπτική εποπτεία αποτελεί εθνική αρμοδιότητα.

Στο πλαίσιο της μικροπροληπτικής εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί την τήρηση του θεσμικού πλαισίου και των εποπτικών απαιτήσεων από τα εποπτευόμενα ιδρύματα, με σκοπό τη διατήρηση της φερεγγυότητάς τους και την αποτελεσματική λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως αρμόδια αρχή, εποπτεύει τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, καθώς και τα ταμεία (προαιρετικής) επαγγελματικής ασφάλισης που δραστηριοποιούνται στη χώρα. Η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων ασκείται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ).

Η Τράπεζα της Ελλάδος, κατά την άσκηση της εποπτικής της αρμοδιότητας, αξιολογεί τη συμμόρφωση των εποπτευόμενων ιδρυμάτων με τους κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και αξιολογεί τα συστήματα εσωτερικής διακυβέρνησης, καθώς και τη συμμόρφωση των ιδρυμάτων με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Επίσης, αξιολογεί αιτήσεις για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας και την επέκταση δραστηριοτήτων, καθώς και για την έγκριση απόκτησης ή αύξησης ειδικής συμμετοχής, και παρακολουθεί την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου σε θέματα διαφάνειας των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών, ιδίως όσον αφορά την προσυμβατική ενημέρωση των συναλλασσόμενων για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους. Σε περίπτωση παραβάσεων του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, την εφαρμογή του οποίου εποπτεύει, επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις ή άλλα διοικητικά μέτρα. Οι εποπτικές πρακτικές της Τράπεζας της Ελλάδος ευθυγραμμίζονται τόσο με το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο όσο και με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές.

Σχήμα 1
Προληπτική εποπτεία και εξυγίανση στα Πιστωτικά Ιδρύματα

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Στις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος περιλαμβάνεται επίσης η εποπτεία της ειδικής και ασφαλιστικής εκκαθάρισης των εποπτευόμενων οντοτήτων των οποίων η άδεια λειτουργίας έχει ανακληθεί και στα οποία έχει οριστεί ειδικός ή ασφαλιστικός εκκαθαριστής.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει οριστεί ως Εθνική Αρχή Εξυγίανσης (ΕΑΕ) για τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία εποπτεύει. Η εξυγίανση αφορά την εφαρμογή μέτρων σε ένα πιστωτικό ίδρυμα το οποίο βρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή επαπειλούμενης αφερεγγυότητας. Η λειτουργία της εξυγίανσης περιλαμβάνει την κατάρτιση σχεδίων και τη λήψη κατάλληλων μέτρων με στόχο, μεταξύ άλλων, τη διασφάλιση της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών των ιδρυμάτων που τίθενται σε εξυγίανση και την αποτροπή σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) στο πλαίσιο του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (ΕΜΕ).

Η παρούσα έκθεση εστιάζει στις δραστηριότητες που ανέλαβε και υλοποίησε η Τράπεζα της Ελλάδος κατά το 2025 για τη διασφάλιση της σταθερότητας του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, αναδεικνύοντας παράλληλα τον ρόλο και τις αρμοδιότητές της στο πλαίσιο αυτό.

1.2 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ

Εποπτικές Υπηρεσιακές Μονάδες αρμόδιες για την προληπτική εποπτεία και εξυγίανση

Η αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος για την προληπτική εποπτεία και την εξυγίανση ασκείται από τις αρμόδιες Εποπτικές Υπηρεσιακές Μονάδες των οποίων το κύριο έργο παρουσιάζεται παρακάτω:

Πίνακας 1
Κύριο έργο Εποπτικών Υπηρεσιακών Μονάδων αρμόδιων για την Προληπτική Εποπτεία και Εξυγίανση

Διεύθυνση Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών
– Διεξάγει επιτόπιους ελέγχους στα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύματα για όλους τους κινδύνους προληπτικής εποπτείας και την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
– Εποπτεύει και διεξάγει επιτόπιους ελέγχους σχετικά με τους κινδύνους Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και Ασφάλειας όλων των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος ιδρυμάτων.
– Εποπτεύει τα Ιδρύματα Πληρωμών, τα Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος, τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληροφοριών Λογαριασμού, τους Παρόχους Υπηρεσιών Εκκίνησης Πληρωμών και τα Ανταλλακτήρια Συναλλάγματος.
– Εποπτεύει και διεξάγει επιτόπιους ελέγχους στα υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικά και εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος χρηματοδοτικά ιδρύματα, καθώς και στις υπό ασφαλιστική εκκαθάριση ασφαλιστικές επιχειρήσεις και στα υπό εκκαθάριση Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης.
– Εποπτεύει τη συμμόρφωση ως προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας για το σύνολο των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος εταιρειών και διαμορφώνει το σχετικό θεσμικό πλαίσιο.
– Υποστηρίζει το έργο της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, συντονίζει και διαχειρίζεται, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας, τα θέματα που συζητούνται στο Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ και τα θέματα επιβολής διοικητικών προστίμων σε εποπτευόμενα ιδρύματα ή φυσικά πρόσωπα.
Διεύθυνση Εποπτείας Επαγγελματικής και Ιδιωτικής Ασφάλισης
– Ασκεί προληπτική εποπτεία επί των (αντ)ασφαλιστικών επιχειρήσεων με έδρα στην Ελλάδα για το σύνολο των ασφαλίσεων που συνάπτουν στην Ελλάδα και στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), είτε με καθεστώς ελεύθερης εγκατάστασης (μέσω υποκαταστημάτων) είτε με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.
– Ασκεί προληπτική εποπτεία επί των υποκαταστημάτων στην Ελλάδα των αλλοδαπών (αντ)ασφαλιστικών επιχειρήσεων με έδρα σε τρίτες χώρες (εκτός ΕΕ).
– Εποπτεύει τους διανομείς ασφαλιστικών προϊόντων με έδρα στην Ελλάδα για τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις ενημέρωσης και δεοντολογίας των ασφαλισμένων και ληπτών ασφάλισης.
– Εποπτεύει τις επιχειρηματικές πρακτικές των ασφαλιστικών επιχειρήσεων με έδρα στην Ελλάδα ως παραγωγών των ασφαλιστικών προϊόντων κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής μιας σύμβασης ασφάλισης.
– Καταρτίζει και επικαιροποιεί την εξεταστέα ύλη για την πιστοποίηση των επαγγελματικών γνώσεων των (αντ)ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και διενεργεί τις σχετικές εξετάσεις.
– Εγκρίνει τα σεμινάρια επαγγελματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης των διανομέων ασφαλιστικών προϊόντων.
– Εποπτεύει τα Πανευρωπαϊκά Ατομικά Συνταξιοδοτικά Προϊόντα (Pan-European Personal Pension Products - PEPPs).
– Συμμετέχει στο Συμβούλιο Εποπτών (Board of Supervisors) της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (European Insurance and Occupational Pensions Authority – EIOPA) και μεριμνά για την ενσωμάτωση στο ελληνικό κανονιστικό πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών που αυτή εκδίδει.
– Εποπτεύει τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης ως προς την κεφαλαιακή επάρκεια για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων τους, την εγκατάσταση αποτελεσματικού συστήματος διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων, τη διαχείριση των επενδύσεων και την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών στα μέλη και στους δικαιούχους συνταξιοδοτικών παροχών.
– Παρακολουθεί τη συμμόρφωση σε συνεχή βάση των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.) άλλων κρατών-μελών της ΕΕ που δραστηριοποιούνται διασυνοριακά στην Ελλάδα προς τις απαιτήσεις της εθνικής κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας σχετικά με την επαγγελματική ασφάλιση, καθώς και προς τις απαιτήσεις παροχής πληροφοριών στα μέλη και στους δικαιούχους συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρα 16 – 24) του ν. 5078/2023 (ΦΕΚ Α΄ 211)), σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών-μελών καταγωγής.
Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος
– Εξετάζει τη συμμόρφωση των εποπτευόμενων οντοτήτων, σε ατομική και ενοποιημένη βάση, προς το πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους.
– Αξιολογεί αιτήματα για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας και λοιπά αιτήματα και εξετάζει την τήρηση των προβλεπόμενων όρων και προϋποθέσεων.
– Παρακολουθεί σε συνεχή βάση την εφαρμογή του πλαισίου εποπτείας της κεφαλαιακής επάρκειας, των κανόνων ρευστότητας και της συγκέντρωσης κινδύνων και συνεργάζεται με την ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΕΜ.

– Αναπτύσσει εποπτικές μεθοδολογίες για την αξιολόγηση κινδύνων κεφαλαιακής επάρκειας, τιτλοποιήσεων και καλυμμένων ομολόγων, καθώς και για την Εποπτική Διαδικασία Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ).
– Διαμορφώνει το θεσμικό πλαίσιο για την εποπτεία των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων.
– Αξιολογεί τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνων και της κανονιστικής συμμόρφωσης των εποπτευόμενων ιδρυμάτων.
– Εποπτεύει τη διαφάνεια των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών.
– Αναλύει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τα εποπτικά στοιχεία των πιστωτικών και λοιπών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων.
– Εντοπίζει τις ευπάθειες και αξιολογεί τους κινδύνους για τον τραπεζικό τομέα.
– Εισηγείται την επιβολή διοικητικών κυρώσεων που η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει στα εποπτευόμενα ιδρύματα.
– Αναπτύσσει εποπτικές μεθοδολογίες, οδηγίες και έγγραφα για τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και τη διαχείριση κρίσεων, καθώς και θεμάτων που σχετίζονται με παράγοντες περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διακυβέρνησης (Environmental, Social & Governance – ESG).
– Παρακολουθεί και διαχειρίζεται θέματα διασφάλισης της ποιότητας των εποπτικών εργασιών.
Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
– Παρακολουθεί και αξιολογεί τους συστημικούς κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που πηγάζουν από όλους τους τομείς του χρηματοπιστωτικού συστήματος (τραπεζικός τομέας, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, χρηματοπιστωτικές αγορές).
– Διαμορφώνει τη στρατηγική και το ρυθμιστικό πλαίσιο της μακροπροληπτικής πολιτικής στην Ελλάδα, την οποία ασκεί με τα κατάλληλα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής.
– Εποπτεύει, σε συνεργασία με τον αρμόδιο επόπτη, σε οριζόντιο επίπεδο Διευθύνσεων και ανεξαρτήτως του είδους του εποπτευόμενου ιδρύματος, εξειδικευμένα θέματα του κανονιστικού πλαισίου ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που αξιοποιούν χρηματοοικονομική τεχνολογία (FinTech), τεχνητή νοημοσύνη και εν γένει την καινοτομία.
– Επιβλέπει τα συστήματα και τα μέσα πληρωμών, καθώς και τα συστήματα διακανονισμού τίτλων, τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους, με σκοπό τη διασφάλιση της αξιοπιστίας τους και τον περιορισμό του συστημικού κινδύνου.
– Εκδίδει ανά εξάμηνο την Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, όπου αναλύονται οι κίνδυνοι και η ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
– Εκπονεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests) σε μικροπροληπτικό και μακροπροληπτικό επίπεδο.
– Αξιολογεί τα εσωτερικά υποδείγματα των πιστωτικών ιδρυμάτων και συμμετέχει σε σχετικούς επιτόπιους ελέγχους.
Μονάδα Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων
– Αξιολογεί τα πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να εξεταστεί η αναγκαιότητα εφαρμογής επ' αυτών μέτρων εξυγίανσης.
– Αναλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να ασκούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος οι εξουσίες της αρχής εξυγίανσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 «Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων» του ν. 4335/2015.
– Υποβάλλει εισηγήσεις προς τα αρμόδια όργανα (δηλαδή την Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης).
– Αναλαμβάνει τις αναγκαίες ενέργειες που απορρέουν από τη συμμετοχή στον ΕΜΕ.
– Υποβάλλει υποδείγματα για σκοπούς εξυγίανσης.
– Αναλαμβάνει τις ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο 145Β του νόμου 4261/2014.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Με στοιχεία αναφοράς Δεκεμβρίου 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος απασχολεί συνολικά 336 εργαζόμενους για την άσκηση του έργου της προληπτικής εποπτείας και εξυγίανσης, οι οποίοι κατανέμονται στις αρμόδιες Εποπτικές Υπηρεσιακές Μονάδες όπως απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 1
Δύναμη προσωπικού των Εποπτικών Υπηρεσιακών Μονάδων

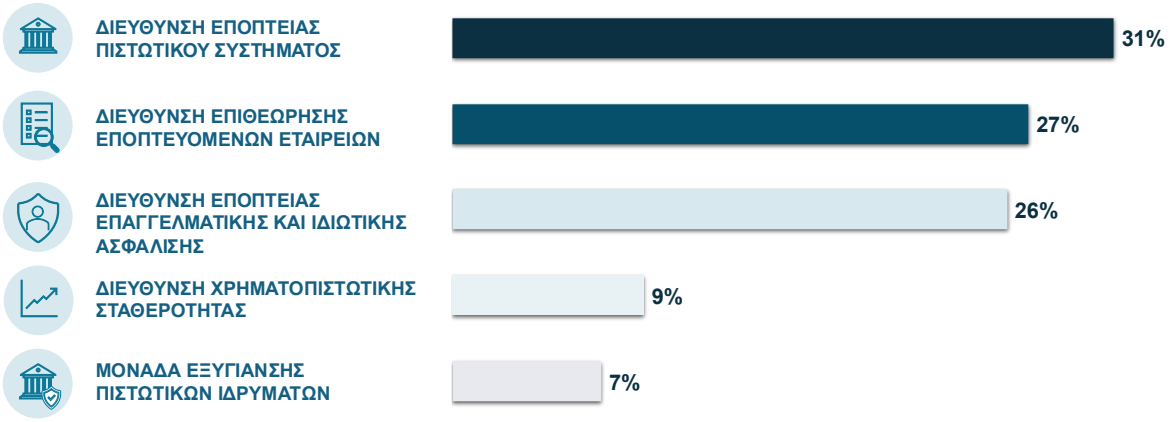

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Η ηλικιακή σύνθεση των εργαζόμενων στις Εποπτικές Υπηρεσιακές Μονάδες, καθώς και η σύνθεση ανά φύλο, για το έτος 2025, αποτυπώνεται στα παρακάτω διαγράμματα.

Διάγραμμα 2
Σύνθεση ανά φύλο του προσωπικού των Εποπτικών Υπηρεσιακών Μονάδων

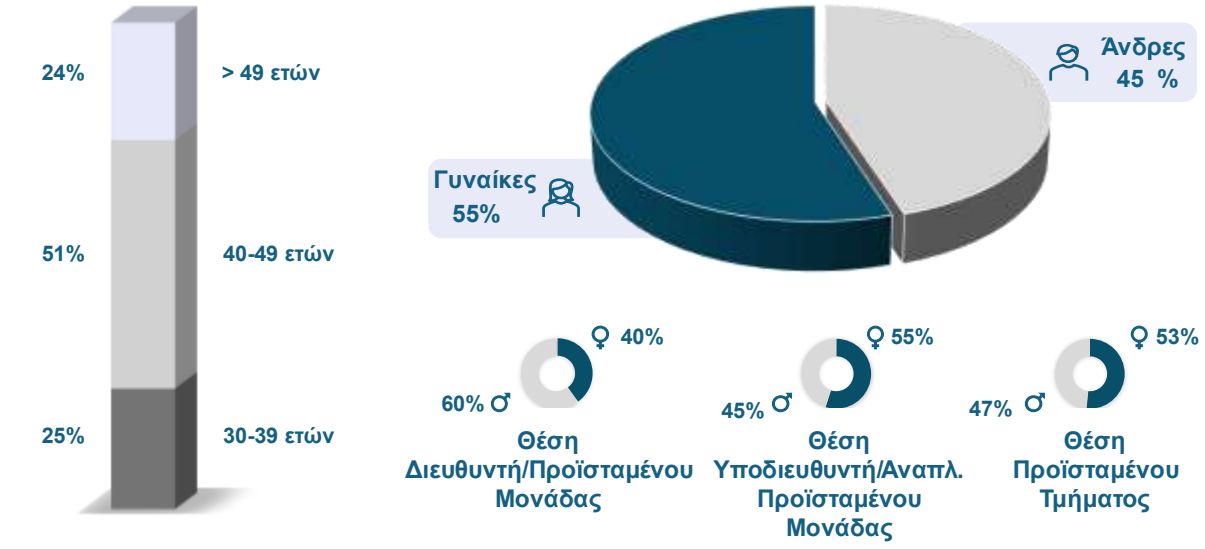

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Το 95% των εργαζόμενων στις Εποπτικές Υπηρεσιακές Μονάδες κατέχει τουλάχιστον έναν τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών, και το 16% κατέχει και δεύτερο τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών. Εκ του συνόλου των εργαζομένων στις Εποπτικές Υπηρεσιακές Μονάδες το 6% κατέχει διδακτορικό τίτλο σπουδών, ενώ το 28% κατέχει τουλάχιστον μια επαγγελματική πιστοποίηση (π.χ. ACCA, CFA, FRM, CIA).

Διάγραμμα 3
Ακαδημαϊκές σπουδές και επαγγελματικές πιστοποιήσεις του προσωπικού των Εποπτικών Υπηρεσιακών Μονάδων

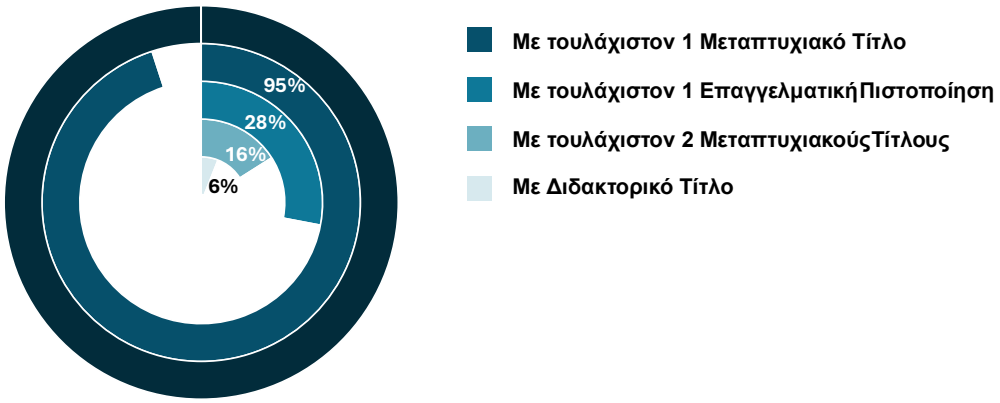

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Αρμόδια όργανα για τη λήψη αποφάσεων

Τα αρμόδια όργανα για τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά την προληπτική εποπτεία είναι η Εκτελεστική Επιτροπή και η Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΕΠΑΘ) της Τράπεζας της Ελλάδος. Αρμόδια για ζητήματα εξυγίανσης είναι η Εκτελεστική Επιτροπή και η Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης. Για την έκδοση αποφάσεων στο πλαίσιο άσκησης της μακροπροληπτικής αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος αρμόδια είναι η Εκτελεστική Επιτροπή και η Επιτροπή Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Εκτελεστική Επιτροπή

Σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, οι εποπτικές της αρμοδιότητες ασκούνται με Πράξεις της Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) ή εξουσιοδοτημένων από αυτήν οργάνων. Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές.

Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΕΠΑΘ)

Ως όργανο εξουσιοδοτημένο από την Εκτελεστική Επιτροπή, σύμφωνα με τις ΠΕΕ 1/20.12.2012 (ΦΕΚ Β΄ 3410) και 52/2.10.2015 (ΦΕΚ Β΄ 2312), η ΕΠΑΘ εκδίδει κανονιστικές και ατομικές αποφάσεις και εισηγήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την άσκηση των εποπτικών της αρμοδιοτήτων για ζητήματα που αφορούν μεταξύ άλλων, τη χορήγηση και ανάκληση αδειών λειτουργίας, τους όρους λειτουργίας των εποπτευόμενων ιδρυμάτων, τη λήψη μέτρων, καθώς και την επιβολή κυρώσεων σε νομικά και φυσικά πρόσωπα.

Η ΕΠΑΘ συγκροτείται από τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ως Πρόεδρο, έναν Υποδιοικητή (ο οποίος δεν συμμετέχει στην Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης), τον Γενικό Διευθυντή Προληπτικής Εποπτείας, καθώς και τους Διευθυντές πέντε Διευθύνσεων[1].

Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης

Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος όσον αφορά την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων ασκούνται, σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της και το εσωτερικό άρθρο 3

[1] Της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος, της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών, της Διεύθυνσης Εποπτείας Επαγγελματικής και Ιδιωτικής Ασφάλισης, της Διεύθυνσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και της Διεύθυνσης Εργασιών Δημοσίου.

του άρθρου 2 του ν. 4335/2015, με ΠΕΕ ή εξουσιοδοτημένων από αυτήν οργάνων.

Στο πλαίσιο αυτό, με τις ΠΕΕ 6/08.01.2013 (ΦΕΚ Β΄ 13) και 52/2.10.2015 (ΦΕΚ Β΄ 2312), έχει ανατεθεί στην Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης η έκδοση κανονιστικών και ατομικών αποφάσεων και εισηγήσεων της Τράπεζας της Ελλάδος ως αρχής εξυγίανσης. Η Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης συγκροτείται από τον Υποδιοικητή στον οποίο υπάγεται η Μονάδα Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων, τη Γενική Διευθύντρια Νομισματικής Πολιτικής και Χρηματαγορών, τον Προϊστάμενο της Μονάδας Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και τους Διευθυντές τριών Διευθύνσεων[2].

Επιτροπή Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Ως όργανο εξουσιοδοτημένο από την Εκτελεστική Επιτροπή, σύμφωνα με την ΠΕΕ 254/3/19.01.2026, η Επιτροπή Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας είναι αρμόδια για την έκδοση αποφάσεων στο πλαίσιο άσκησης της μακροπροληπτικής αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος κατά το άρθρο 55Α του Καταστατικού της. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας και λοιπά μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής. Επιπλέον, η Επιτροπή είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων αναφορικά με την έκτακτη ενίσχυση σε ρευστότητα (emergency liquidity assistance - ELA) ως μέσου διασφάλισης της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και, στο πλαίσιο αυτό, τον καθορισμό των επιμέρους όρων χορήγησής της. Η Επιτροπή συγκροτείται από τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ως Πρόεδρο, τους δύο Υποδιοικητές, τον Γενικό Διευθυντή Προληπτικής Εποπτείας, την Γενική Διευθύντρια Νομισματικής Πολιτικής και Χρηματαγορών, καθώς και τους Διευθυντές τριών Διευθύνσεων[3].

Πλαίσιο 1.1.:
Εποπτικά τέλη στα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα

Με την έκδοση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 238/2/10.01.2025 «Καθορισμός εποπτικών τελών στα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα για την κάλυψη των δαπανών εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 147 του ν. 4261/2014» (βλ. σύνδεσμο) ενεργοποιήθηκε η επιβολή εποπτικών τελών από την Τράπεζα της Ελλάδος στα εποπτευόμενα ιδρύματα για την κάλυψη της ετήσιας δαπάνης εποπτείας.

Οι διατάξεις της ΠΕΕ εφαρμόζονται στα εποπτευόμενα:

α) πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα,

β) χρηματοδοτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα και

γ) υποκαταστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτη χώρα τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα.

Η δαπάνη εποπτείας αποτελεί τη βάση υπολογισμού των εποπτικών τελών για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων και περιλαμβάνει το κόστος των Εποπτικών Λειτουργιών της Τράπεζας της Ελλάδος στο πλαίσιο της άσκησης της άμεσης εποπτείας, το κόστος της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), το κόστος της συνδρομής στην ΕΚΤ και το κόστος των

[2] Της Διεύθυνσης Στατιστικής, της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων και της Διεύθυνσης Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού.
[3] Της Διεύθυνση Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων, της Διεύθυνσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος.

ενεργειών σύμφωνα με τις οδηγίες της.

Οι κατηγορίες εποπτικών τελών που επιβάλλονται είναι:

i) ετήσια εποπτικά τέλη τα οποία είναι μεταβλητά και υπολογίζονται σε ατομική, υποενοποιημένη ή ενοποιημένη βάση ανάλογα με τον τρόπο άσκησης της εποπτείας των ιδρυμάτων και

ii) τέλη αξιολόγησης αιτήματος τα οποία είναι σταθερά και αφορούν περιπτώσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας νέου ιδρύματος, τροποποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών ή εξαίρεσης των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του ν. 4537/2018.

Ο επιμερισμός της δαπάνης εποπτείας για τον καθορισμό του καταβλητέου ετήσιου εποπτικού τέλους σε κάθε εποπτευόμενο ίδρυμα γίνεται με τη χρήση συντελεστών υπολογισμού τέλους οι οποίοι βασίζονται στα στοιχεία της 31ης Δεκεμβρίου της περιόδου αναφοράς[1] όπως υποβάλλονται από τα ιδρύματα για σκοπούς προληπτικής εποπτείας σε ανώτερο επίπεδο εποπτικής ενοποίησης.

Η ΠΕΕ καθορίζει, μεταξύ άλλων, τη μεθοδολογία υπολογισμού του ετήσιου εποπτικού τέλους, τα ποσά των τελών αξιολόγησης αιτήματος, καθώς και τη διαδικασία γνωστοποίησης των εν λόγω τελών και καταβολής τους.

Ως ημερομηνία εφαρμογής της ΠΕΕ έχει τεθεί η 1η Ιανουαρίου 2026.

Για την πρώτη εφαρμογή, τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα καλούνται να καλύψουν ποσοστό 80% και 60% αντίστοιχα επί της σχετικής δαπάνης εποπτείας του έτους 2025, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της ΠΕΕ, ποσοστό το οποίο θα ανέλθει σε 100% και 80% αντίστοιχα εντός τριετίας.

[1] Ημερολογιακό έτος το οποίο αφορούν τα ετήσια εποπτικά τέλη και το οποίο προηγείται της περιόδου επιβολής τέλους

1.3 ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ 2026-2028

Η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει σε ετήσια βάση τις εποπτικές της προτεραιότητες για τα επόμενα έτη, με στόχο την αποτελεσματική άσκηση του εποπτικού της ρόλου. Οι προτεραιότητες καλύπτουν το σύνολο των εποπτευόμενων ιδρυμάτων. Κατά τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, λαμβάνονται υπόψη οι μακροοικονομικές προοπτικές, οι κανονιστικές αλλαγές, καθώς και το επίπεδο των κινδύνων των ιδρυμάτων τόσο σε ενοποιημένη όσο και ατομική βάση.

Αναφορικά με τα Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ), οι εποπτικές προτεραιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος είναι εναρμονισμένες με τις προτεραιότητες του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Αυτές καθορίζονται από το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ, επανεξετάζονται ετησίως και βασίζονται σε μια συνολική αξιολόγηση των κύριων κινδύνων και ευπαθειών των εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων. Παράλληλα, λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), καθώς και την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε σχέση με τις προτεραιότητες των προηγούμενων ετών. Σύμφωνα με αυτή την ανάλυση, προσδιορίζονται οι βασικοί άξονες εποπτικής παρέμβασης και εξειδικεύονται οι αντίστοιχες εποπτικές δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα ΣΠΙ, οι προοπτικές τους παραμένουν θετικές, παρά το αυξημένο επίπεδο γεωπολιτικής και μακροοικονομικής αβεβαιότητας. Οι εποπτικές προτεραιότητες αφορούν την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των ιδρυμάτων έναντι πιθανών επιδράσεων των γεωπολιτικών εξελίξεων, εστιάζοντας κυρίως στην επαρκή κεφαλαιοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων, την ενίσχυση του πλαισίου της διαχείρισης των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένου και του κλιματικού κινδύνου. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στη θωράκιση της επιχειρησιακής ανθεκτικότητας και της τεχνολογικής υποδομής των πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω της θέσπισης επαρκών και ανθεκτικών πλαισίων λειτουργικού κινδύνου, ενίσχυσης των μηχανισμών αναφοράς κινδύνων και υιοθέτησης στρατηγικών ψηφιακού μετασχηματισμού, συμπεριλαμβανομένης της υπεύθυνης χρήσης τεχνητής νοημοσύνης.

Οι εποπτικές προτεραιότητες για την τριετία 2026-2028 εστιάζουν στις εξής περιοχές:

- Πιστωτικός κίνδυνος: Η εποπτική προτεραιότητα αφορά τις νέες εκταμιεύσεις και ιδιαίτερα τη συμμόρφωση της πολιτικής χορηγήσεων κάθε ιδρύματος με το θεσμικό πλαίσιο και τις εποπτικές οδηγίες, καθώς στόχος των ΣΠΙ είναι η πιστωτική επέκταση ιδίως μέσω χρηματοδοτήσεων μεγάλων επιχειρήσεων αλλά και διεθνών κοινοπρακτικών δανείων. Στο πλαίσιο αυτό έμφαση θα δοθεί και στην παρακολούθηση του κινδύνου συγκέντρωσης. Σημαντική προτεραιότητα αποτελεί επίσης και η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των λύσεων αναδιάρθρωσης που εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα, με έμφαση κυρίως σε χαρτοφυλάκια δανείων λιανικής με χαρακτηριστικά κλιμακωτής αύξησης, σταθερών δόσεων και κυμαινόμενων επιτοκίων. Τα εν λόγω χαρτοφυλάκια εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο εποπτικής προσοχής, καθώς τα ελληνικά ΣΠΙ επιδιώκουν πλέον να αντικαταστήσουν τις ρυθμίσεις με νέες λύσεις αναδιάρθρωσης. Επιπρόσθετα, θα συνεχισθεί η παρακολούθηση των ενεργειών μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) για συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια καθώς και της υλοποίησης στρατηγικών για την αξιοποίηση ακινήτων που έχουν περιέλθει στην κατοχή των ιδρυμάτων μέσω πλειστηριασμών.
- Επιχειρηματικό μοντέλο: Η εποπτεία επικεντρώνεται στην αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων και στην παρακολούθηση της προόδου υλοποίησής τους, με έμφαση στις πολιτικές τιμολόγησης των δανείων. Επιπρόσθετα, εποπτική προτεραιότητα αποτελεί και η παρακολούθηση της λειτουργικής συγχώνευσης και της μετάπτωσης των λειτουργικών συστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων που προχώρησαν σε εξαγορές και συγχωνεύσεις, τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και σε αγορές του εξωτερικού.
- Εσωτερική Διακυβέρνηση και Διαχείριση Κινδύνου: Η εποπτεία εστιάζει στην αποτελεσματικότητα των Διοικητικών Συμβουλίων και των Επιτροπών τους, στην συλλογική καταλληλότητά τους και στον σχεδιασμό διαδοχής. Στις εποπτικές προτεραιότητες περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων με έμφαση στο πλαίσιο της Διαχείρισης Κινδύνων και στην παρακολούθηση διορθωτικών μέτρων που αφορούσαν στην Κανονιστική Συμμόρφωση. Επιπλέον, η εποπτική αξιολόγηση θα επικεντρωθεί και στις διαδικασίες για τον ορισμό και την παρακολούθηση των επιπέδων ανοχής κινδύνου (Risk appetite) και το πλαίσιο εφαρμογής της κουλτούρας κινδύνου (Risk Culture).
- Κίνδυνος ΤΠΕ και Ασφάλειας: Η διαχείριση και το περιβάλλον ελέγχου του κινδύνου Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) παραμένει στο επίκεντρο της εποπτικής προσοχής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της ψηφιακής ανθεκτικότητας, των μηχανισμών αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων ΤΠΕ και της θωράκισης των

συστημάτων από κυβερνοεπιθέσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η εποπτεία εστιάζει, μεταξύ άλλων, στην υλοποίηση των απαιτήσεων του νέου Κανονισμού DORA, όπως σε θέματα δοκιμών ψηφιακής ανθεκτικότητας και διαχείρισης κινδύνων τρίτων παρόχων κρίσιμων υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και στη χρηστή διαχείριση των κινδύνων αλλαγών ΤΠΕ που προέρχονται από σημαντικές αλλαγές σε κρίσιμα συστήματα (ενδεικτικά λόγω αλλαγής κύριου τραπεζικού συστήματος ή ενοποιήσεων συστημάτων λόγω συγχωνεύσεων).

Σχήμα 2
Εποπτικές προτεραιότητες για τα ΣΠΙ κατά την περίοδο 2026-2028

Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Για τα Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΛΣΠΙ) η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει τις εποπτικές της προτεραιότητες με παρόμοιο τρόπο, λαμβάνοντας δηλαδή υπόψη το μακροοικονομικό περιβάλλον, τους κινδύνους και τις ευπάθειες των ΛΣΠΙ, αλλά και τις ετήσιες προτεραιότητες του ΕΕΜ.

Οι εποπτικές προτεραιότητες για την τριετία 2026-2028 εστιάζουν στις εξής περιοχές:

– Πιστωτικός κίνδυνος: Τα ελληνικά ΛΣΠΙ παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια σημαντικούς ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης. Παρόλο που η πιστωτική επέκταση είναι σημαντική για τα ΛΣΠΙ, προκειμένου να αυξήσουν την κερδοφορία τους και να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα και διατηρησιμότητα του επιχειρηματικού τους μοντέλου, θα πρέπει να γίνεται με την υιοθέτηση υγιών πιστωτικών κριτηρίων και πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτό η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί συστηματικά την εφαρμογή των πολιτικών πιστοδοτήσεων των ΛΣΠΙ, εστιάζοντας στα ΛΣΠΙ με τους υψηλότερους ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης. Επιπλέον σημειώνεται ότι, παρά τη μείωση των δεικτών μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) των ΛΣΠΙ και τη σημαντική βελτίωση της ποιότητας του Ενεργητικού, εξακολουθούν να υπάρχουν ΛΣΠΙ με αρκετά υψηλούς δείκτες ΜΕΔ. Με την έκδοση της ΠΕΕ 252/2/19.12.2025, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει ζητήσει από συγκεκριμένα ΛΣΠΙ να καταρτίσουν και να υλοποιήσουν επιχειρησιακά σχέδια για τη μείωση των δεικτών ΜΕΔ και παρακολουθεί σε συστηματική βάση την υλοποίησή τους.

- Επιχειρηματικό μοντέλο: Λαμβανομένων υπόψη των αυξημένων γεωπολιτικών εντάσεων και των αναταράξεων στο διεθνές εμπόριο, οι προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας καθίστανται αβέβαιες. Η αβεβαιότητα γύρω από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή και η ενδεχόμενη διατήρηση των τιμών ενέργειας σε υψηλά επίπεδα συνιστούν καθοδικούς κινδύνους για την ανάπτυξη τόσο της ελληνικής οικονομίας όσο και της ευρωζώνης. Συνεκτιμώντας τα παραπάνω, η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί στενά την υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, εστιάζοντας ιδίως στην έκθεσή τους σε κλάδους, όπως ο κλάδος των μεταφορών, η μεταποίηση (κυρίως κλάδοι έντασης ενέργειας, όπως η χημική βιομηχανία), οι κατασκευές και ο αγροτικός κλάδος (ο οποίος πιέζεται από τις αυξημένες τιμές λιπασμάτων), οι οποίοι θεωρούνται ευάλωτοι σε περίπτωση συνέχισης των γεωπολιτικών εντάσεων και παρατεταμένα αυξημένων τιμών ενέργειας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην παρακολούθηση της υλοποίησης σχεδίων κεφαλαιακής ενίσχυσης από τράπεζες με υψηλούς δείκτες ΜΕΔ.
- Εσωτερική Διακυβέρνηση: Η περαιτέρω ενίσχυση της ποιότητας της Εταιρικής Διακυβέρνησης των ΛΣΠΙ συνεχίζει να αποτελεί εποπτική προτεραιότητα για την Τράπεζα της Ελλάδος. Στο πλαίσιο αυτό η Τράπεζα της Ελλάδος έχει ζητήσει από τα ΛΣΠΙ την ενίσχυση κρίσιμων λειτουργιών ελέγχου (όπως η Διαχείριση Κινδύνων και ο Εσωτερικός Έλεγχος), την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης και την κατάρτιση, επικαιροποίηση και εφαρμογή πολιτικών διακυβέρνησης. Επιπλέον, εντός του 2026, η Τράπεζα της Ελλάδος θα διενεργήσει οριζόντια ανάλυση των πολιτικών και διαδικασιών αποδοχών των ΛΣΠΙ και θα επισκοπήσει τη συμμόρφωσή τους με το εποπτικό πλαίσιο και την επίπτωσή τους στο προφίλ κινδύνου των ΛΣΠΙ.
- Κίνδυνοι ΤΠΕ και Ασφάλειας: Παρακολούθηση των ενεργειών των πιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις του Κανονισμού DORA αναφορικά με την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα του Χρηματοοικονομικού Τομέα, με έμφαση στην υλοποίηση δοκιμών και τη διαχείριση κρίσιμων τρίτων παρόχων υπηρεσιών ΤΠΕ, την ενίσχυση των μηχανισμών κυβερνοασφάλειας, καθώς και την ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων ΤΠΕ από τη λειτουργία της τρίτης γραμμής άμυνας (εσωτερικός έλεγχος).

Αναφορικά με την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι εποπτικές προτεραιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος είναι εναρμονισμένες με τις προτεραιότητες του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Η εφαρμογή της στρατηγικής του ΕΣΕ “ΕΜΕ: Όραμα 2028[4]”, που καθορίζει τις προτεραιότητες της επόμενης περιόδου με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ετοιμότητας του τραπεζικού τομέα για την αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων, στην αξιολόγηση εναλλακτικών μέτρων εξυγίανσης, πέραν του μέτρου της αναδιάρθρωσης παθητικού (bail-in), καθώς και στη διενέργεια εκτεταμένων δοκιμών (testing), ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσον τα πιστωτικά ιδρύματα είναι κατάλληλα προετοιμασμένα για την επιβολή σε αυτά μέτρων εξυγίανσης σε περίπτωση ανάγκης.

Στο πλαίσιο αυτό, τα πιστωτικά ιδρύματα αναμένεται να ενισχύσουν τις δυνατότητες εξυγίανσής τους, ιδίως ως προς την εφαρμογή εναλλακτικών στρατηγικών εξυγίανσης, μέσω ανάλυσης της δυνατότητας διαχωρισμού και μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΕΣΕ. Παράλληλα, αναμένεται να ενισχύσουν τις υποδομές και διαδικασίες τους, με έμφαση στην αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων

[4] Single Resolution Board, SRM Vision 2028.

(Management Information Systems), ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη παραγωγή αξιόπιστων δεδομένων, απαραίτητων για αποτιμήσεις και τη λήψη αποφάσεων κατά την εφαρμογή μέτρων εξυγίανσης.

Παράλληλα, θα ενισχύσουν την επιχειρησιακή τους ετοιμότητα μέσω ασκήσεων προσομοίωσης. Πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του 2026, θα δοθεί έμφαση στη διενέργεια δοκιμών των διαδικασιών εφαρμογής του μέτρου αναδιάρθρωσης παθητικού, καθώς και των μηχανισμών μεταφοράς ζημιών ή κεφαλαίου εντός ομίλων (internal loss transfer mechanisms). Σε επόμενη φάση, οι δοκιμές θα επικεντρωθούν σε κρίσιμες περιοχές, όπως η ρευστότητα, τα πληροφοριακά συστήματα και η δυνατότητα διαχωρισμού και μεταφοράς στοιχείων ενεργητικού και παθητικού.

Οι εποπτικές προτεραιότητες όσον αφορά την εποπτεία των Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων, όπως των Ιδρυμάτων Πληρωμών, των Τρίτων Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών και των Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος, εστιάζουν στην επάρκεια των συστημάτων διακυβέρνησης και εσωτερικού ελέγχου, στη διασφάλιση των κεφαλαίων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών, στην επάρκεια των εποπτικών κεφαλαίων και στη διαχείριση των εξωτερικών αναθέσεων. Επίσης, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη διαχείριση των κινδύνων ΤΠΕ και κυβερνοασφάλειας και στην υλοποίηση των απαιτήσεων του Κανονισμού DORA από τα εποπτευόμενα ιδρύματα. Επιπρόσθετα, εποπτική προτεραιότητα θα αποτελέσει η παρακολούθηση έργων των ιδρυμάτων που επιφέρουν σημαντικές αλλαγές σε κρίσιμα συστήματά τους. Παράλληλα, προωθείται η βελτιστοποίηση του εποπτικού εργαλείου αξιολόγησης κινδύνων των Ιδρυμάτων Πληρωμών και Ηλεκτρονικού Χρήματος, καθώς και η προσαρμογή στις απαιτήσεις που δημιουργούνται από την επικείμενη εφαρμογή του νέου κανονιστικού πλαισίου αναφορικά με τις υπηρεσίες πληρωμών (Payment Services Directive 3, Payment Services Regulation).

Η αναθεώρηση των κανόνων προληπτικής εποπτείας με την ΠΕΕ 244/4/25.07.2025 ενίσχυσε περαιτέρω τις εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος και εισήγαγε αυστηρότερες κανονιστικές απαιτήσεις για τους διαχειριστές απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (διαχειριστές πιστώσεων), με στόχο την ενίσχυση της εύρυθμης λειτουργίας και της ανθεκτικότητας του κλάδου. Βασικός εποπτικός στόχος παραμένει η αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδυναμιών που εξακολουθούν να παρατηρούνται στους διαχειριστές πιστώσεων, ιδίως σε ζητήματα εταιρικής διακυβέρνησης και στα συστήματα παρακολούθησης της διαχείρισης των απαιτήσεων. Παράλληλα, επιδιώκεται η προαγωγή της διαφάνειας στις σχέσεις μεταξύ δανειοληπτών και διαχειριστών πιστώσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι εποπτικές παρεμβάσεις εστιάζουν στη βελτίωση των πλαισίων εταιρικής διακυβέρνησης, των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών διαχείρισης παραπόνων και καταγγελιών, ενώ ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των κινδύνων Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) των εταιρειών, με στόχο την ενίσχυση των μηχανισμών πρόληψης και διαχείρισης των εν λόγω κινδύνων. Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, και άλλους συναρμόδιους φορείς έχει αναλάβει σειρά πρωτοβουλιών με στόχο τη διευκόλυνση της αποτελεσματικότερης διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους, διασφαλίζοντας παράλληλα την ορθή και δίκαιη μεταχείριση όλων των οφειλετών, με ιδιαίτερη μέριμνα για όσους ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Αυτές οι πρωτοβουλίες τίθενται σε διαβούλευση με τους διαχειριστές πιστώσεων.

Στον τομέα των ψηφιακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών η Τράπεζα της Ελλάδος έχει θέσει ως προτεραιότητα την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114[5] βάσει της

[5] Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1114 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 2023, για τις

μεθοδολογίας που έχει αναπτύξει για την εκπλήρωση των εποπτικών αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί με τον ν. 5193/2025. Επιπρόσθετα θα καθοριστεί πλαίσιο συνεργασίας με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την διαχείριση αιτημάτων που αφορούν την παροχή υπηρεσιών ή την έκδοση κρυπτοστοιχείων, καθώς και για την εποπτεία των σχετικών παρόχων. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα εκδώσει Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής οι οποίες συμπληρώνουν το παράγωγο δίκαιο του Κανονισμού. Επιπρόσθετα, αναφορικά με τον υπό έκδοση Κανονισμό για τις υπηρεσίες πληρωμών[6], ο οποίος αναμένεται να δημοσιευθεί στην τελική του μορφή εντός του 2026, η Τράπεζα της Ελλάδος θα συμμετάσχει, στο πλαίσιο των εργασιών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, στη διαμόρφωση του σχετικού παράγωγου δικαίου που αφορά τις υποχρεώσεις των Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών αναφορικά με την ανοικτή τραπεζική.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στον ασφαλιστικό κλάδο, καθώς και τις σύγχρονες ευρωπαϊκές εποπτικές κατευθύνσεις, ενισχύει την εποπτική της προσέγγιση ώστε να είναι πιο έγκαιρη, ευέλικτη και προσανατολισμένη στους κινδύνους. Στόχος είναι η διασφάλιση της σταθερότητας και της ανθεκτικότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων, σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων γεωπολιτικών, τεχνολογικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων.

Οι κύριες εποπτικές δράσεις για την τριετία 2026-2028 περιλαμβάνουν:

- Αξιολόγηση της εφαρμογής από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις μιας εύλογης σχέσης ποιότητας/τιμής στα ασφαλιστικά προϊόντα, και αξιολόγηση της επάρκειας των καλύψεων και των αποδόσεων των προϊόντων σε σχέση με τα κόστη, με έμφαση στις ασφαλίσεις ζωής που συνδέονται με επενδύσεις ή δείκτες (Value for Money), όπως μετοχών, με χρήση σημείων αναφοράς (benchmarks) κόστους και απόδοσης βάσει της μεθοδολογίας που εφαρμόζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο[7].
- Μετάβαση σε ένα πιο ώριμο και δυναμικό πλαίσιο εποπτείας, μέσω προσαρμογής στο κανονιστικό πλαίσιο που θα προκύψει από την ενσωμάτωση της τροποποίησης της Οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ, ιδίως στους τομείς της Κεφαλαιακής Απαίτησης Φερεγγυότητας, της εταιρικής διακυβέρνησης και της διαχείρισης κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος στοχεύει στην ενίσχυση της προληπτικής και βασισμένης στον κίνδυνο εποπτείας, με έμφαση στην έγκαιρη αναγνώριση και παρακολούθηση αναδυόμενων κινδύνων, όπως των κλιματικών και περιβαλλοντικών, των γεωπολιτικών, καθώς και των τεχνολογικών και των κυβερνοκινδύνων, οι οποίοι απαιτούν αυξημένη επιχειρησιακή ανθεκτικότητα.
- Ενίσχυση της διαδικασίας συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, με σκοπό την αποτελεσματικότερη και πιο συνεπή παρακολούθηση της συμμόρφωσης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων με το κανονιστικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο αυτό, επιδιώκεται και η περαιτέρω ανάπτυξη και αξιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, για την υποστήριξη της αξιολόγησης του προφίλ κινδύνου και της ιεράρχησης των εποπτικών ενεργειών, με στόχο την ενίσχυση της συγκρισιμότητας, της διαφάνειας και της στοχευμένης εποπτικής παρέμβασης.
- Περαιτέρω εξειδίκευση της εποπτικής προσέγγισης για την αξιολόγηση του συστήματος διακυβέρνησης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τα μέτρα αναλογικότητας του αναθεωρημένου πλαισίου Φερεγγυότητα ΙΙ, με έμφαση στην

αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 και των οδηγιών 2013/36/ΕΕ και (ΕΕ) 2019/1937.

[6] Πρόταση Κανονισμού (ΕΕ) σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010.

[7] EIOPA-BoS-24-332.

καταλληλότητα και επάρκεια της διοίκησης, των βασικών λειτουργιών και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, καθώς και στη σύνδεση του στρατηγικού σχεδιασμού με την τεκμηριωμένη ανάλυση των κινδύνων.

- Αξιολόγηση του πλαισίου καταγραφής και αναφοράς δεικτών ESG για εποπτικούς και στρατηγικούς σκοπούς, με στόχο την ενίσχυση της ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στην διακυβέρνηση των κινδύνων και τη βελτίωση της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των σχετικών πληροφοριών. Παράλληλα, εξέταση της έκτασης των πράσινων και βιώσιμων επενδύσεων (Green & Sustainable Investments) στις μεγαλύτερες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, καθώς και του βαθμού ενσωμάτωσής τους στις επενδυτικές τους στρατηγικές.
- Αξιολόγηση των λειτουργικών κινδύνων, και ειδικότερα των κινδύνων πληροφορικής και κυβερνοασφάλειας), καθώς και των κινδύνων εξωτερικής ανάθεσης στους τομείς της πληροφορικής και του κυβερνοχώρου, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό κανονισμό (ΕΕ) 2022/2554 για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα (Digital Operational Resilience Act - DORA).
- Προετοιμασία για την εφαρμογή της οδηγίας της ΕΕ σχετικά με την θέσπιση πλαισίου ανάκαμψης και εξυγίανσης ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων (Insurance Recovery and Resolution Directive), και υποστήριξη της ενσωμάτωσής της στο εθνικό δίκαιο.

Ο έλεγχος της συμμόρφωσης των εποπτευόμενων ιδρυμάτων με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Ξέπλυμα Χρήματος–ΞΧ) και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΧΤ) παραμένει κεντρική εποπτική προτεραιότητα για την Τράπεζα της Ελλάδος τα επόμενα έτη. Η θέσπιση ευρωπαϊκού Κανονισμού σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (Anti-money Laundering Regulation – AMLR) και η ίδρυση της ευρωπαϊκής Αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (Anti-money Laundering Authority – AMLA) αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της μετάβασης σε ένα ισχυρό και ενιαίο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο. Η AMLA ξεκίνησε τη λειτουργία της το 2025 και προβλέπεται να στελεχωθεί πλήρως, να αναπτύξει την πληροφοριακή της υποδομή και να εκδώσει τα ρυθ-μιστικά και εκτελεστικά τεχνικά της πρότυπα σε ορίζοντα τριετίας, ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργική την 01.01.2028, αναλαμβάνοντας την άμεση εποπτεία 40 εταιρειών του χρηματο-πιστωτικού τομέα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει θέσει ως προτεραιότητες για την τριετία 2026-2028:

- την ενεργή συμμετοχή της στις διεργασίες της AMLA, στην οποία εκπροσωπεί όλες τις εποπτικές αρχές της χώρας, για την διαμόρφωση του ενιαίου ευρωπαϊκού ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου, μέσω έκδοσης ρυθμιστικών/εκτελεστικών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών (ενδεικτικά αναφέρεται ότι εντός του 2026 αναμένεται η έκδοση 24 κανονιστικών κειμένων),
- την ομαλή μετάβαση στο εποπτικό περιβάλλον της AMLA και την εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο της νέας ευρωπαϊκής εποπτικής μεθοδολογίας αξιολόγησης κινδύνου ΞΧ/ΧΤ σε στενή συνεργασία με τα εποπτευόμενα ιδρύματα,
- την ενίσχυση του εποπτικού διαλόγου και την καθοδήγηση των εποπτευόμενων ιδρυμάτων κατά τη μετάβαση στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο με ορόσημο την έναρξη εφαρμογής του

Κανονισμού AMLR στις 10.7.2027,

- την εντατικοποίηση της εποπτείας και των επιτόπιων ελέγχων όσον αφορά τις διαδικασίες και τα συστήματα διαρκούς παρακολούθησης συναλλαγών πελατών των εποπτευόμενων ιδρυμάτων με στόχο την αποτελεσματικότερη ανίχνευση και διερεύνηση ύποπτων συναλλαγών και την έγκαιρη υποβολή αναφορών στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες.

Τέλος, όσον αφορά τη μακροπροληπτική πολιτική, η βελτίωση των θεμελιωδών μεγεθών και των εποπτικών δεικτών του τραπεζικού τομέα διαμορφώνουν μια ευνοϊκή συγκυρία για τη δημιουργία επαρκούς μακροπροληπτικού χώρου που θα διασφαλίζει τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος μεσοπρόθεσμα.

Πλαίσιο 1.2:

Αποτελέσματα του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για την Τράπεζα της Ελλάδος

Το Πρόγραμμα Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα (Financial Sector Assessment Program - FSAP), το οποίο θεσπίστηκε το 1999, είναι μια εις βάθος αξιολόγηση του χρηματοπιστωτικού τομέα μιας χώρας από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Τα FSAP στις προηγμένες οικονομίες διεξάγονται από το ΔΝΤ με επίκεντρο την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα, την ποιότητα του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου και την ικανότητα διαχείρισης και επίλυσης χρηματοπιστωτικών κρίσεων. Η αξιολόγηση αυτή είναι η δεύτερη αξιολόγηση της Ελλάδος μετά το 2006 (βλ. σύνδεσμο).

Τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Οι βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι για την χρηματοπιστωτική σταθερότητα είναι περιορισμένοι, όπως αξιολογήθηκαν πριν την έναρξη της κρίσης στην Μέση Ανατολή και παραμένουν διαχειρίσιμοι.
- Τα ΣΠΙ είναι καλά κεφαλαιοποιημένα, με υψηλή ρευστότητα και ανθεκτικά σε σενάρια ακραίων καταστάσεων.
- Η Τράπεζα της Ελλάδος απολαμβάνει ισχυρή ανεξαρτησία και εφαρμόζει υψηλά πρότυπα εποπτείας, ενώ οι αρχές έχουν διδαχθεί από προηγούμενες κρίσεις και είναι καλά προετοιμασμένες για μελλοντικούς κλυδωνισμούς.
- Η προσέγγιση της Τράπεζα της Ελλάδος στην εποπτεία των ΛΣΠΙ είναι ενδελεχής, συστηματική και παρεμβατική.
- Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει υιοθετήσει προληπτικά μέτρα μακροπροληπτικής εποπτείας.

Οι βασικές συστάσεις προς την Τράπεζα της Ελλάδος ως αρμόδια μικροπροληπτική και μακροπροληπτική αρχή, καθώς και ως αρχή εξυγίανσης, έχουν ως εξής:

1. να ενισχύσει περαιτέρω την παρακολούθηση των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων για τον έγκαιρο εντοπισμό και μετριασμό πιθανών κινδύνων στο πλαίσιο αξιολόγησης του συστημικού κινδύνου,
2. να συνεχίσει να δίνει προτεραιότητα στη διακυβέρνηση και στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων των ΛΣΠΙ και να αυξήσει τις απαιτήσεις διακυβέρνησης για τα

μεγαλύτερα και πιο υψηλού κινδύνου ΛΣΠΙ,

3. να ενισχύσει τις διατάξεις για την εποπτεία των διαχειριστών πιστώσεων, ζητώντας τακτικά την υποβολή επικαιροποιημένων επιχειρηματικών σχεδίων και ετήσιων εκθέσεων επιδόσεων, καθώς και την υιοθέτηση υποχρεώσεων διαφάνειας προς το κοινό και την αγορά,
4. να προετοιμάσει την πιθανή εφαρμογή του συνδυασμού των εργαλείων εξυγίανσης και να διασφαλίσει την ετοιμότητα για την εφαρμογή της εξυγίανσης των ΛΣΠΙ, σε περίπτωση που χρειαστεί,
5. να ενισχύσει τη χρήση ποσοτικών μεθοδολογιών για τη βαθμονόμηση του θετικού αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας σε ουδέτερο περιβάλλον κινδύνου, ώστε να διασφαλιστεί η επάρκεια των αποθεμάτων ασφαλείας που μπορούν να αποδεσμευτούν, καθώς και να δημιουργήσει εσωτερικά σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για σκοπούς μακροπροληπτικής εποπτείας, ώστε να καταστεί δυνατή η διενέργεια πιο ευέλικτων και στοχευόμενων αξιολογήσεων των μακροπροληπτικών κινδύνων και η υιοθέτηση σχετικών πολιτικών.

2. ΜΙΚΡΟΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

2.1 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό ευρωπαϊκό πλαίσιο για την άσκηση της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων αποτελείται από:

- την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD[8]) για την πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 4261/2014,
- τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (CRR[9]) για τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας,
- τον Κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013 σχετικά με τα καθήκοντα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την προληπτική εποπτεία (Κανονισμός ΕΕΜ – SSM Regulation) και
- τον Κανονισμό (ΕΕ) 468/2014 της ΕΚΤ για τη συνεργασία εντός του ΕΕΜ (Κανονισμός για το πλαίσιο του ΕΕΜ – SSM Framework Regulation).

Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (ΕΕΜ)[10] περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις Εθνικές Αρμόδιες Αρχές (ΕΑΑ) των κρατών-μελών της ευρωζώνης, καθώς και των κρατών-μελών της ΕΕ που επιλέγουν να συμμετάσχουν σε αυτόν.

Σημαντικά και Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Στο πλαίσιο του ΕΕΜ, τα πιστωτικά ιδρύματα διακρίνονται σε “Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα” (ΣΠΙ) και σε “Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα” (ΛΣΠΙ), σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει ο Κανονισμός ΕΕΜ:

- ΣΠΙ: Εποπτεύονται άμεσα από την ΕΚΤ μέσω των Μικτών Εποπτικών Ομάδων (Joint Supervisory Teams – JSTs), οι οποίες στελεχώνονται από κοινού από την ΕΚΤ και εκπροσώπους των ΕΑΑ.
- ΛΣΠΙ: Εποπτεύονται άμεσα από τις ΕΑΑ, άρα στη χώρα μας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η ΕΚΤ ασκεί την επίβλεψη του συστήματος, με σκοπό να διασφαλίζει ότι οι εποπτικές δραστηριότητες των ΕΑΑ πληρούν υψηλά εποπτικά πρότυπα και εφαρμόζονται με ισότιμους όρους.

Η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η εποπτεία των ΣΠΙ και ΛΣΠΙ είναι διαρκής (ongoing supervision) και περιλαμβάνει εποπτικές δράσεις που πραγματοποιούνται τόσο εξ αποστάσεως (off-site supervision), π.χ. μέσω της ΕΔΕΑ, των θεματικών επισκοπήσεων και των οριζοντίων δράσεων, όσο και με επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των ιδρυμάτων (on-site inspections).

[8] Τελευταία τροποποίηση με την Οδηγία 2024/1619 (CRD VI).
[9] Τελευταία τροποποίηση με τον Κανονισμό 2024/1623 (CRR III).
[10] Αποτελεί έναν από τους τρεις πυλώνες της ευρωπαϊκής τραπεζικής ένωσης μαζί με τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων.

Εποπτική Διαδικασία Εξέτασης και Αξιολόγησης

Η ΕΔΕΑ αποτελεί μια σημαντική ετήσια διαδικασία η οποία αξιολογεί τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και εξετάζει την ικανότητά τους να τους διαχειρίζονται αποτελεσματικά. Ο στόχος είναι η συνεπής αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου κάθε πιστωτικού ιδρύματος και η λήψη των απαραίτητων εποπτικών μέτρων. Η ΕΔΕΑ καταλήγει στη λήψη εποπτικής Απόφασης με την οποία επιβάλλονται πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις και ποσοτικά ή ποιοτικά εποπτικά μέτρα και συστάσεις.

Σχήμα 3
Εποπτική Διαδικασία Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Επιτόπιοι έλεγχοι

Οι επιτόπιες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τους επιτόπιους ελέγχους, οι οποίοι παρέχουν εις βάθος ανάλυση της κατάστασης ενός πιστωτικού ιδρύματος, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες περιοχές κινδύνου. Στην επιτόπια εποπτεία συγκαταλέγονται και οι έλεγχοι εσωτερικών υποδειγμάτων, στους οποίους αξιολογείται κατά πόσον τα εσωτερικά υποδείγματα που χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων συμμορφώνονται με το κανονιστικό πλαίσιο. Τα ευρήματα των επιτόπιων ελέγχων αποτελούν πηγή πληροφόρησης για την αξιολόγηση των κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων στο πλαίσιο της ΕΔΕΑ. Βάσει των ευρημάτων αυτών, οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες (Joint Supervisory Teams – JSTs) καθορίζουν συγκεκριμένες εποπτικές συστάσεις προς τα πιστωτικά ιδρύματα για τη θεραπεία των αδυναμιών ή ελλείψεων που εντοπίστηκαν και παρακολουθούν την πορεία υλοποίησής τους.

Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων

Οι εποπτικές αρχές διενεργούν ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests) για να αξιολογήσουν την ανθεκτικότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων σε χρηματοπιστωτικές και οικονομικές διαταραχές, αλλά και για την επιμέτρηση ενός κινδύνου υπό δυσμενή σενάρια. Για

τα ΣΠΙ, αυτό περιλαμβάνει τη διενέργεια των ετήσιων εποπτικών stress tests[11] με σκοπό την υποστήριξη της ΕΔΕΑ. Στο πλαίσιο αυτό, διενεργούνται ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για την αξιολόγηση της φερεγγυότητας των ιδρυμάτων ως μέρος των πανευρωπαϊκών ασκήσεων που πραγματοποιούνται κάθε δύο χρόνια υπό τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) (European Banking Authority – EBA). Στα έτη κατά τα οποία δεν διεξάγονται πανευρωπαϊκές ασκήσεις, η ΕΚΤ πραγματοποιεί θεματικές ασκήσεις, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες εποπτικές προτεραιότητες. Όσον αφορά τα ΛΣΠΙ, η Τράπεζα της Ελλάδος διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Κοινές διαδικασίες

Η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με την ΕΚΤ στις κοινές διαδικασίες που αφορούν τα ΣΠΙ και τα ΛΣΠΙ. Αυτές περιλαμβάνουν την αδειοδότηση, την ανάκληση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και την έγκριση απόκτησης ή αύξησης ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικό ίδρυμα. Η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί τις σχετικές αιτήσεις και υποβάλλει προτάσεις στην ΕΚΤ, η οποία λαμβάνει την τελική απόφαση.

Καλυμμένα ομόλογα και τιτλοποιήσεις

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αρμόδια αρχή για τη χορήγηση άδειας και την εποπτεία αναφορικά με την έκδοση προγραμμάτων καλυμμένων ομολόγων από πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα. Επιπρόσθετα, αναφορικά με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2402/2017 για τις τιτλοποιήσεις η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εποπτεία του ειδικού πλαισίου για απλές, διαφανείς και τυποποιημένες τιτλοποιήσεις (Simple, Transparent and Standadised – STS) όταν ο εκδότης (ή η ανάδοχη οντότητα στην τιτλοποίηση) είναι πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο ίδρυμα υπό την εποπτεία της και σε περίπτωση ΛΣΠΙ για την τήρηση των άρθρων 6-9 που πρέπει να πληρούνται σε κάθε τιτλοποίηση. Τέλος, για τα ΛΣΠΙ η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την αναγνώριση και την εποπτεία μεταφοράς σημαντικού πιστωτικού κινδύνου μιας τιτλοποίησης (Significant Risk Transfer – SRT) βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013.

Εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα

Κατά το έτος 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος είχε υπό την εποπτεία της τις κατηγορίες ιδρυμάτων του Πίνακα 2:

Πίνακας 2
Αριθμός ΠΙ που λειτουργούν στην Ελλάδα (31.12.2025)

Ελληνικά ΣΠΙ	4
Ελληνικά ΛΣΠΙ	8
Υποκ/τα ΠΙ με έδρα εκτός ΕΕ	2
Υποκ/τα ΠΙ με έδρα σε κράτος-μέλος ΕΕ	19

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

[11] Άρθρο 100 της CRD.

2.1.1 Εποπτεία Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Τα Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα κατά το έτος 2025

Παρά τη συνεχιζόμενη γεωπολιτική αβεβαιότητα, ο ελληνικός τραπεζικός τομέας συνέχισε να επιδεικνύει ανθεκτικότητα το 2025. Η οργανική κερδοφορία των ελληνικών ΣΠΙ διαμορφώθηκε σε υψηλά επίπεδα, υποστηριζόμενη από αυξημένα έσοδα τόκων και προμηθειών, ενώ οι δείκτες αποδοτικότητας διατηρήθηκαν σε ικανοποιητικά επίπεδα. Ως αποτέλεσμα, η κεφαλαιακή τους επάρκεια βελτιώθηκε περαιτέρω και υπερβαίνει κατά πολύ τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Υπό αυτό το πρίσμα, τα ΣΠΙ προχώρησαν εντός του 2025 σε αυξημένη διανομή μερισμάτων σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, επιβεβαιώνοντας τη μετάβαση του τραπεζικού κλάδου σε συνθήκες κανονικότητας. Παράλληλα, συνεχίστηκε η πιστωτική επέκταση, η οποία επικεντρώθηκε κυρίως στις μεγάλες επιχειρήσεις και συγκεκριμένα στη χρηματοδότηση μεγάλων έργων στις υποδομές και κατασκευές. Σε αυτόν τον τομέα τα ΣΠΙ πέτυχαν ή υπερέβησαν τους στόχους τους, υποστηριζόμενα και από την αυξημένη ζήτηση για δανεισμό στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Σημαντική συνεισφορά στην πιστωτική επέκταση είχε και ο κλάδος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η χρηματοδότηση προς ιδιώτες δανειολήπτες υπήρξε θετική για πρώτη χρονιά έπειτα από πολλά χρόνια, υποστηριζόμενη από επιδοτούμενες πρωτοβουλίες (όπως τα προγράμματα «Σπίτι μου 1» και «Σπίτι μου 2» του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας), αλλά και πρωτοβουλίες των ίδιων των ΣΠΙ. Η ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων συνέχισε να βελτιώνεται, συγκλίνοντας περαιτέρω προς τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η ρευστότητα παραμένει ικανοποιητική, καθώς οι καταθέσεις κινήθηκαν ανοδικά και τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν πλέον πλήρη πρόσβαση στις αγορές με μειούμενο κόστος χρηματοδότησης, λόγω των περαιτέρω αναβαθμίσεων της κρατικής πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδος και των τραπεζικών ομίλων. Τέλος, τα ελληνικά ΣΠΙ προχώρησαν σε μια σειρά από στρατηγικές επενδύσεις τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και σε αγορές του εξωτερικού, με στόχο την ενίσχυση των αποτελεσμάτων τους και τη διαφοροποίηση των πηγών εσόδων τους. Το 2025 ολοκληρώθηκε και η νομική συγχώνευση δύο θυγατρικών του εξωτερικού που ανήκουν σε εγχώριο ΣΠΙ, ενώ αντίστοιχα ολοκληρώθηκαν και εξαγορές στον χρηματοπιστωτικό και ασφαλιστικό τομέα της εγχώριας αγοράς.

Εξ αποστάσεως εποπτεία (off-site supervision)

Ως αποτέλεσμα της ΕΔΕΑ για το 2025, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 2 μειώθηκαν κατά μέσο όρο κατά 11 μονάδες βάσης για το σύνολο των τεσσάρων ΣΠΙ[12]. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των εποπτικών αποφάσεων του 2025 παρέμεινε η κοινή εποπτική απαίτηση για την εξασφάλιση εποπτικής έγκρισης πριν από τη διανομή μερίσματος για τα τέσσερα ΣΠΙ.

Τα υπόλοιπα εποπτικά μέτρα επικεντρώθηκαν κυρίως:

- στη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, με βαρύτητα στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων συγκεκριμένων χαρτοφυλακίων,
- στην αναδιάρθρωση των δανείων λιανικής με χαρακτηριστικά κλιμακωτής αύξησης, σταθερών δόσεων και κυμαινόμενων επιτοκίων, μέσω βιώσιμων και μακροπρόθεσμων λύσεων, καθώς και την παρακολούθηση των σχετικών πλάνων υλοποίησης,
- σε αδυναμίες στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών,
- στην επιχειρησιακή ανθεκτικότητα και την τεχνολογική υποδομή των ιδρυμάτων και τα

[12] Pillar 2 requirements (P2R) and leverage ratio Pillar 2 requirements (P2R-LR).

προγράμματα ψηφιακής μετάβασης και μετασχηματισμού.

Επιπλέον της ΕΔΕΑ, οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες πραγματοποίησαν το 2025 στοχευμένες εποπτικές δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα:

- **Διανομή κερδών:** Αξιολογήθηκε η μερισματική πολιτική των πιστωτικών ιδρυμάτων και τα αιτήματα για διανομή μερίσματος. Επιπλέον, εξετάστηκαν αιτήματα σχετικά με τα προγράμματα επαναγοράς μετοχών στο πλαίσιο της πολιτικής αποδοχών.
- **Επιχειρηματικό μοντέλο:** Αξιολογήθηκαν τα επιχειρηματικά σχέδια των πιστωτικών ιδρυμάτων για την επόμενη τριετία ως προς τη βιωσιμότητα και τη μελλοντική διατηρησιμότητα των επιχειρηματικών τους μοντέλων, με έμφαση στις στρατηγικές διαφοροποίησης των πηγών κερδοφορίας και τη δυνατότητα ενίσχυσης της αποδοτικότητάς τους, στον περαιτέρω περιορισμό των λειτουργικών εξόδων και στην ανθεκτικότητά τους έναντι εξωτερικών κραδασμών καθώς και στην ικανότητα προσαρμογής τους σε διαρθρωτικές μεταβολές.
- **Πιστωτικός κίνδυνος:** Έμφαση δόθηκε στα χαρτοφυλάκια δανείων λιανικής με χαρακτηριστικά κλιμακωτής αύξησης, σταθερών δόσεων και κυμαινόμενων επιτοκίων, με τις Μικτές Εποπτικές Ομάδες να διενεργούν ασκήσεις ενδελεχούς εξέτασης των πολιτικών και διαδικασιών παροχής ρυθμίσεων, των μεθόδων αξιολόγησης της βιωσιμότητας των ρυθμίσεων, της παροχής, σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, εναλλακτικών, βιώσιμων ρυθμίσεων περιορίζοντας την προσφορά ρυθμίσεων με χαρακτηριστικά κλιμακωτής αύξησης, καθώς και των διαδικασιών παρακολούθησης της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητάς τους. Επιπλέον, στο πλαίσιο αξιολόγησης της επάρκειας των προβλέψεων, οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες εξέτασαν τα αντίστοιχα μοντέλα προβλέψεων με βάση το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) 9 και αξιολόγησαν τα ευρήματα που προέκυψαν από σχετικούς ελέγχους, έθεσαν συστάσεις συμμόρφωσης, και παρακολουθούν τα σχέδια δράσης των πιστωτικών ιδρυμάτων. Παρόμοια αξιολόγηση των Μικτών Εποπτικών Ομάδων πραγματοποιήθηκε και για τις ενέργειες των ΣΠΙ για την αντιμετώπιση των ευρημάτων που προέκυψαν από ελέγχους στο χαρτοφυλάκιο δανειοδότησης εμπορικών ακινήτων ή επιχειρηματικών δανείων με εξασφάλιση εμπορικό ακίνητο. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των κινδύνων που απορρέουν από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει στην κατοχή των ΣΠΙ κατόπιν πλειστηριασμού, αξιολογήθηκαν τα σχέδιά τους για μείωση της έκθεσής τους σε αυτά τα στοιχεία καθώς και τα χαρακτηριστικά των συναλλαγών των ΣΠΙ για τη μείωση του σχετικού κινδύνου. Τέλος, αναλυτική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε στα δάνεια Σταδίου 2 βάσει ΔΠΧΑ 9 (με σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου) και ειδικότερα στην επάρκεια κάλυψής τους από προβλέψεις.
- **Κίνδυνος Αγοράς:** Αξιολογήθηκε το πλαίσιο αναγνώρισης και διαχείρισης των εν λόγω κινδύνων, με έμφαση στον ορισμό της περιμέτρου του χαρτοφυλακίου συναλλαγών καθώς και την εταιρική διακυβέρνηση και επάρκεια των σχετικών μοντέλων μέτρησης του κινδύνου αγοράς. Επιπλέον, αξιολογήθηκαν οι κίνδυνοι που απορρέουν από την τιμολόγηση καθώς και οι μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου του κινδύνου αγοράς, με έμφαση στην οργάνωση και αποτελεσματικότητα της εσωτερικής μονάδας επικύρωσης, της μονάδας εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος καθορισμού ορίων για τον κίνδυνο αγοράς.
- **Εταιρική Διακυβέρνηση:** Διενεργήθηκε θεματική επισκόπηση αναφορικά με τη λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Επίσης, αξιολογήθηκαν οι ενέργειες των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ευρήματα προηγούμενων θεματικών επισκοπήσεων και ελέγχων σχετικά με τη συλλογική καταλληλόλητα του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), τις πολιτικές και

διαδικασίες αποδοχών, τη μονάδα διαχείρισης κινδύνων, τη μονάδα εσωτερικού ελέγχου και τους κινδύνους που σχετίζονται με τη συγκέντρωση και αναφορά δεδομένων.

- **Επιτοκιακός Κίνδυνος:** Διενεργήθηκε αναλυτική αξιολόγηση του κινδύνου δικαιώματος προαίρεσης (option risk) στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, που προκύπτει από τον κίνδυνο προπληρωμής, τον κίνδυνο πρόωρης εξόφλησης και τα δάνεια με σταθερό επιτόκιο. Επιπλέον αξιολογήθηκαν οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, η περίμετρος που αφορά τον κίνδυνο πιστωτικού περιθωρίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο καθώς και η επάρκεια του καθορισμού ορίων στο πλαίσιο ανάληψης κινδύνων. Οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες αξιολόγησαν τις ενέργειες των ΣΠΙ για την αντιμετώπιση των ευρημάτων που προέκυψαν από τη θεματική άσκηση που αφορά τη διαχείριση χαρτοφυλακίου ενεργητικού και παθητικού.

- **Λειτουργικός κίνδυνος:** Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στη διαχείριση των δαπανών που σχετίζονται με νομικές υποθέσεις. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε εκτενής αξιολόγηση του πλαισίου που ορίζει την επιχειρησιακή ανθεκτικότητα, ενώ παράλληλα εξετάστηκε το πλαίσιο παρακολούθησης και διαχείρισης του κινδύνου φήμης. Οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες ανέλυσαν τις ζημίες των ΣΠΙ που σχετίζονται με εξωτερική απάτη, πρακτικές απασχόλησης, ασφάλεια στον χώρο εργασίας και διαταραχές της επιχειρησιακής λειτουργίας. Επιπλέον, αξιολογήθηκε το πλαίσιο διακυβέρνησης του λειτουργικού κινδύνου και οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τις συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης σε ό,τι αφορά τη συγκέντρωση σε παρόχους, την κρισιμότητα των υπηρεσιών που ανατίθενται και τις σχετικές διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου των ΣΠΙ. Όσον αφορά τον κίνδυνο ΤΠΕ και Ασφάλειας, οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες εστίασαν σε περιοχές όπως ο κίνδυνος ασφάλειας, ο κίνδυνος διαθεσιμότητας και επιχειρησιακής συνέχειας, ο κίνδυνος από αλλαγές στις ΤΠΕ, ο κίνδυνος διασφάλισης της ακεραιότητας των δεδομένων ΤΠΕ, η διακυβέρνηση και η διαχείριση κινδύνων των ΤΠΕ, οι λειτουργίες ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης συμβάντων και η διαχείριση ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων. Επίσης, αξιολογήθηκαν τα πλάνα υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών των πιστωτικών ιδρυμάτων στα ευρήματα που ανέδειξε η άσκηση προσομοίωσης της ΕΚΤ σχετικά με την ανθεκτικότητα των τραπεζών έναντι κυβερνοεπιθέσεων. Σημαντικό μέρος της αξιολόγησης ήταν και οι περιοχές της λειτουργικής ανθεκτικότητας καθώς και οι ενέργειες των πιστωτικών ιδρυμάτων για την πλήρη συμμόρφωσή τους με τον κανονισμό DORA με έμφαση στο πλάνο υλοποίησης τυχόν εκκρεμών ενεργειών. Τέλος, αξιολόγησε οριζοντίως όλους τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών ως προς την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/389 αναφορικά με τις Διεπαφές Προγραμματισμού Εφαρμογών (APIs) και τις διαδικασίες ενσωμάτωσης καρτών πληρωμών σε ψηφιακά πορτοφόλια, ιδίως ως προς την τήρηση των υποχρεώσεων ισχυρής εξακρίβωσης ταυτότητας πελάτη (Strong Customer Authentication – SCA).

- **Κίνδυνος ρευστότητας:** Η αξιολόγηση των Μικτών Εποπτικών Ομάδων επικεντρώθηκε στις ενέργειες των πιστωτικών ιδρυμάτων για την αντιμετώπιση των ευρημάτων που προέκυψαν από ελέγχους και θεματικές επισκοπήσεις προηγούμενων ετών, καθώς και στην αξιολόγηση του επιπέδου της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας και της βιωσιμότητας των πηγών χρηματοδότησης των ΣΠΙ.

- **Κλιματικός κίνδυνος:** Για τους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους, δόθηκε έμφαση σε αδυναμίες που αφορούσαν την ενσωμάτωσή τους στη Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας του Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) και στις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Οι αδυναμίες είχαν εντοπιστεί στο πλαίσιο τόσο προηγούμενων

κύκλων ΕΔΕΑ όσο και της θεματικής επισκόπησης που πραγματοποίησε η ΕΚΤ το 2022.

- **Σχέδια ανάκαμψης:** Αξιολογήθηκαν τα σχέδια ανάκαμψης[13], με έμφαση στη διακυβέρνησή τους, στους δείκτες οικονομικής κατάστασης, στα σενάρια ακραίων καταστάσεων και στις διαθέσιμες στρατηγικές ανάκαμψης. Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το ΕΣΕ. Επιπλέον, στο πλαίσιο της συνεργασίας με τις εποπτικές αρχές τρίτων χωρών που δεν υπάγονται στον ΕΕΜ, ζητήθηκε από τις εποπτικές ομάδες τους η γνώμη τους επί των σχεδίων ανάκαμψης των σημαντικών νομικών οντοτήτων (material legal entities) για τα ελληνικά ΣΠΙ που δραστηριοποιούνται στις χώρες αυτές. Τα αποτελέσματα συζητήθηκαν στο σώμα εποπτών (college of supervisors[14]) και εκδόθηκαν οι σχετικές κοινές αποφάσεις.
- **Συνεργασία με άλλους εποπτικούς φορείς:** Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις από τους επόπτες στις διοικήσεις των θυγατρικών των ελληνικών τραπεζικών ομίλων εντός ΕΕΜ, όπου οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες συνεργάστηκαν με τις τοπικές εποπτικές αρχές για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ενίσχυση της εποπτείας. Για θυγατρικές εκτός ΕΕΜ, διοργανώθηκαν σώματα εποπτών με τους αρμόδιους επόπτες. Τέλος, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συζήτηση εποπτικών θεμάτων με τις αρμόδιες ομάδες του ΕΣΕ στο πλαίσιο συνεργασίας του ΕΜΕ.

Επιτόπιοι έλεγχοι (on-site inspections)

Οι επιτόπιοι έλεγχοι στα ΣΠΙ αποτελούν βασικό εργαλείο της προληπτικής εποπτείας και η ανάγκη διενέργειάς τους καθορίζεται από τη Μικτή Εποπτική Ομάδα, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική εποπτική στρατηγική, το πρόγραμμα εποπτικού ελέγχου και τα χαρακτηριστικά του πιστωτικού ιδρύματος. Το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων για τα τέσσερα ελληνικά ΣΠΙ, το οποίο αφορά τους ελέγχους που θα πραγματοποιηθούν στο ερχόμενο έτος, καταρτίζεται σε στενή συνεργασία μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος και των αρμόδιων μονάδων[15] του ΕΕΜ, και εγκρίνεται από το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι στα ΣΠΙ μπορούν να διενεργηθούν είτε αποκλειστικά από επιθεωρητές της Τράπεζας της Ελλάδος είτε σε συνεργασία με επιθεωρητές του ΕΕΜ ή/και άλλων εθνικών εποπτικών αρχών, οπότε χαρακτηρίζονται ως μικτοί (mixed-team missions). Στην περίπτωση που επικεφαλής του ελέγχου (Head of Mission) είναι επιθεωρητής από την ΕΚΤ ή από εποπτική αρχή άλλης χώρας, διαφορετικής από τη χώρα καταγωγής (home country) του πιστωτικού ιδρύματος, ο έλεγχος χαρακτηρίζεται ως διασυνοριακός (cross-border mission). Η ομάδα ελέγχου ενδέχεται να υποστηρίζεται από εξωτερικούς συμβούλους, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο επικεφαλής και οι επιθεωρητές-μέλη διορίζονται από τον ΕΕΜ. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται με βάση τα εγχειρίδια που έχουν αναπτυχθεί από τον ΕΕΜ και τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, θέματα σύστασης ομάδων ελέγχων, προετοιμασίας και οργάνωσης του ελέγχου, προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα ανά στάδιο ελέγχου, αναλυτική μεθοδολογία (ανά κίνδυνο) διεξαγωγής του ελέγχου, καθώς και οδηγίες σύνταξης πορισμάτων.

[13] Το σχέδιο ανάκαμψης είναι ένα στρατηγικό σχέδιο που καταρτίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα για την αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής τους θέσης και της ρευστότητάς τους σε σενάρια ακραίων καταστάσεων.
[14] Ομάδα που αποτελείται από επόπτες της χώρας στην οποία εδρεύει ένα πιστωτικό ίδρυμα και των χωρών στις οποίες αυτή δραστηριοποιείται. Στόχος είναι η ανταλλαγή πληροφοριών και η καλύτερη κατανόηση του προφίλ κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος.
[15] Αυτές είναι οι Μικτές Εποπτικές Ομάδες (JSTs) και τα Τμήματα της Γενικής Διεύθυνσης Επιτόπιων Επιθεωρήσεων και Επιθεωρήσεων Εσωτερικών Υποδειγμάτων της ΕΚΤ (DG On-Site & Internal Model Inspections – DG OMI).

Επιτόπιοι έλεγχοι 2025

Κατά τη διάρκεια του 2025, στα ελληνικά ΣΠΙ διενεργήθηκαν εννέα έλεγχοι οι οποίοι επικεντρώθηκαν στον πιστωτικό κίνδυνο, την εταιρική διακυβέρνηση, τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, τον κίνδυνο επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, καθώς και τον κίνδυνο Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και Ασφάλειας. Ειδικότερα, οι έλεγχοι στόχευσαν στην αξιολόγηση:

- **των υποδειγμάτων πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό συλλογικών προβλέψεων** σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9,
- **των διαδικασιών συγκέντρωσης και επεξεργασίας δεδομένων κινδύνου και την υποβολή σχετικών αναφορών** (BCBS 239, Risk Data Aggregation and Risk Reporting - RDARR), ιδίως όσον αφορά τα δεδομένα πιστωτικού κινδύνου,
- **της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης**, με έμφαση στο πλαίσιο διακυβέρνησης και τις διαδικασίες παρακολούθησης των κινδύνων συμμόρφωσης, στη συμμετοχή στη διαδικασία έγκρισης νέων προϊόντων και στην παρακολούθηση συμβάσεων εξωτερικών αναθέσεων (outsourcing),
- **του πλαισίου διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου,** με έμφαση στις μεθοδολογίες μέτρησης του κινδύνου και τη διαχείριση των σχετικών εξασφαλίσεων,
- **του πλαισίου διαχείρισης του κινδύνου επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (IRRBB)** και των μεθοδολογιών μέτρησής του, καθώς και
- **της διαχείρισης κινδύνων ΤΠΕ και Ασφάλειας.**

Οι εν λόγω έλεγχοι[16] παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί ανά περιοχή κινδύνου. Από αυτούς, οι επτά διενεργήθηκαν με επικεφαλής επιθεωρητές της Τράπεζας της Ελλάδος και οι δύο με επικεφαλής από την ΕΚΤ ή άλλη εθνική αρμόδια αρχή.

Πίνακας 3
Επιτόπιοι έλεγχοι σε σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα το 2025 ανά περιοχή κινδύνου

Περιοχή Κινδύνου	Πλήθος ελέγχων
Πιστωτικός κίνδυνος	3
Εταιρική διακυβέρνηση	2
Κίνδυνος Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο	1
Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	1
Κίνδυνος ΤΠΕ & ασφάλειας	2
Σύνολο ελέγχων	**9**

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Επιπλέον των ανωτέρω ελέγχων, κατά τους πρώτους μήνες του 2025 ολοκληρώθηκαν και διαβιβάστηκαν τα τελικά πορίσματα τριών ελέγχων που είχαν εκκινήσει στο τέλος του 2024 και αφορούσαν τον πιστωτικό κίνδυνο και την εταιρική διακυβέρνηση. Τέλος, σημειώνεται ότι επιθεωρητές της Τράπεζας της Ελλάδος συνέδραμαν σε δύο διασυνοριακούς ελέγχους σε ΣΠΙ

[16] Ορισμένοι από αυτούς τους ελέγχους αποτέλεσαν μέρος «εκστρατείας επιτόπιων ελέγχων» σε επίπεδο ΕΕΜ. Οι εκστρατείες περιλαμβάνουν ελέγχους σε διαφορετικά ιδρύματα και χώρες, υπό την εποπτεία μίας κοινής συντονιστικής ομάδας σε επίπεδο ΕΚΤ, με εναρμονισμένο σκοπό και μεθοδολογία, επιτρέποντας, μεταξύ άλλων, τη συγκριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων.

της ευρωζώνης, είτε ως επικεφαλής είτε ως μέλη ομάδων ελέγχων.

Βασικά ευρήματα επιτόπιων ελέγχων στα ελληνικά ΣΠΙ

Αναφορικά με τους **ελέγχους πιστωτικού κινδύνου**, διαπιστώθηκαν αδυναμίες οι οποίες προέκυψαν από την αξιολόγηση των υποδειγμάτων συλλογικών προβλέψεων, και εστίασαν στις μεθοδολογίες και τις παραδοχές που ενσωματώθηκαν για τον υπολογισμό των παραμέτρων κινδύνου. Επιπρόσθετα, μέσω δειγματοληπτικής εξέτασης πιστούχων, εντοπίστηκαν ελλείψεις στην αξιολόγηση της κατηγοριοποίησης των ανοιγμάτων με βάση τον κίνδυνο, στον εντοπισμό σημαντικών ενδείξεων αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, καθώς και στην ποιότητα των δεδομένων.

Σχετικά με τον **έλεγχο συγκέντρωσης και επεξεργασίας δεδομένων κινδύνου και την υποβολή σχετικών αναφορών (Risk Data Aggregation and Risk Reporting – RDARR)**, παρατηρήθηκαν ελλείψεις στη συμμόρφωση με τις αρχές του διεθνούς προτύπου (BCBS 239) που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, στο γενικότερο πλαίσιο διακυβέρνησης και στον τρόπο συγκέντρωσης, διαχείρισης και επεξεργασίας των δεδομένων. Όσον αφορά τον έλεγχο κανονιστικής συμμόρφωσης, προέκυψαν αδυναμίες στο πλαίσιο παρακολούθησης και αναφοράς των σχετικών κινδύνων και στην παρακολούθηση συμβάσεων εξωτερικών αναθέσεων (outsourcing).

Στο πλαίσιο του ελέγχου που αφορούσε τον **πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου**, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην εταιρική διακυβέρνηση αναφορικά με τη διαχείριση του σχετικού κινδύνου. Παράλληλα, ο έλεγχος που αφορούσε τον κίνδυνο επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο ανέδειξε αδυναμίες στο πλαίσιο διακυβέρνησης και στις μεθοδολογίες μέτρησης και επικύρωσης του εν λόγω κινδύνου.

Αναφορικά με τους **ελέγχους κινδύνων ΤΠΕ**, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούσαν στη διαχείριση και στην παρακολούθηση συμβάσεων εξωτερικών αναθέσεων ΤΠΕ (IT outsourcing), στην αναγνώριση και διαχείριση ευπαθειών και στη διαχείριση μειζόνων λειτουργικών συμβάντων ή συμβάντων ασφάλειας.

Πλαίσιο 2.1:
Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνου

Τα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του ΕΕΜ ήταν ζωτικής σημασίας να υπάρξει κωδικοποίηση των εποπτικών πρακτικών και ανάπτυξη εποπτικών προσδοκιών, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια και να ξεπεραστούν τυχόν διαφορές σε εθνικό επίπεδο ώστε να δημιουργηθεί μια κοινή εποπτική προσέγγιση. Δεδομένης της προόδου στην λειτουργία του ΕΕΜ, και λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες είναι αναγκαίο οι εποπτικές αρχές να λειτουργούν με ευελιξία και η εποπτική προσέγγιση να προσαρμόζεται με βάση τον κίνδυνο. Προς αυτή την κατεύθυνση, ο ΕΕΜ έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει ένα νέο εποπτικό Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνου (Risk Tolerance Framework - RTF) ώστε το έργο της εποπτείας να εστιάσει στις στρατηγικές προτεραιότητες και τα βασικά τρωτά σημεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το νέο πλαίσιο διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην καλλιέργεια μιας εποπτικής κουλτούρας προσανατολισμένης περισσότερο στον κίνδυνο, η οποία παρέχει στις εποπτικές αρχές τη δυνατότητα να προσαρμόζουν τις δραστηριότητές τους στην κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος που εποπτεύουν, αντί να εφαρμόζουν μια ενιαία προσέγγιση για όλους τους κινδύνους των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Μία από τις βασικές διαδικασίες στις οποίες είναι εμφανής η χρήση του RTF είναι η νέα πολυετής προσέγγιση για την ΕΔΕΑ (Multi-year approach). Ειδικότερα, οι επόπτες σχεδιάζουν τις επιμέρους δραστηριότητες στο πλαίσιο της ΕΔΕΑ με πιο ευέλικτο τρόπο σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα και επικεντρώνουν τους περιορισμένους πόρους τους σε εκείνους τους κινδύνους που χρήζουν περισσότερου ελέγχου και εποπτικής παρέμβασης σε κάθε κύκλο ΕΔΕΑ. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν ότι οι εποπτικές ομάδες χρησιμοποιώντας το RTF αξιοποίησαν σε μεγαλύτερο βαθμό την ευελιξία που ενσωματώνεται στο πλαίσιο και ήταν σε θέση να δώσουν υψηλότερη προτεραιότητα στους πιο σχετικούς κινδύνους στις αξιολογήσεις τους. Επιπλέον, τα αποτελέσματα από τους ελέγχους δείχνουν ότι η αυξημένη ιεράρχηση προτεραιοτήτων δεν επηρέασε τη συνέπεια των αξιολογήσεων μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Ο γενικότερος στόχος είναι όλες οι εποπτικές δραστηριότητες να εκτελούνται μέσα σε αυτό το νέο πλαίσιο ώστε οι εποπτικές αρχές να έχουν την ευελιξία να επικεντρωθούν στα πιο ουσιαστικά καθήκοντα. Το RTF θα βοηθήσει να μετασχηματιστεί η εποπτική προσέγγιση ώστε αυτή να γίνεται όλο και λιγότερο ένα «tick-box».

Η Υποδιοικήτρια κα Χριστίνα Παπακωνσταντίνου είναι μεταξύ των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου που έχουν αναλάβει την προώθηση του RTF ώστε αυτό σταδιακά να εφαρμόζεται σε όλες τις εποπτικές δραστηριότητες της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών. Για τον σκοπό αυτό η Τράπεζα της Ελλάδος έχει οργανώσει σχετικά σεμινάρια εκπαίδευσης στελεχών του ΕΕΜ.

2.1.2 Εποπτεία Λιγότερο Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, υποκαταστημάτων με έδρα σε τρίτη χώρα ή με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ

Α. Εποπτεία Λιγότερο Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Τα Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα το 2025

Το 2025 ολοκληρώθηκε η λειτουργική συγχώνευση των δύο μεγάλων ΛΣΠΙ, μετά την νομική συγχώνευση το 2024. Επιπλέον, στις αρχές του 2026 ολοκληρώθηκε η μετατροπή της νομικής μορφής μιας Συνεταιριστικής Τράπεζας από Συνεταιρισμό Περιορισμένης Ευθύνης σε Ανώνυμη Εταιρεία, με αποτέλεσμα ο κλάδος των Συνεταιριστικών Τραπεζών να αποτελείται πλέον από τρεις Συνεταιριστικές Τράπεζες.

Το μερίδιο αγοράς των ΛΠΣΙ παραμένει μικρό. Σημειώνεται ωστόσο ότι εντός του 2025 το μερίδιο αγοράς τους αυξήθηκε, διαμορφούμενο, με βάση την αξία του Ενεργητικού, σε 5,3% στο τέλος του 2025 έναντι 4,8% στο τέλος του 2024, καθώς τα ΛΣΠΙ παρουσίασαν υψηλότερους ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης από τα ΣΠΙ (15,6% έναντι 4,5%).

Η λειτουργική κερδοφορία των ΛΣΠΙ παρουσίασε βελτίωση εντός του 2025, παρά τη μείωση του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου (Net Interest Margin-NIM), η οποία οφείλεται στη μείωση των επιτοκίων. Κύριοι παράγοντες της βελτίωσης της λειτουργικής κερδοφορίας ήταν η αύξηση των καθαρών επιτοκιακών εσόδων και των καθαρών εσόδων από προμήθειες, η οποία οφείλεται στην αύξηση του δανειακού χαρτοφυλακίου. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τη σταθερότητα των λειτουργικών εξόδων, οδήγησε σε σημαντική μείωση του Δείκτη Εξόδων προς Λειτουργικά Έσοδα για τα ΛΣΠΙ σε επίπεδα κάτω από 60%. Ωστόσο, ο εν λόγω Δείκτης για τα ΛΣΠΙ παραμένει υψηλότερος σε σχέση με τα ΣΠΙ.

Η κεφαλαιακή θέση των ΛΣΠΙ βελτιώθηκε εντός του 2025, παρά τη σημαντική πιστωτική επέκταση, κυρίως χάρη στην έκδοση πρόσθετων κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας Ι και κεφαλαίου κατηγορίας ΙΙ. Μάλιστα, στις εκδόσεις, στις οποίες προχώρησαν τα δύο μεγαλύτερα ΛΣΠΙ, καταγράφηκε σημαντικό ενδιαφέρον ξένων επενδυτών. Το επενδυτικό ενδιαφέρον που υφίσταται για τα ΛΣΠΙ τεκμηριώνεται από τη σημαντική συμμετοχή ξένων επενδυτών στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και την έκδοση πρόσθετων κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας Ι, στην οποία προχώρησαν τα δύο μεγαλύτερα ΛΣΠΙ το πρώτο εξάμηνο του 2026, ενισχύοντας σημαντικά τα εποπτικά ίδια κεφάλαιά τους καθώς και από την είσοδο επενδυτή σε ένα μικρότερο ΛΣΠΙ με την απόκτηση της πλειοψηφίας του μετοχικού του κεφαλαίου, η οποία ολοκληρώθηκε εντός του α΄ τριμήνου του 2026.

Ως προς την ποιότητα του Ενεργητικού, ο δείκτης ΜΕΔ των ΛΣΠΙ μειώθηκε ελαφρά εντός του 2025. Σημειώνεται ότι εντός του 2025 ολοκληρώθηκε η πρώτη επιτυχημένη πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ από ΛΣΠΙ χωρίς τη χρήση προγράμματος παροχής κρατικών εγγυήσεων.

Η ρευστότητα των ΛΣΠΙ διατηρήθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο. Κύρια πηγή ρευστότητας εξακολουθούν να παραμένουν οι καταθέσεις πελατών, οι οποίες αυξήθηκαν σημαντικά εντός του έτους.

Εξ αποστάσεως εποπτεία (off-site supervision)

Η Τράπεζα της Ελλάδος εφαρμόζει τη μεθοδολογία του ΕΕΜ στην εποπτεία των ΛΣΠΙ, προσαρμόζοντας τη συχνότητα και την ένταση των εποπτικών της ενεργειών με βάση το μέγεθος και το προφίλ κινδύνου των ιδρυμάτων, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Στην αρχή κάθε έτους η Τράπεζα της Ελλάδος εντοπίζει τους σημαντικότερους κινδύνους για τον κλάδο, καθορίζει τις εποπτικές της προτεραιότητες και σχεδιάζει αντίστοιχες εποπτικές ενέργειες για κάθε ΛΣΠΙ.

Για το 2025, οι κύριοι κίνδυνοι περιλάμβαναν τον πιστωτικό κίνδυνο (με έμφαση τόσο στη διαχείριση των ΜΕΔ όσο και στις διαδικασίες πιστοδοτήσεων που εφαρμόζονται από τα ΛΣΠΙ με σημαντική πιστωτική επέκταση), την εταιρική διακυβέρνηση, την επίπτωση των γεωπολιτικών κρίσεων τόσο στο επιχειρηματικό μοντέλο των ΛΣΠΙ όσο και στην κατάσταση ρευστότητας και τους κινδύνους που δημιουργούνται από την αυξανόμενη ψηφιοποίηση (digitalization) των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Επίσης, η εποπτεία έδωσε έμφαση στην αξιολόγηση κινδύνων ΤΠΕ και κυβερνοασφάλειας και στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης των ΛΣΠΙ με τις απαιτήσεις του Κανονισμού DORA για την ενίσχυση της ψηφιακής επιχειρησιακής ανθεκτικότητας στον χρηματοοικονομικό τομέα.

Παρακάτω παρατίθενται οι κύριες εποπτικές ενέργειες της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2025:

Εντός του α΄ τριμήνου του 2025 η Τράπεζα της Ελλάδος ολοκλήρωσε την ΕΔΕΑ για τρία ΛΣΠΙ, με την επιβολή αναθεωρημένων κεφαλαιακών απαιτήσεων, τη λήψη εποπτικών μέτρων και τη διενέργεια συστάσεων. Επιπλέον, εντός του 2025 εκκίνησε την ΕΔΕΑ για έξι ΛΣΠΙ, η οποία αντίστοιχα ολοκληρώθηκε το πρώτο τετράμηνο του 2026. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της ΕΔΕΑ και άλλων οριζοντίων δραστηριοτήτων, η Τράπεζα της Ελλάδος:

- **Επιχειρηματικό μοντέλο:** Παρακολούθησε την υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων των ΛΣΠΙ. Αξιολόγησε τα επιχειρηματικά σχέδια των ΛΣΠΙ για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της διατηρησιμότητας του επιχειρηματικού τους μοντέλου, καθώς και την ικανότητα των ΛΣΠΙ να τα εφαρμόσουν. Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης, εξέτασε τα Σχέδια Δράσης των ΛΣΠΙ για την αναγνώριση και διαχείριση των κλιματικών και περιβαλλοντικών

κινδύνων. Επιπλέον, παρακολούθησε την υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων και ιδιαίτερα των Σχεδίων Κεφαλαιακής Ενίσχυσης των ΛΣΠΙ με αδύναμη κεφαλαιακή θέση.

- **Πιστωτικός κίνδυνος:** Συνέχισε να εστιάζει στην εποπτεία των ενεργειών που αναλαμβάνουν τα ΛΣΠΙ με υψηλούς Δείκτες ΜΕΔ προκειμένου να μειώσουν την έκθεσή τους σε χαρτοφυλάκια ΜΕΔ. Στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της υπ. αριθμ. 2025/2595 Κατευθυντήριας Γραμμής (ΕΕ) της ΕΚΤ για την κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που διακρατούνται από τα ΛΣΠΙ στο εθνικό εποπτικό πλαίσιο (Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 252/2/19.12.2025), η Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε την υποβολή αναθεωρημένων σχεδίων για τη διαχείριση των ΜΕΔ, η οποία να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με την εν λόγω ΠΕΕ. Επιπλέον, ως προς τα ΛΣΠΙ με σημαντικούς ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης, αξιολόγησε την εφαρμογή της πολιτικής πιστοδοτήσεων και τα πιστοδοτικά κριτήρια που εφαρμόζουν.
- **Εταιρική διακυβέρνηση:** Σε συνέχεια οριζόντιων θεματικών αξιολογήσεων (thematic reviews) για τη σύνθεση και λειτουργία των Διοικητικών Συμβουλίων (Δ.Σ.) και των Επιτροπών Ελέγχου παρακολούθησε την υλοποίηση διορθωτικών ενεργειών που είχαν ζητηθεί. Επιπλέον, επισκοπήθηκαν τα πρακτικά συνεδριάσεων των Δ.Σ. και των σημαντικών Επιτροπών Δ.Σ. προκειμένου να αξιολογηθεί η επάρκεια και αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους. Τέλος, διοργανώθηκαν συναντήσεις στελεχών της Τράπεζας της Ελλάδος με τα ανεξάρτητα μέλη των Δ.Σ. των ΛΣΠΙ και τους επικεφαλής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, προκειμένου να αξιολογηθεί η συνεισφορά τους στη λειτουργία των Δ.Σ. των ΛΣΠΙ και ο βαθμός στον οποίο επιτελούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.
- **Λειτουργικός κίνδυνος:** Αναφορικά με τους κινδύνους ΤΠΕ και Ασφάλειας, αξιολόγησε το επίπεδο εγγενούς κινδύνου ΤΠΕ, τον βαθμό ωριμότητας των μηχανισμών διαχείρισης κινδύνων ΤΠΕ, καθώς και θέματα συμμόρφωσης των ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις του νέου Κανονισμού DORA. Επίσης, οι εποπτικές ενέργειες περιέλαβαν την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης των σχεδίων μετάπτωσης ή ενοποίησης συστημάτων στο πλαίσιο της λειτουργικής συγχώνευσης ιδρυμάτων. Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολόγησε οριζοντίως όλους τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών ως προς την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/389 αναφορικά με τις Διεπαφές Προγραμματισμού Εφαρμογών (APIs) και τις διαδικασίες ενσωμάτωσης καρτών πληρωμών σε ψηφιακά πορτοφόλια, ιδίως ως προς την τήρηση των υποχρεώσεων ισχυρής εξακρίβωσης ταυτότητας πελάτη (SCA).
- **Κίνδυνος ρευστότητας:** Διενήργησε θεματική αξιολόγηση (thematic review) στα ΛΣΠΙ για την ορθότητα υποβολής των εποπτικών στοιχείων που αφορούν στην κατάσταση ρευστότητας και παρακολούθησε στενά την εξέλιξη των πελατειακών καταθέσεων των ΛΣΠΙ.
- **Σχέδια ανάκαμψης:** Διεξήγαγε την ετήσια αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης των ΛΣΠΙ και απηύθυνε εξειδικευμένες και αναλυτικές συστάσεις προς βελτίωση των σχεδίων ανά θεματική περιοχή. Παράλληλα, μέσα στο 2025 αναπτύχθηκε το Υπόδειγμα Συλλογής Στοιχείων, το οποίο θα συμπληρώνεται από τα ΛΣΠΙ και θα υποβάλλεται μαζί με τα Σχέδια Ανάκαμψης. Σε αυτό τα ΛΣΠΙ θα αποτυπώνουν ακριβή και πλήρη στοιχεία σχετικά με τους δείκτες, τις επιλογές ανάκαμψης και τη συνολική δυνατότητα ανάκαμψης (Overall Recovery Capacity – ORC) που έχουν ενσωματώσει στο Σχέδιο Ανάκαμψης που υποβάλλουν.

Β. Εποπτεία Υποκαταστημάτων Πιστωτικών Ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτη χώρα (εκτός ΕΕ)

Στην ελληνική τραπεζική αγορά δραστηριοποιούνται δύο υποκαταστήματα πιστωτικών

ιδρυμάτων, τα οποία έχουν έδρα σε χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (υποκαταστήματα τρίτων χωρών). Για την εποπτεία αυτών η Τράπεζα της Ελλάδος εφαρμόζει παρόμοια εποπτική μεθοδολογία με αυτή που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της εποπτείας των ΛΣΠΙ, προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες της λειτουργίας τους. Ειδικότερα, τα υποκαταστήματα τρίτων χωρών δεν διαθέτουν Διοικητικό Συμβούλιο και τα κεφάλαια και η ρευστότητά τους παρέχονται από το μητρικό πιστωτικό ίδρυμα. Επιπρόσθετα, το μέγεθός τους είναι ιδιαίτερα μικρό.

Εντός του α' τριμήνου του 2025 ολοκληρώθηκε η ΕΔΕΑ για τα δύο υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων χωρών. Η ΕΔΕΑ για τα δύο εν λόγω υποκαταστήματα κατέληξε στην επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων του Πυλώνα 2, καθώς και σε εποπτικά μέτρα και συστάσεις που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, την εταιρική διακυβέρνηση και τις διαδικασίες διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου.

Επιτόπιοι έλεγχοι (on-site inspections)

Οι επιτόπιοι έλεγχοι για τα ΛΣΠΙ και τα Υποκαταστήματα Πιστωτικών Ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτη χώρα (εκτός ΕΕ) διενεργούνται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του ΕΕΜ που ακολουθείται για τους επιτόπιους ελέγχους των ΣΠΙ, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος, τις δραστηριότητες και το προφίλ κινδύνου του εποπτευόμενου πιστωτικού ιδρύματος.

Κατά τη διάρκεια του 2025 διεξήχθησαν τέσσερις έλεγχοι, οι τρεις εκ των οποίων είχαν ως κύριο αντικείμενο την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβάνοντας την εξέταση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου δανείων και των κριτηρίων χορήγησης νέων πιστοδοτήσεων, την επισκόπηση των διαδικασιών για την κατηγοριοποίηση των ανοιγμάτων βάσει κινδύνου και ΔΠΧΑ 9 απαιτήσεων, τον υπολογισμό προβλέψεων απομείωσης δανείων και τη διαχείριση εξασφαλίσεων. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε ένας έλεγχος που αφορούσε την αξιολόγηση της διαχείρισης κινδύνων ΤΠΕ, με έμφαση στη λειτουργία των τριών γραμμών άμυνας και στη διαχείριση επιχειρησιακής συνέχειας υπηρεσιών ΤΠΕ.

Πλαίσιο 2.2:
Κλιματικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι στα Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Κατά το 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος ενίσχυσε ουσιαστικά την εποπτική της προσέγγιση έναντι των Λιγότερο Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων αναφορικά με τους κινδύνους που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον. Σε συνέχεια των αρχικών ενεργειών, η εποπτική έμφαση μετατοπίστηκε από την κατάρτιση σχεδίων δράσης προς την επιχειρησιακή ενσωμάτωση των σχετικών κινδύνων.

Στο πλαίσιο αυτό, τα ιδρύματα κλήθηκαν, μεταξύ άλλων, να ενισχύσουν τη σύνδεση των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων με τη στρατηγική τους κατεύθυνση, να αναπτύξουν πιο συστηματικά εργαλεία παρακολούθησης μέσω κατάλληλων δεικτών και να προχωρήσουν σταδιακά σε ανάπτυξη μεθοδολογιών για την ανάλυση σεναρίων και ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

Το 2025 προστέθηκαν επιπλέον απαιτήσεις για τα ΛΣΠΙ σε ευθυγράμμιση με τις κατευθύνσεις και τις εποπτικές προσδοκίες που απορρέουν από τον Οδηγό (βλ. σύνδεσμο) της ΕΚΤ για τους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους. Οι προσδοκίες αυτές αφορούν κυρίως την ενσωμάτωση των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων στο συνολικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, τη συλλογή στοιχείων και την ανάπτυξη αναφορών για ενημέρωση της

Διοίκησης καθώς και τη διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου. Η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολόγησε την πρόοδο των ΛΣΠΙ ως προς την ανταπόκρισή τους στις εν λόγω προσδοκίες λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας.

Εντός του 2026 δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη, καθώς και στη διαδικασία αξιολόγησης των ειδικών σχεδίων εποπτικού σκοπού για περιβαλλοντικούς και κλιματικούς κινδύνους που θα κληθούν να υποβάλλουν τα ΛΣΠΙ από το 2027 και έπειτα, σύμφωνα με τις επιταγές της CRD VI και σε ευθυγράμμιση με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ και της ΕΚΤ.

Γ. Εποπτεία Πιστωτικών Ιδρυμάτων με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ τα οποία παρέχουν υπηρεσίες με καθεστώς ελεύθερης εγκατάστασης

Με στοιχεία Δεκεμβρίου 2025, 19 πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ παρέχουν υπηρεσίες στην Ελλάδα μέσω υποκαταστημάτων[17], εκ των οποίων τα 7 ιδρύθηκαν από το 2019 και έπειτα, γεγονός που αντανακλά την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ξένων επενδυτών στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας μετά την έξοδο από τα προγράμματα προσαρμογής. Μάλιστα, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σταθερή αύξηση των χορηγήσεων και των καταθέσεων των ιδρυμάτων αυτών, όπως αποτυπώνεται στα αντίστοιχα διαγράμματα, αν και το μερίδιό τους στο σύνολο της ελληνικής αγοράς κυμαίνεται περί το 1%. Τα ιδρύματα αυτά εποπτεύονται από την αρμόδια αρχή του κράτους-μέλους όπου έχει την έδρα του το μητρικό πιστωτικό ίδρυμα.

Παράλληλα, περισσότερα από 500 πιστωτικά[18] ιδρύματα με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ παρέχουν υπηρεσίες στην Ελλάδα χωρίς φυσική εγκατάσταση, αξιοποιώντας το καθεστώς του κοινοτικού διαβατηρίου.

[17] Ο αναλυτικός πίνακας των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε κράτος–μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παρέχουν σήμερα υπηρεσίες στην Ελλάδα μέσω υποκαταστημάτων, παρατίθεται στον σύνδεσμο (βλ. Πίνακα Β): Πιστωτικά Ιδρύματα

[18] Ο αναλυτικός πίνακας των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε κράτος–μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παρέχουν σήμερα υπηρεσίες στην Ελλάδα χωρίς φυσική εγκατάσταση, παρατίθεται στον σύνδεσμο: ΠΙ χωρίς εγκατάσταση

Διάγραμμα 4
Πιστωτικά Ιδρύματα με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ τα οποία παρέχουν υπηρεσίες με καθεστώς ελεύθερης εγκατάστασης μέσω υποκαταστήματος εντός του 2025

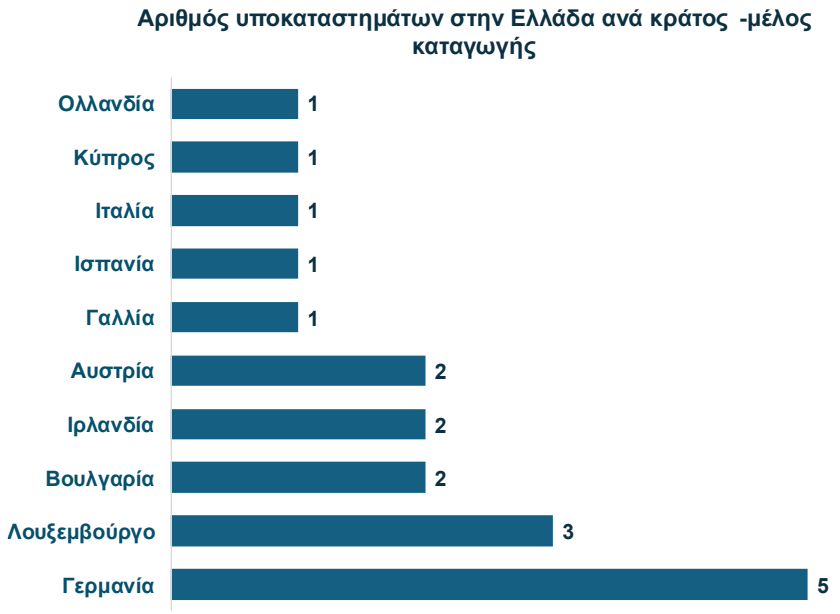

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Διάγραμμα 5
Διαχρονική εξέλιξη καταθέσεων και χορηγήσεων υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ τα οποία παρέχουν υπηρεσίες με καθεστώς ελεύθερης εγκατάστασης.

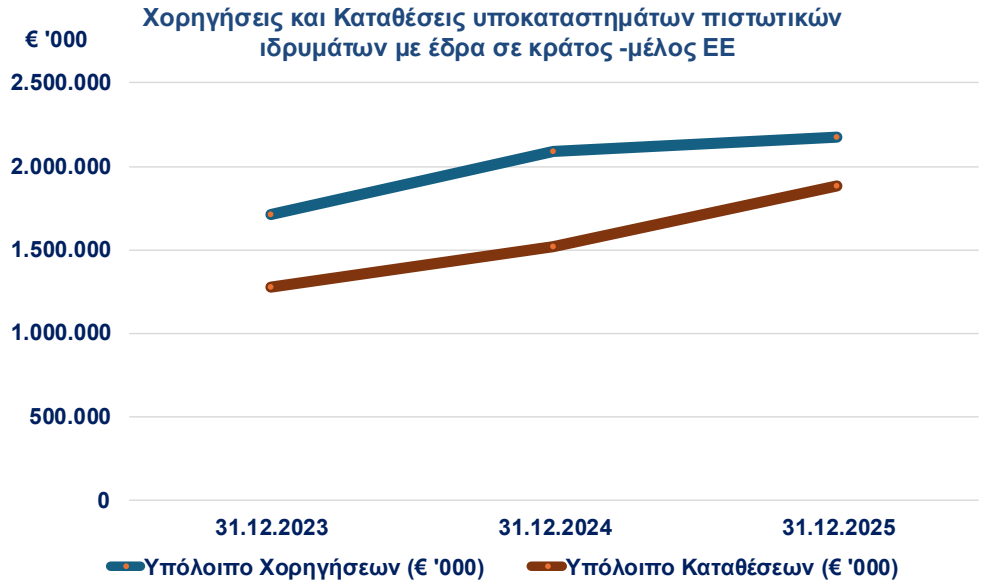

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Η εποπτεία που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος στα υποκαταστήματα αυτά αφορά την εφαρμογή των διατάξεων για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και των διατάξεων για τη διαφάνεια των συναλλαγών. Οι δραστηριότητες της Τράπεζας της Ελλάδος σε θέματα ΞΧ/ΧΤ επισκοπούνται στο Κεφάλαιο 4. Επισημαίνεται ότι οι καταθέσεις που δέχονται τα εν λόγω υποκαταστήματα καλύπτονται από το σύστημα εγγύησης καταθέσεων που λειτουργεί στο

κράτος-μέλος καταγωγής.

2.1.3 Εποπτικές ασκήσεις

Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA EU-wide Stress Test)

Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετείχε στην πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για το 2025, η οποία συντονίστηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), με στόχο την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ σε δυσμενείς μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές συνθήκες. Παράλληλα, ο ΕΕΜ διενήργησε αντίστοιχη άσκηση για τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει άμεσα και τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στο δείγμα της ΕΑΤ. Η Τράπεζα της Ελλάδος συνέδραμε στην άσκηση αυτή τόσο με την απόσπαση επτά υπαλλήλων στην ΕΚΤ όσο και με την ενεργή συμμετοχή της στην αρμόδια ομάδα εργασίας, η οποία παρείχε πληροφορίες αναφορικά με τυχόν ιδιαιτερότητες του ελληνικού τραπεζικού τομέα. Η άσκηση βασίστηκε σε δύο μακροοικονομικά σενάρια, ένα βασικό και ένα δυσμενές, με χρονικό ορίζοντα τριών ετών, και με την παραδοχή στατικού ισολογισμού[19]. Το δυσμενές σενάριο αποτύπωνε την κλιμάκωση των γεωπολιτικών εντάσεων σε συνδυασμό με εσωστρεφείς εμπορικές πολιτικές, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αύξηση των τιμών της ενέργειας και των βασικών εμπορευμάτων, άνοδο του πληθωρισμού και των επιτοκίων και επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, με επακόλουθη αύξηση της ανεργίας και πτώση των τιμών των ακινήτων.

Όσον αφορά την Ελλάδα, στην άσκηση συμμετείχαν τρία σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα. Οι ελληνικές τράπεζες παρουσίασαν καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, κυρίως λόγω της συγκριτικά υψηλότερης συνεισφοράς των καθαρών εσόδων από τόκους, και ευρύτερα της βελτιωμένης λειτουργικής κερδοφορίας τους, με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2024.

Άσκηση αξιολόγησης ποσοτικών επιπτώσεων

Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετείχε το 2025 στη διεξαγωγή της άσκησης αξιολόγησης ποσοτικών επιπτώσεων (Quantitative Impact Study[20]), την οποία συντονίζει η ΕΑΤ και η οποία αποτελεί τη βάση για τη Έκθεση της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (Bank of International Settlements) και την αντίστοιχη της ΕΑΤ. Λαμβάνοντας υπόψιν ότι ο CRR III, ο οποίος εξειδικεύει την εφαρμογή της Βασιλείας ΙΙΙ στην ΕΕ, έχει εφαρμογή από 1.1.2025, η επίπτωση του νέου πλαισίου αποτυπώνεται στα υποβαλλόμενα εποπτικά στοιχεία (Common Reporting - COREP) από 31.3.2025. Για τον λόγο αυτό, η άσκηση εστίασε στη συλλογή δεδομένων για την παροχή γνωμοδοτήσεων σε περιοχές που προσδιορίζονται στον CRR3/CRD6 καθώς και για σκοπούς παρακολούθησης και ανάλυσης που χρησίμευσαν για την παραγωγή παραδοτέων της ΕΑΤ, όπως τεχνικά πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές κ.λπ. Στην άσκηση συμμετείχαν τα τέσσερα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα και τα δεδομένα συλλέχθηκαν με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2024. Η άσκηση περιελάβανε τρεις κύκλους διασφάλισης ποιότητας των δεδομένων και στην τελική έκθεση της ΕΑΤ περιλήφθηκαν μόνο τα πιστωτικά

[19] Ο ισολογισμός μιας τράπεζας θεωρείται ότι παραμένει αμετάβλητος κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάλυσης. Δηλαδή, δεν προστίθενται νέα δάνεια ή επενδύσεις, και δεν ενσωματώνει μελλοντικές στρατηγικές ή επιχειρηματικές ενέργειες της τράπεζας.
[20] European Banking Authority, Quantitative impact study (QIS).

ιδρύματα που είχαν το απαιτούμενο επίπεδο πληρότητας και ποιότητας δεδομένων.

Άσκηση συγκριτικής αξιολόγησης

Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετείχε στη διενέργεια της άσκησης συγκριτικής αξιολόγησης (supervisory benchmarking), την οποία συντονίζει η ΕΑΤ και η οποία αφορά πιστωτικά ιδρύματα με εγκεκριμένα εσωτερικά υποδείγματα κινδύνου αγοράς ή/και πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Στην άσκηση συμμετείχαν τρία ελληνικά σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα με εγκεκριμένα υποδείγματα κινδύνου αγοράς. Η άσκηση απαιτούσε από τα πιστωτικά ιδρύματα να υπολογίσουν, για μια σειρά από υποθετικά χαρτοφυλάκια, συγκεκριμένες εκτιμήσεις κινδύνου αγοράς με βάση τα εσωτερικά τους υποδείγματα (π.χ. Value-at-Risk, stress Value-at-Risk), καθώς και εκτιμήσεις για μια σειρά από χρηματοοικονομικά μέσα ή/και χαρτοφυλάκια με βάση το νέο πλαίσιο για την τυποποιημένη προσέγγιση του κινδύνου αγοράς (Fundamental Review of the Trading Book – FRTB, Standardized Approach – SA), το οποίο αναμένεται να έχει εφαρμογή από 1.1.2027[21]. Ειδικότερα, υπέβαλαν εκτιμήσεις στο πλαίσιο της προσέγγισης με βάση τους παράγοντες ευαισθησίας (Sensitivity Based Method), την κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο αθέτησης (Default Risk Charge – DRC), καθώς και την κεφαλαιακή απαίτηση αναφορικά με την προσαύξηση υπολειπόμενου κινδύνου (Residual Risk Add On). Μέσω της συγκριτικής αξιολόγησης εντοπίσθηκαν πιθανές περιπτώσεις υποεκτίμησης κινδύνων και ζητήθηκε από τα πιστωτικά ιδρύματα να παρέχουν επιπλέον τεκμηρίωση που να εντοπίζει τυχόν αδυναμίες ή/και μεθοδολογικές παραδοχές τόσο των εσωτερικών υποδειγμάτων που χρησιμοποιούν, όσο και των εκτιμήσεών τους με βάση την τυποποιημένη προσέγγιση του νέου πλαισίου κινδύνου αγοράς (FRTB – SA).

Σημαντικά & Λιγότερο Σημαντικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Θεματική Επισκόπηση (Thematic Review) των Σχεδίων Ανάκαμψης των Σημαντικών και Λιγότερο Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Το 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος διενήργησε θεματική επισκόπηση των Σχεδίων Ανάκαμψης των εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων που υποβλήθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2024. Η θεματική επισκόπηση κάλυψε τομείς όπως οι ρυθμίσεις διακυβέρνησης που διέπουν τα Σχέδια Ανάκαμψης, οι Δείκτες και τα Σενάρια Ανάκαμψης, καθώς και η Συνολική Δυνατότητα Ανάκαμψης των τραπεζών υπό συνθήκες πίεσης.

Πρόκειται για την πρώτη οριζόντια ανάλυση αυτού του είδους που πραγματοποιείται για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα. Η άσκηση οδήγησε στη δημιουργία μιας συνεκτικής βάσης δεδομένων και ενός πλαισίου αξιολόγησης, που αναμένεται να αποτελέσουν σημείο αναφοράς για μελλοντικές θεματικές επισκοπήσεις, επιτρέποντας σταδιακά μεγαλύτερο βάθος και πιο εκλεπτυσμένη ανάλυση.

2.1.4 Οριζόντιες δραστηριότητες στην ανάλυση κινδύνων

Οι οριζόντιες εποπτικές μονάδες της Τράπεζας της Ελλάδος, σε στενή συνεργασία με τις Μικτές Εποπτικές Ομάδες για κάθε ΣΠΙ και τους επόπτες των ΛΣΠΙ, διενεργούν σε τακτική βάση ανάλυση οικονομικών και εποπτικών στοιχείων με σκοπό τον εντοπισμό ευπαθειών και την εκτίμηση της ανθεκτικότητας σε δυνητικούς ή υφιστάμενους κινδύνους και απειλές. Σε αυτό το πλαίσιο, οι εν λόγω μονάδες διενεργούν οριζόντιες αναλύσεις σε διάφορες περιοχές κινδύνου και διεξάγουν διάλογο με τα πιστωτικά ιδρύματα, παρέχοντας τεχνική υποστήριξη,

[21] βλ. σχετικό σύνδεσμο.

όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ταυτόχρονα συνεισφέρουν στο έργο των ομάδων των εμπειρογνωμόνων του ΕΕΜ (SSM expert groups) που ασχολούνται με τις οριζόντιες εποπτικές δραστηριότητες.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος σχεδιάζει και αναπτύσσει εφαρμογές για την ανάλυση στοιχείων (data analytics) από βάσεις μεγάλων δεδομένων (big data), παράγοντας σχετικές αναφορές. Ειδικότερα, γίνεται συστηματική χρήση των στοιχείων που συγκεντρώνονται, σε μηνιαία βάση, στο πλαίσιο του AnaCredit[22], για εποπτικούς σκοπούς και σκοπούς χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Η εν λόγω ανάλυση πραγματοποιείται μέσω της ανάπτυξης μια σειράς διαδραστικών αναφορών (interactive dashboards) για την παρακολούθηση δεικτών μέτρησης πιστωτικού κινδύνου, τόσο σε επίπεδο συστήματος όσο και ανά πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και του βαθμού διασύνδεσης των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων μεταξύ τους και με τις επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα.

Το 2025, παράλληλα με την ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων και εποπτικών στοιχείων, πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εργασίες:

- Αξιολογήθηκαν τα ετήσια σχέδια μείωσης των ΜΕΔ των ΛΣΠΙ.
- Αναλύθηκαν τα επιχειρησιακά σχέδια των ΣΠΙ.
- Αναπτύχθηκαν οριζόντιες τεχνικές αναλύσεις ανά περιοχή κινδύνου.
- Αναπτύχθηκαν πρόσθετες αναφορές στο πλαίσιο της αξιοποίησης των στοιχείων του AnaCredit, στις οποίες γίνεται εκτίμηση του ελλείμματος προβλέψεων για τα εξυπηρετούμενα ανοίγματα ανά πιστωτικό ίδρυμα, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου (transition rates) ανά πιστωτικό ίδρυμα, τις συσσωρευμένες προβλέψεις για τον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς και τα διαθέσιμα ενέχυρα.
- Υπήρξε ενεργή συνεισφορά στις εποπτικές δραστηριότητες του ΕΕΜ σχετικά με το πλαίσιο διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (Asset Liability Management) σε επίπεδο ευρωζώνης και έγιναν ανάλογες δραστηριότητες για τον εγχώριο τραπεζικό τομέα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και χρηματοδότησης γίνεται όλο και πιο σημαντική.
- Ξεκίνησε η ανάπτυξη κλίμακας βαθμονόμησης των τραπεζικών κινδύνων και της ανθεκτικότητας του τραπεζικού τομέα με στόχο τον καλύτερο εντοπισμό των τραπεζικών κινδύνων και τον προσδιορισμό των εποπτικών προτεραιοτήτων.

2.1.5 Καλυμμένα ομόλογα και τιτλοποιήσεις

Εποπτεία καλυμμένων ομολόγων

Με το Μέρος Α΄ του ν. 4920/2022[23] ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2019/2162[24] σχετικά με την έκδοση και την εποπτεία καλυμμένων ομολόγων. Βάσει του νόμου

[22] Η AnaCredit είναι μια κοινή βάση αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων και δεδομένων πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιείται από την ΕΚΤ, τις εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ και ορισμένες εκτός της ζώνης του ευρώ.
[23] Ν. 4920/2022 «Ενσωμάτωση α) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2162 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με την έκδοση καλυμμένων ομολόγων και τη δημόσια εποπτεία καλυμμένων ομολόγων και την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/65/ΕΚ και 2014/59/ΕΕ […]».
[24] Οδηγία (ΕΕ) 2019/2162 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με την έκδοση καλυμμένων ομολόγων και τη δημόσια εποπτεία καλυμμένων ομολόγων και την τροποποίηση των

αυτού, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεχίζει να είναι η αρμόδια αρχή, η οποία χορηγεί την άδεια και εποπτεύει την έκδοση προγραμμάτων καλυμμένων ομολόγων από πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα, σύμφωνα με την ΠΕΕ 215/1/03.02.2023[25].

Ο ν. 4920/2022 έδωσε τη δυνατότητα στα πιστωτικά ιδρύματα που εκδίδουν καλυμμένα ομόλογα να κάνουν χρήση του σήματος "Ευρωπαϊκό Καλυμμένο Ομόλογο" ή του σήματος "Ευρωπαϊκό Καλυμμένο Ομόλογο (Ανωτέρας Ποιότητας)" στα προγράμματα που έχουν εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος. Μέχρι τον Δεκέμβριο 2025, μόνο τα τέσσερα ΣΠΙ είχαν εκδώσει προγράμματα καλυμμένων ομολόγων που έχουν αδειοδοτηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος. Όλα τα προγράμματα καλυμμένων ομολόγων είναι εναρμονισμένα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, πλην ενός, το οποίο έχει αδειοδοτηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο (ήτοι τις διατάξεις του άρθρου 152 του ν. 4261/2014 και της ΠΔ/ΤΕ 2620/28.08.2009). Επιπλέον, εντός του 2025, τρία ΣΠΙ έλαβαν έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος για τη χρήση του σήματος "Ευρωπαϊκό Καλυμμένο Ομόλογο (Ανωτέρας Ποιότητας)", κατόπιν αιτήματός τους και σχετικής επαναξιολόγησης[26] τριών προγραμμάτων καλυμμένων ομολόγων. Σε συμμόρφωση με το άρθρο 28(1) στοιχείο γ) του ν. 4920/2022, η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιεύει και ανανεώνει τακτικά τον κατάλογο των καλυμμένων ομολόγων[27].

Με στοιχεία αναφοράς 31.12.2025, στο πλαίσιο προγραμμάτων καλυμμένων ομολόγων έχουν εκδοθεί 14 ομόλογα συνολικής ονομαστικής αξίας 9,7 δισεκ. ευρώ και Καθαρή Παρούσα Αξία 9,8 δισεκ. ευρώ. Τα συνολικά στοιχεία καλύμματος αυτών, τα οποία περιλαμβάνουν δάνεια εξασφαλιζόμενα με ολοκληρωμένα ακίνητα που προορίζονται για κατοικία στην ελληνική επικράτεια, έχουν αξία 12,4 δισεκ. ευρώ.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η ΕΑΤ, σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ (συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος), προετοίμασε ανάλυση για την αναθεώρηση του ευρωπαϊκού πλαισίου για τα καλυμμένα ομόλογα[28], συλλέγοντας δεδομένα και αξιολογώντας την εφαρμογή των εθνικών και ευρωπαϊκών κανόνων. Το αποτέλεσμα αυτής της ανάλυσης υποβλήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2025 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εποπτεία τιτλοποιήσεων

Όσον αφορά το πλαίσιο που εφαρμόζεται στις τιτλοποιήσεις, βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2402 και των άρθρων 69 και 69Α του ν. 4706/2020, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 18 έως 27 του προαναφερόμενου Κανονισμού, όταν ο εκδότης (ή η ανάδοχη οντότητα στην τιτλοποίηση) είναι πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο ίδρυμα υπό την εποπτεία της. Επιπρόσθετα η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αρμόδια αρχή για να αξιολογεί και να εποπτεύει τη συμμόρφωση των ΛΣΠΙ με τις απαιτήσεις των άρθρων 6 έως 9 του εν λόγω Κανονισμού που πρέπει να πληροί κάθε τιτλοποίηση, όπως είναι η διατήρηση κινδύνου, οι απαιτήσεις διαφάνειας των πληροφοριών, η απαγόρευση επανατιτλοποίησης και τα κριτήρια για τη χορήγηση πιστώσεων. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι για τα ΣΠΙ, η αξιολόγηση των προαναφερόμενων απαιτήσεων εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

οδηγιών 2009/65/ΕΚ και 2014/59/ΕΕ.
[25] ΠΕΕ 215/1/03.02.2023 Πλαίσιο έκδοσης και εποπτείας καλυμμένων ομολόγων.
[26] Οδηγίες σχετικά με τα καλυμμένα ομόλογα.
[27] Κατάλογος Καλυμμένων Ομολόγων.
[28] EBA Advice on the review of the EU covered bond framework.

Για το έτος 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολόγησε έξι τιτλοποιήσεις ως προς τη συμμόρφωσή τους με τα κριτήρια της απλής, διαφανούς και τυποποιημένης συναλλαγής (STS τιτλοποίηση) του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2402, τέσσερις αφορούσαν τα ΣΠΙ και δύο αφορούσαν ένα ΛΣΠΙ. Για τις δύο αυτές τιτλοποιήσεις η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε αξιολόγηση για την τήρηση των απαιτήσεων που αναφέρονται στα άρθρα 6-9 του Κανονισμού ΕΕ) 2017/2402. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών έχει ενημερωθεί για όλες τις τιτλοποιήσεις αναφορικά με την συμμόρφωσή τους με τα κριτήρια της απλής, διαφανούς και τυποποιημένης συναλλαγής σύμφωνα με τις διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί για το σκοπό αυτό, βάσει του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2402.

Επιπρόσθετα, αναφορικά με τις δύο συναλλαγές που πραγματοποίησε εντός του έτους ένα ΛΣΠΙ, η Τράπεζα της Ελλάδος ως αρμόδια αρχή[29] αξιολόγησε και την επίτευξη μεταφοράς σημαντικού πιστωτικού κινδύνου βάσει των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013.

Για τη μεταφορά σημαντικού πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει, σε τακτική βάση, στοιχεία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι διατηρείται η αναγνώριση της ανάλογης μεταφοράς κινδύνου. Επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος επανεξετάζει τακτικά τις ρυθμίσεις, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που πρέπει να εφαρμόζονται στις STS τιτλοποιήσεις, με σκοπό τη συνεχή διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια της απλής, διαφανούς και τυποποιημένης τιτλοποίησης, έχοντας τη δυνατότητα, με απόφασή της, και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις, να αποχαρακτηρίσει μια τιτλοποίηση ως STS.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της η Τράπεζα της Ελλάδος υποστήριξε σε τεχνικό επίπεδο το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στην αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου των τιτλοποιήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η αναθεώρηση λαμβάνει τη μορφή στοχευμένων τροποποιήσεων στον Κανονισμό της ΕΕ για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (575/2013) και στον Κανονισμό της ΕΕ για τις τιτλοποιήσεις (2017/2402). Ειδικότερα, στις 17.7.2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε πακέτο νομοθετικών προτάσεων με στόχο την ανανέωση του πλαισίου τιτλοποίησης της ΕΕ. Επιδίωξη των προτάσεων αυτών είναι να καταστήσουν το πλαίσιο απλούστερο και αποτελεσματικότερο ώστε να ενισχυθεί η πραγματική οικονομία, διατηρώντας παράλληλα τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επεξεργάστηκε τις σχετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να διαμορφώσει τη δική του θέση, την οποία δημοσίευσε στις 19.12.2025[30]. Επόμενο βήμα, κατόπιν της οριστικοποίησης και των προτάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, είναι η διενέργεια διαπραγματεύσεων μεταξύ των τριών ευρωπαϊκών θεσμών. Το νέο πλαίσιο αναμένεται να εφαρμοστεί το 2027.

Πλαίσιο 2.3:
Ετήσιες αξιολογήσεις ομότιμων εποπτικών αρχών από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Η ΕΑΤ διενεργεί ετησίως αξιολογήσεις ομότιμων εποπτικών αρχών (peer reviews) μέσω των οποίων αξιολογεί τη λειτουργία και συγκρίνει την αποτελεσματικότητά τους σε σχέση με άλλες ομότιμες αρχές στην ΕΕ. Στόχος είναι η ενίσχυση της συνέπειας και της αποτελεσματικότητας της εποπτείας σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και η αναγνώριση βέλτιστων πρακτικών.

Τα peer reviews διεξάγονται με συγκεκριμένη μεθοδολογία, εγκεκριμένη από την ΕΑΤ, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια καθ' όλη τη διαδικασία. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει

[29] Για τα ΣΠΙ, η αρμόδια εποπτική αρχή για την αξιολόγηση και εποπτεία επίτευξης μεταφοράς σημαντικού πιστωτικού κινδύνου είναι η ΕΚΤ.
[30] βλ. σχετικό σύνδεσμο.

καθοδήγηση και διαδικασίες για την ολοκλήρωση τόσο των αυτοαξιολογήσεων όσο και των αξιολογήσεων από ομοτίμους, απαιτήσεις αναφοράς και δημοσίευσης, καθώς και ενέργειες παρακολούθησης των αποτελεσμάτων.

Ποικιλομορφία του φύλου

Εντός του 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετείχε σε δύο εκ των peer reviews που διενέργησε η ΕΑΤ. Συγκεκριμένα, συμμετείχε επιτυχώς στην αξιολόγηση για την ποικιλομορφία του φύλου (EBA peer review on gender diversity) μαζί με τις αρμόδιες αρχές άλλων 4 χωρών (Τσεχία, Αυστρία, Γερμανία, Φινλανδία) και τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΑΤ εξέτασε την εφαρμογή και την εποπτεία των απαιτήσεων σχετικά με την ποικιλομορφία φύλου, εκ μέρους των αρμόδιων εποπτικών αρχών, κατά την περίοδο αναφοράς 1.3.2023 - 31.3.2025, με στόχο την αξιολόγηση της συμμόρφωσής τους με τις κανονιστικές απαιτήσεις και τον εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών. Συνολικά, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογήθηκε θετικά ως προς τη συμμόρφωσή της και ειδικότερα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της άσκησης, η Τράπεζα της Ελλάδος:

- έχει ενσωματώσει πλήρως και αποτελεσματικά τις πολιτικές για την ισότητα των φύλων των πιστωτικών ιδρυμάτων τόσο μέσω των κανονιστικών της αποφάσεων που απευθύνονται προς τα πιστωτικά ιδρύματα όσο και μέσω των εσωτερικών της εποπτικών μεθοδολογιών,
- εφαρμόζει αποτελεσματικές ρυθμίσεις και διαδικασίες για την εποπτεία και την αξιολόγηση των πολιτικών ισότητας των φύλων των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και για τη συλλογή των σχετικών πληροφοριών,
- έχει λάβει τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα και παρακολουθεί την εφαρμογή τους σε σχέση με τα ευρήματα της σχετικής επισκόπησης της ΕΑΤ που δημοσιεύθηκε το 2023 και αφορούσε τις ουδέτερες ως προς το φύλο πολιτικές αποδοχών και τη συγκριτική αξιολόγησή τους (EBA's report on the review of gender-neutral remuneration policies and the diversity benchmarking report).

Αδειοδοτήσεις βάσει της PSD2

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετείχε στην άσκηση της ΕΑΤ για την επανεξέταση την αξιολόγησης που δημοσιεύθηκε το 2023 αναφορικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης Ιδρυμάτων Πληρωμών (ΙΠ) και Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος (ΙΗΧ) βάσει της οδηγίας PSD2 (EBA Follow-up peer review report on authorisations under PSD2). Η εν λόγω επανεξέταση αποτιμά τον βαθμό στον οποίο οι αρμόδιες αρχές των κρατών-μελών έχουν υλοποιήσει τα προτεινόμενα μέτρα, εστιάζοντας σε κρίσιμους τομείς όπως οι διαδικασίες αδειοδότησης, η συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ, τα πλαίσια εταιρικής διακυβέρνησης και εσωτερικού ελέγχου, καθώς και οι μηχανισμοί πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (AML/CFT). Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι, σε γενικές γραμμές, έχει σημειωθεί ουσιαστική πρόοδος και ενίσχυση της σύγκλισης μεταξύ των αρμόδιων αρχών εντός της ΕΕ. Ωστόσο, η πρόοδος παραμένει άνιση, καθώς ορισμένες αρχές εμφανίζουν περιορισμένη ή μηδενική βελτίωση, ενώ εξακολουθούν να υφίστανται αποκλίσεις σε καίριους τομείς, ιδίως ως προς την αξιολόγηση των δομών διακυβέρνησης, την επάρκεια των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου, την αποτελεσματικότητα των πλαισίων AML/CFT και την ύπαρξη ουσιαστικής τοπικής

παρουσίας.

Συνολικά, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογήθηκε θετικά ως προς τη συμμόρφωσή της και ειδικότερα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της άσκησης,:

- έχει ενσωματώσει πλήρως και αποτελεσματικά τις Κατευθυντήριες Γραμμές της ΕΑΤ για την αδειοδότηση (ΠΕΕ 164/2/13.12.2019),
- επιβάλει την ύπαρξη των τριών γραμμών άμυνας (3 Lines of Defense - LoD) καθώς και αρχών εταιρικής διακυβέρνησης με την υπαγωγή των ΙΠ και ΙΗΧ στο πεδίο εφαρμογής συναφούς ΠΕΕ (ΠΕΕ 243/2/07.07.2025),
- προβαίνει σε αξιολόγηση καταλληλότητας των μελών Δ.Σ. και κρίσιμων λειτουργιών βάσει συναφούς ΠΕΕ (ΠΕΕ 224/1/21.12.2023),
- έχει λάβει τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα και παρακολουθεί την εφαρμογή τους σε σχέση με τα ευρήματα της από 2023 επισκόπησης της ΕΑΤ και επιπρόσθετα έθεσε σε εφαρμογή την διαδικασία της προαίτησης (pre-application).

2.2 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί την αποκλειστικά αρμόδια αρχή για την αδειοδότηση και την προληπτική εποπτεία των ακόλουθων χρηματοδοτικών ιδρυμάτων:

- Ιδρύματα Πληρωμών, Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος & Τρίτοι Πάροχοι Υπηρεσιών Πληρωμών,
- Ανταλλακτήρια Συναλλάγματος,
- Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων,
- Εταιρείες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης και Εταιρείες Πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων,
- Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις,
- Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων,
- Μεσίτες Στεγαστικής Πίστης.

2.2.1 Ιδρύματα Πληρωμών και Ηλεκτρονικού Χρήματος και Τρίτοι Πάροχοι Υπηρεσιών Πληρωμών

Η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο[31], ορίζεται η αρμόδια αρχή για την εποπτεία των Ιδρυμάτων Πληρωμών (ΙΠ), των Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος (ΙΗΧ) και των Παρόχων Υπηρεσιών Πληροφοριών Λογαριασμού (ΠΥΠΛ) με έδρα την Ελλάδα.

[31] Το κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει: (i) τον ν. 4537/2018, ο οποίος ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2015/2366/ΕΕ για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, και (ii) τον ν. 4021/2011, ο οποίος ενσωμάτωσε τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/110/ΕΚ σχετικά με την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ηλεκτρονικού χρήματος. Επίσης, με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 164/2/13.12.2019 καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις αδειοδότησης και λειτουργίας των ΙΠ και ΙΗΧ.

Εποπτευόμενα ιδρύματα

Κατά το έτος 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος είχε υπό την εποπτεία της τις κατηγορίες ιδρυμάτων του παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 4
Αριθμός Ιδρυμάτων Πληρωμών και Ηλεκτρονικού Χρήματος και Τρίτων Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών

Ιδρύματα Πληρωμών (ΙΠ)	14[1]
Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος (ΙΗΧ)	4
Πάροχοι Υπηρεσιών Πληροφοριών Λογαριασμού (ΠΥΠΛ)	1

[1] Στις αρχές του 2026, ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ενός Ιδρύματος Πληρωμών

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Η συνολική αξία των πράξεων πληρωμών που διενεργήθηκαν για την περίοδο αναφοράς του 2025[32] από τα ΙΠ ανήλθε σε 65,9 δισεκ. ευρώ, αυξημένη κατά 5,78% σε σχέση με την περίοδο αναφοράς του έτους 2024 (62,3 δισεκ. ευρώ), ενώ η συνολική ετήσια αξία πληρωμών που πραγματοποιήθηκε την ίδια περίοδο από τα ΙΗΧ ανήλθε σε 10,9 δισεκ. ευρώ, αυξημένη κατά 67,69% σε σχέση με την περίοδο αναφοράς έτους 2024 (6,50 δισεκ. ευρώ).[33]

Η εποπτεία των ιδρυμάτων είναι διαρκής και περιλαμβάνει εποπτικές δράσεις που πραγματοποιούνται τόσο εξ αποστάσεως (off-site supervision) όσο και με δια ζώσης εποπτικές συναντήσεις, καθώς και με επιτόπιους ελέγχους (on-site inspections) στις εγκαταστάσεις των ιδρυμάτων. Η προληπτική εποπτεία που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος για τη διαπίστωση της συνεχούς τήρησης των απαιτήσεων του κανονιστικού πλαισίου λαμβάνει υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και είναι προσαρμοσμένη στους κινδύνους τους οποίους εκτίθενται τα ιδρύματα με βάση το επιχειρηματικό τους μοντέλο και τα παρεχόμενα προϊόντα και υπηρεσίες.

Κατά το έτος 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος:

- Πραγματοποίησε αξιολογήσεις των υποβαλλόμενων στοιχείων (π.χ. εκθέσεις, αναφορές) και των κατά περίπτωση πρόσθετων πληροφοριών από τα Ιδρύματα, σε σχέση με τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις, την εταιρική διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων, την κανονιστική συμμόρφωση και τις εξωτερικές αναθέσεις.
- Ολοκλήρωσε τη διαμόρφωση του εποπτικού εργαλείου αξιολόγησης κινδύνων των Ιδρυμάτων Πληρωμών και Ηλεκτρονικού Χρήματος και προχώρησε σε αξιολόγηση του συνόλου αυτών.
- Αξιολόγησε τις πολιτικές και τις διαδικασίες συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις διασφάλισης των κεφαλαίων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών και της συμμόρφωσης με τα ανώτατα όρια των διατραπεζικών προμήθειων.
- Διεξήγαγε επιτόπιες συναντήσεις σε ΙΠ που παρέχουν υπηρεσίες εμβασμάτων και σε ΙΗΧ, με θέμα την πρόοδο υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και της στρατηγικής τους.
- Συμμετείχε στις διαβουλεύσεις του Συμβουλίου της ΕΕ που αφορούσαν τη διαμόρφωση του νέου ευρωπαϊκού κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών PSD3

[32] Η περίοδος αναφοράς έτους 2025 περιλαμβάνει το χρονικό διάστημα από 1.1.2025 έως 31.12.2025.
[33] Δεν ελήφθη υπόψη για λόγους συγκρισιμότητας η ετήσια αξία πληρωμών του ΙΗΧ, το οποίο προχώρησε σε συγχώνευση με απορρόφηση από πιστωτικό ίδρυμα εντός του 2024.

και PSR, παρακολουθώντας τις εξελίξεις και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση θέσεων επί των προτεινόμενων κανονιστικών διατάξεων.

- Εξέτασε αιτήματα για νέα προϊόντα και υπηρεσίες των αδειοδοτημένων Ιδρυμάτων Πληρωμών και Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος, συμπεριλαμβανομένης της εισόδου σε νέες αγορές, της ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων και της πραγματοποίησης σημαντικών αλλαγών σε υφιστάμενα προϊόντα και υπηρεσίες.
- Αξιολόγησε την επέκταση δραστηριότητας των Ιδρυμάτων Πληρωμών και Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος στο εξωτερικό, στο πλαίσιο της οποίας δύο Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος δραστηριοποιήθηκαν σε δώδεκα (12) κράτη-μέλη μέσω της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, ενώ δύο Ιδρύματα Πληρωμών ανέπτυξαν δραστηριότητα σε δύο (2) κράτη-μέλη, εκ των οποίων το ένα μέσω αντιπροσώπων και το άλλο μέσω της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.
- Προχώρησε σε αξιολόγηση αντιπροσώπων των εποπτευόμενων ιδρυμάτων, με αντίστοιχη ενημέρωση των δημόσιων μητρώων[34].
- Αξιολόγησε οριζοντίως όλους τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών ως προς την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/389 αναφορικά με τις Διεπαφές Προγραμματισμού Εφαρμογών (APIs) και τις διαδικασίες ενσωμάτωσης καρτών πληρωμών σε ψηφιακά πορτοφόλια, ιδίως ως προς την τήρηση των υποχρεώσεων ισχυρής εξακρίβωσης ταυτότητας πελάτη (SCA).

Οι επιτόπιοι έλεγχοι στα ΙΠ και ΙΗΧ βασίζονται στις ίδιες αρχές και πρακτικές που ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας με βάση το μέγεθος, τις δραστηριότητες και το προφίλ κινδύνου του εποπτευόμενου ιδρύματος. Αναφορικά με τη μεθοδολογία διεξαγωγής των ελέγχων, η ομάδα ελέγχου εφαρμόζει μεθοδολογία που έχει αναπτυχθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος και η οποία ακολουθεί τη δομή της αντίστοιχης μεθοδολογίας του ΕΕΜ για τα ΣΠΙ.

Κατά τη διάρκεια του 2025 διενεργήθηκαν τέσσερις επιτόπιοι έλεγχοι σε Ιδρύματα Πληρωμών, οι οποίοι αφορούσαν κυρίως την αξιολόγηση της οργανωτικής δομής, του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και των υπηρεσιακών μονάδων που το υποστηρίζουν. Επιπλέον, εξετάστηκε η διαδικασία υπολογισμού των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων και η συμμόρφωση με τα μέτρα για τη διασφάλιση των κεφαλαίων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών. Η διαχείριση κινδύνων ΤΠΕ αποτέλεσε, μεταξύ άλλων, αντικείμενο σε έναν από τους τέσσερις επιτόπιους ελέγχους. Αναφορικά με τα ευρήματα που προέκυψαν από τους ελέγχους, αδυναμίες εντοπίστηκαν στο πλαίσιο λειτουργίας των Δ.Σ. των ιδρυμάτων, στην αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των μονάδων του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και στην επάρκεια των διαδικασιών και των ελεγκτικών μηχανισμών διαχείρισης κινδύνων ΤΠΕ.

2.2.2 Ανταλλακτήρια συναλλάγματος

Η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τον ν. 2515/1997, είναι η αρμόδια αρχή για την αδειοδότηση και εποπτεία των Ανταλλακτηρίων Συναλλάγματος (ΑΣ). Κατά το έτος 2025, στην Ελλάδα λειτουργούσαν εννέα ΑΣ. Εντός του 2025, ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ενός ΑΣ λόγω

[34] Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4537/2018, η Τράπεζα της Ελλάδος καταρτίζει στον επίσημο διαδικτυακό της τόπο δημόσιο μητρώο, στο οποίο καταχωρίζονται τα αδειοδοτημένα ΙΠ, ΙΗΧ και οι ΠΥΠΛ με έδρα στην Ελλάδα (εποπτευόμενα ιδρύματα). Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ίδιου νόμου, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι υπεύθυνη για την ενημέρωση του ηλεκτρονικού κεντρικού μητρώου που τηρεί η ΕΑΤ.

οικειοθελούς παραίτησης από την άδειά του.

Οι εποπτικές αρμοδιότητες περιλαμβάνουν, κατά κύριο λόγο, τις αξιολογήσεις της συμμόρφωσης των ΑΣ με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο. Επιπλέον, το 2025 η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε αξιολόγηση των υποβαλλόμενων στοιχείων και πληροφοριών αναφορικά με τις απαιτήσεις κεφαλαίων, την εταιρική διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων, την κανονιστική συμμόρφωση και τις εξωτερικές αναθέσεις. Σημαντικό μέρος της εποπτικής δραστηριότητας της Τράπεζας της Ελλάδος αποτέλεσε επίσης ο έλεγχος της συμμόρφωσης των ΑΣ ως προς την εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων και συστάσεων προς τα ΑΣ, σε συνέχεια της αξιολόγησης της εταιρικής διακυβέρνησής τους που διενεργήθηκε το 2024 με κύριο στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικής λειτουργίας των Διοικητικών τους Συμβουλίων.

2.2.3 Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την αδειοδότηση και εποπτεία των Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 4701/2020 και των ΠΕΕ 178/1/02.10.2020 και 193/2/27.09.2021. Με στοιχεία Δεκεμβρίου 2025, στην Ελλάδα λειτουργούν πέντε Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων[35], δύο εκ των οποίων έλαβαν άδεια λειτουργίας εντός του 2025, χωρίς όμως να έχουν αναπτύξει ακόμα δραστηριότητα. Βασικό χαρακτηριστικό του κλάδου είναι το μικρό μέγεθος των ιδρυμάτων και το μικρό ύψος των χρηματοδοτήσεων που δύνανται να χορηγήσουν, το οποίο ανέρχεται έως 25.000 ευρώ ανά πιστούχο. Η ιδιαιτερότητα του κλάδου έγκειται στην παροχή πρόσβασης σε χρηματοδότηση και σε πρόσωπα που δεν έχουν πρόσβαση στις παραδοσιακές τραπεζικές υπηρεσίες, σε συνδυασμό με τη στήριξή τους μέσω συμβουλευτικών υπηρεσιών, επιχειρηματικής κατάρτισης και καθοδήγησης. Ο κλάδος βρίσκεται σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης, ωστόσο έλαβε σημαντική ώθηση εντός του 2025 με την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου Μικροπιστώσεων, το οποίο διαχειρίζεται η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και το οποίο προβλέπει τη χορήγηση χαμηλότοκων δανείων συνολικού ύψους 80 εκατ. ευρώ, μέσω των Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων. Το υπόλοιπο χορηγήσεων του κλάδου ανήλθε την 31.12.2025 σε 18,9 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με 8 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2024.

Το εποπτικό πλαίσιο περιλαμβάνει ισχυρές απαιτήσεις διακυβέρνησης, αντίστοιχες με αυτές των μη σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας. Από τον Ιούλιο του 2025, το εποπτικό πλαίσιο ενισχύθηκε περαιτέρω με την ΠΕΕ 243/2/07.07.2025 που εισήγαγε μεταξύ άλλων αυστηρότερες προβλέψεις αναφορικά με τις λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου και τους επικεφαλής αυτών. Ως προς την κεφαλαιακή επάρκεια, η απαίτηση περιορίζεται στη διατήρηση του ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου, το οποίο ανέρχεται σε 250.000 ευρώ.

Στο πλαίσιο της άσκησης συνεχούς προληπτικής εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος κατά το 2025 παρακολούθησε την πορεία των εργασιών των Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων, εστιάζοντας στον έλεγχο της διατήρησης του ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου, στην αξιολόγηση των τακτικών υποβαλλομένων στοιχείων (ιδίως αυτών που αφορούν τις χορηγήσεις και την πορεία εξυπηρέτησης αυτών) και στην αξιολόγηση των πολιτικών και των ετήσιων αναφορών σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων, την κανονιστική συμμόρφωση και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Επιπρόσθετα, εξέτασε τη συμμόρφωση των ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις του εποπτικού πλαισίου αναφορικά με την εξωτερική ανάθεση λειτουργιών και τη διαχείριση

[35] Ο αναλυτικός πίνακας των Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, παρατίθεται στον σύνδεσμο: Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων.

κινδύνων ΤΠΕ και Ασφάλειας.

2.2.4 Εταιρείες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης & Εταιρείες Πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την αδειοδότηση και την εποπτεία των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 1665/1986 και του ν. 1905/1990, αντίστοιχα, καθώς και των ΠΕΕ 193/1/27.09.2021 και 193/2/27.09.2021.

Χαρακτηριστικό των ιδρυμάτων αυτών είναι το μικρό τους μέγεθος και οι περιορισμένες δραστηριότητές τους. Αναφορικά με την κεφαλαιακή τους επάρκεια, η απαίτηση περιορίζεται στην τήρηση σε συνεχή βάση του ελάχιστου αρχικού, κατά περίπτωση, κεφαλαίου τους το οποίο ανέρχεται σε 9 εκατ. ευρώ για τις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης και 4,5 εκατ. ευρώ για τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων.

Με στοιχεία Δεκεμβρίου 2025, στην Ελλάδα λειτουργούν 8 εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης[36], εκ των οποίων οι 5 ανήκουν σε ομίλους πιστωτικών ιδρυμάτων. Το ύψος των συνολικών απαιτήσεων των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης ανέρχεται σε 3,33 δισεκ. ευρώ. Επίσης, λειτουργούν 7 εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων[37], οι οποίες ανήκουν σε ομίλους πιστωτικών ιδρυμάτων. Το ύψος των συνολικών απαιτήσεων των εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι 4,21 δισεκ. ευρώ.

Στο κοινό πλαίσιο εποπτείας των εν λόγω ιδρυμάτων περιλαμβάνονται απαιτήσεις διακυβέρνησης, αντίστοιχες με αυτές των πιστωτικών ιδρυμάτων, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας. Μεταξύ άλλων υπόκεινται σε συγκεκριμένες απαιτήσεις αναφορικά με τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, την εξωτερική ανάθεση λειτουργιών και τη διαχείριση κινδύνων ΤΠΕ και Ασφάλειας.

Κατά τη διάρκεια του 2025, το πλαίσιο εποπτείας ενισχύθηκε με πιο ισχυρές απαιτήσεις εσωτερικής διακυβέρνησης με την ΠΕΕ 243/2/07.07.2025, που εισήγαγε μεταξύ άλλων, αυστηρότερες προβλέψεις αναφορικά με τις λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου και τους επικεφαλής αυτών, αντίστοιχες με αυτές των μη σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων με βάση πάντα την αρχή της αναλογικότητας. Μεταξύ άλλων, οι νέες απαιτήσεις περιλαμβάνουν για τα εν λόγω ιδρύματα τον ορισμό τουλάχιστον ενός ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και την υποβολή ετήσιων εκθέσεων για τα ιδρύματα που δεν είναι θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.2.5 Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την αδειοδότηση και την εποπτεία των διαχειριστών πιστώσεων με έδρα την Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 5072/2023 και των ΠΕΕ 225/1/30.01.2024 και 244/4/25.07.2025. Με στοιχεία Δεκεμβρίου 2025, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται 17 διαχειριστές πιστώσεων[38], ενώ κατά τη διάρκεια του 2025 ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ενός διαχειριστή λόγω οικειοθελούς παραίτησης από την άδειά του. Βασικό χαρακτηριστικό του κλάδου αποτελεί ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης, καθώς περίπου το 91% του

[36] Ο αναλυτικός πίνακας των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, παρατίθεται στον σύνδεσμο: Εταιρείες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.
[37] Ο αναλυτικός πίνακας των εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, παρατίθεται στον σύνδεσμο: Εταιρείες Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων.
[38] Ο αναλυτικός πίνακας των διαχειριστών πιστώσεων που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, παρατίθεται στον σύνδεσμο: Διαχειριστές Πιστώσεων.

συνόλου των υπό διαχείριση απαιτήσεων βρίσκεται υπό τη διαχείριση των τεσσάρων μεγαλύτερων εταιρειών, με τους λοιπούς διαχειριστές να εμφανίζουν περιορισμένης έκτασης δραστηριότητα.

Επιπρόσθετα, ένας εκ των ανωτέρω διαχειριστών έχει γνωστοποιήσει την πρόθεσή του να παράσχει υπηρεσίες διαχείρισης σε άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ, ενώ ένας διαχειριστής πιστώσεων εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ έχει γνωστοποιήσει την πρόθεσή του να παράσχει υπηρεσίες διαχείρισης στην Ελλάδα.

Με την υιοθέτηση της ΠΕΕ 244/4/25.07.2025 θεσπίστηκαν αυστηρότεροι κανόνες για την προληπτική εποπτεία των διαχειριστών πιστώσεων και ειδικότερα για την εταιρική διακυβέρνηση και τις λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου, τις συμβάσεις διαχείρισης πιστώσεων, την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων διαχείρισης πιστώσεων, την πολιτική διαχείρισης των εξασφαλίσεων, τα υποβαλλόμενα εποπτικά στοιχεία, τις υποχρεώσεις των διαχειριστών πιστώσεων με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και τις υποχρεώσεις των αγοραστών πιστώσεων.

Ως προθεσμία συμμόρφωσης των ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης για τους διαχειριστές πιστώσεων με έδρα την Ελλάδα, ορίστηκε η 1η Δεκεμβρίου 2025.[39]

Στο πλαίσιο της άσκησης συνεχούς προληπτικής εποπτείας κατά το 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολούθησε τις εργασίες των εταιρειών αυτών, αξιολογώντας:

- τα υποβαλλόμενα στοιχεία σε τακτική και ad hoc βάση (ενδεικτικά υποβαλλόμενα στοιχεία αναφορικά με την εξέλιξη των υπό διαχείριση χαρτοφυλακίων, τα οικονομικά στοιχεία, τα παράπονα, τις συμβάσεις διαχείρισης, τις εξωτερικές αναθέσεις, τη μετοχική σύνθεση), πραγματοποιώντας ανάλυση των στοιχείων αυτών τόσο σε επίπεδο εταιρείας όσο και σε επίπεδο κλάδου,
- τις συναλλαγές στη δευτερογενή αγορά,
- την επάρκεια και την αποτελεσματική εφαρμογή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου,
- τις καταγγελίες οφειλετών, κατά το μέρος που αυτές αφορούν ζητήματα εμπίπτοντα στις εποπτικές αρμοδιότητές της, όπως την παροχή της αναγκαίας πληροφόρησης προς τους συναλλασσόμενούς τους ως προς τους όρους των συναλλαγών, την τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας του ν. 4224/2013, την αδειοδότηση και εποπτεία των διαχειριστών πιστώσεων, καθώς και την εποπτεία των αγοραστών πιστώσεων, ενώ ζητήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα άλλων αρχών εξετάζονται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές, και ειδικότερα την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ως προς θέματα που αφορούν τη σχέση των διαχειριστών και αγοραστών πιστώσεων με δανειολήπτες,
- την ύπαρξη κατάλληλων πολιτικών και αποτελεσματικών διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης καθώς και τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα Δεοντολογίας του ν.4224/2013.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, η Τράπεζα της Ελλάδος το 2025 έλαβε διοικητικά μέτρα και επέβαλε κυρώσεις σε διαχειριστές πιστώσεων για παραβάσεις του θεσμικού πλαισίου αναφορικά με τη διαχείριση παραπόνων, την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας και την

[39] Για τη σύσταση της επιτροπής ελέγχου, όπου απαιτείται, ως προθεσμία ορίστηκε η 30.06.2026.

αποτελεσματικότητα των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και προχώρησε σε σχετικές συστάσεις για τη λήψη διορθωτικών μέτρων.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι στις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων βασίζονται στις ίδιες αρχές και πρακτικές, όπως ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας. Κατά τη διάρκεια του 2025 διεξήχθησαν δύο έλεγχοι σε εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Βασικό αντικείμενο των ελέγχων αποτέλεσε η αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος διοικητικής πληροφόρησης, καθώς και η αξιολόγηση της εταιρικής διακυβέρνησης, ως προς τις διαδικασίες παρακολούθησης της αποδοτικότητας των υπό διαχείριση απαιτήσεων που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα «Ηρακλής». Οι αδυναμίες που ανέδειξαν οι έλεγχοι εντοπίζονται σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, εφαρμογής των εγκεκριμένων πολιτικών και διαδικασιών και παρακολούθησης της αποδοτικότητας των υπό διαχείριση χαρτοφυλακίων στο πρόγραμμα «Ηρακλής».

2.2.6 Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την αδειοδότηση και εποπτεία των Εταιρειών Παροχής Πιστώσεων, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 4261/2014 και των ΠΕΕ 193/1/27.09.2021 και 193/2/27.09.2021. Οι εν λόγω εταιρείες δύνανται να χορηγούν πιστώσεις κάθε είδους τόσο σε φυσικά όσο και σε νομικά πρόσωπα.

Για την εποπτεία των Εταιρειών Παροχής Πιστώσεων εφαρμόζεται κοινό πλαίσιο με τις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων, σύμφωνα με την ΠΕΕ 193/2/27.09.2021. Αναφορικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, η απαίτηση περιορίζεται στην τήρηση του ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου, το οποίο ανέρχεται σε 4,5 εκατ. ευρώ.

Κατά το 2025, δεν αδειοδοτήθηκαν ούτε δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων.

2.2.7 Μεσίτες Στεγαστικής Πίστης

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι υπεύθυνη για την αδειοδότηση και την εποπτεία των μεσιτών στεγαστικής πίστης, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4438/2016 και της ΠΕΕ 137/16.04.2018.

Με στοιχεία Δεκεμβρίου 2025, στην Ελλάδα λειτουργούν 26 μεσίτες στεγαστικής πίστης[40], ενώ κατά τη διάρκεια του 2025 αδειοδοτήθηκαν 6 νέοι.

[40] Ο αναλυτικός πίνακας των μεσιτών στεγαστικής πίστης που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, παρατίθεται στον σύνδεσμο: Μεσίτες Στεγαστικής Πίστης

Διάγραμμα 6
Αδειοδοτήσεις μεσιτών στεγαστικής πίστης

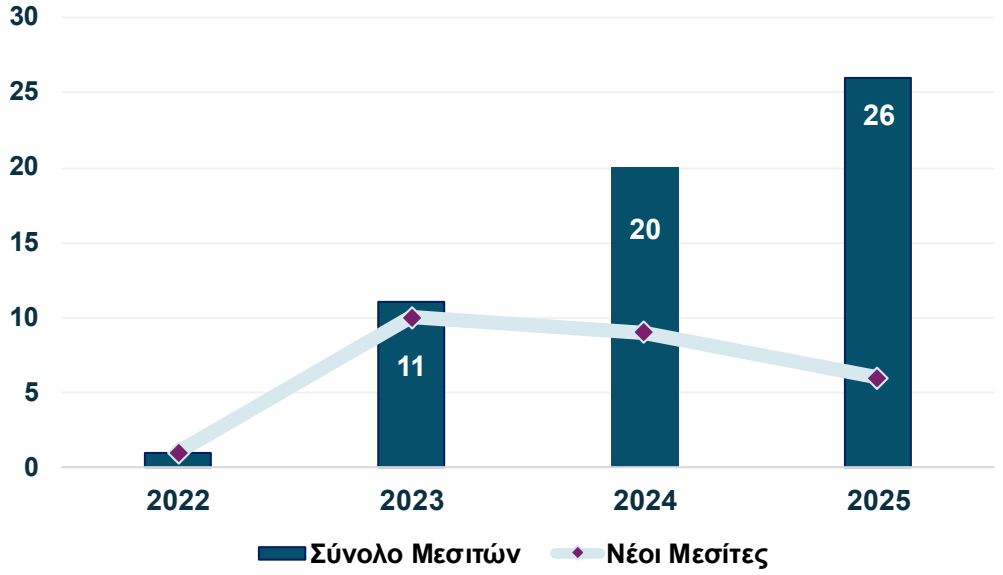

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Επιπρόσθετα, με στοιχεία Δεκεμβρίου 2025, οκτώ μεσίτες στεγαστικής πίστης εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε.[41] είχαν γνωστοποιήσει την πρόθεσή τους για παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο της άσκησης συνεχούς προληπτικής εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολόγησε τα τακτικά υποβαλλόμενα στοιχεία και παρακολούθησε τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων για τις οποίες παρασχέθηκαν υπηρεσίες πιστωτικής διαμεσολάβησης, οι οποίες ανήλθαν για το 2025 σε περίπου 1.800, με συνολική αξία που υπερέβη τα 300 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, αξιολόγησε τα στατιστικά στοιχεία παραπόνων και έλεγξε ότι όλοι οι μεσίτες στεγαστικής πίστης διαθέτουν ασφαλιστήριο επαγγελματικής αστικής ευθύνης σε ισχύ.

Πλαίσιο 2.4:
Αναθεώρηση πλαισίου Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος της Τράπεζας της Ελλάδος

Το Προστατευμένο Κανονιστικό Περιβάλλον της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΚΠ, Regulatory Sandbox) πρόκειται για ένα κανονιστικό καθεστώς που προσφέρει σε εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (FinTechs) ένα προστατευμένο περιβάλλον μέσα στο οποίο μπορούν να δοκιμάσουν τις καινοτόμες χρηματοοικονομικές προτάσεις τους για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα υπό την καθοδήγηση και σε άμεση συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος. Εντός του 2025, αναθεωρήθηκε το πλαίσιο λειτουργίας του ΠΚΠ με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εποπτικής διαδικασίας και την προσαρμογή του στις εξελίξεις του κανονιστικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος.

Η αρχική έκδοση του ΠΚΠ περιλάμβανε ως κριτήριο εισόδου οι αιτούντες να διαθέτουν ήδη άδεια χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, περιορίζοντας σημαντικά το πεδίο δυνητικών

[41] Ο αναλυτικός πίνακας των μεσιτών στεγαστικής πίστης με έδρα σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. που έχουν μέχρι σήμερα γνωστοποιήσει την πρόθεσή τους για παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα, παρατίθεται στον σύνδεσμο: Μεσίτες Στεγαστικής Πίστης Ε.Ε.

συμμετεχόντων και άρα τη δυνατότητα αξιοποίησης του ΠΚΠ ως εργαλείου υποστήριξης της καινοτομίας. Επιπρόσθετα, ήδη αδειοδοτημένες οντότητες διέθεταν ούτως ή άλλως κανάλι επικοινωνίας για θέματα καινοτομίας μέσω του ορισμένου επόπτη τους.

Έτσι, αναδείχθηκε η ανάγκη ενίσχυσης της ευελιξίας του ΠΚΠ και διεύρυνσης της πρόσβασης σε αυτό, ιδίως μέσω της δυνατότητας συμμετοχής και μη αδειοδοτημένων φορέων. Η δυνατότητα αυτή θεσπίστηκε με το άρθρο 49 του ν. 5072/2023, το οποίο επέτρεψε την υποβολή αιτήσεων και από μη αδειοδοτημένες εταιρείες.

Κατόπιν της εν λόγω νομοθετικής εξέλιξης, κατέστη αναγκαία η αναθεώρηση του πλαισίου λειτουργίας του ΠΚΠ, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και συνεκτική εποπτική αξιολόγηση ενός ευρύτερου και πιο ετερογενούς φάσματος αιτημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 248/2/06.10.2025 αναδιαμορφώθηκε η διαδικασία λειτουργίας του ΠΚΠ, εισάγοντας, μεταξύ άλλων, ένα νέο στάδιο «Εποπτικής Ανάλυσης», το οποίο παρεμβάλλεται μεταξύ της υποβολής αίτησης και της ενδεχόμενης διενέργειας δοκιμής.

Στο στάδιο της Εποπτικής Ανάλυσης πραγματοποιείται εις βάθος αξιολόγηση της προτεινόμενης δραστηριότητας ως προς το εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο, τους σχετικούς κινδύνους και τις απαιτήσεις αδειοδότησης, επιτρέποντας την τεκμηριωμένη λήψη απόφασης για τα επόμενα βήματα. Το στάδιο αυτό λειτουργεί και ως μηχανισμός προαδειοδότησης, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της κατανόησης των καινοτόμων δραστηριοτήτων και στην επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης.

Το αναθεωρημένο ΠΚΠ διαρθρώνεται πλέον σε πέντε στάδια (Αίτηση, Εποπτική Ανάλυση, Προετοιμασία Δοκιμής, Δοκιμή και Έξοδος), με τα στάδια της προετοιμασίας και της δοκιμής να ενεργοποιούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της υπό εξέταση δραστηριότητας. Η νέα αυτή δομή ενισχύει την ευελιξία του πλαισίου, επιτρέποντας την παροχή εποπτικής καθοδήγησης ακόμη και χωρίς τη διενέργεια δοκιμής, όπου αυτό κρίνεται επαρκές.

Για το επόμενο διάστημα, προτεραιότητα αποτελεί η πλήρης επιχειρησιακή εφαρμογή του αναθεωρημένου πλαισίου και η αξιοποίηση της Εποπτικής Ανάλυσης ως βασικού εργαλείου εποπτικής αξιολόγησης της καινοτομίας. Παράλληλα, εξετάζεται η εισαγωγή μηχανισμών διαχείρισης της ζήτησης, όπως η λειτουργία με θεματικούς κύκλους (cohorts), με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας της εποπτικής διαδικασίας και της αποτελεσματικής κατανομής των πόρων.

2.3 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Θεσμικό πλαίσιο

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία της αγοράς της ιδιωτικής ασφάλισης από την 1η Ιανουαρίου 2010 και την εποπτεία των Ταμείων (προαιρετικής) Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) από την 1η Ιανουαρίου 2025.

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης, βάσει του οποίου ασκούνται οι εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος, περιλαμβάνει ένα πλέγμα ενωσιακών και εθνικών διατάξεων, με κυριότερες τις ακόλουθες:

- την Οδηγία 2009/138/ΕΚ (Φερεγγυότητα ΙΙ), η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 4364/2016, και τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/35, που ρυθμίζουν τη λειτουργία των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ[42],
- την Οδηγία (ΕΕ) 2016/97, η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 4583/2018 που αφορά τη διανομή των ασφαλιστικών προϊόντων στην ΕΕ, και
- την Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (IORP II), η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 5078/2023 και αφορά τα ΤΕΑ.

Προσέγγιση και μέθοδος εποπτείας

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, των ΤΕΑ και των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών συνδυάζοντας δράσεις εξ αποστάσεως εποπτείας (off-site supervision) και επιτόπιων ελέγχων στην έδρα του εκάστοτε εποπτευόμενου (on-site inspections). Η εποπτική προσέγγιση είναι προληπτική, προσανατολισμένη στην έγκαιρη αναγνώριση των ουσιωδών κινδύνων και αναλογική προς τη φύση, την πολυπλοκότητα και τον αντίκτυπο των κινδύνων που αναλαμβάνει κάθε εποπτευόμενη οντότητα.

Η διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης εφαρμόζεται σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές εποπτικές πρακτικές και βασίζεται στην ανάλυση των επιμέρους κινδύνων που συνθέτουν το προφίλ κινδύνου κάθε εποπτευόμενης οντότητας, ιδίως του ασφαλιστικού, του πιστωτικού, του κινδύνου αγοράς και επιτοκίου, του λειτουργικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας, καθώς και στην αξιολόγηση του πλαισίου διακυβέρνησης, της χρηματοοικονομικής θέσης, της στρατηγικής και του επιχειρηματικού μοντέλου, τα οποία αποτελούν τη βάση για την ιεράρχηση των εποπτικών παρεμβάσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, προκύπτει ανάγκη για τη διενέργεια ελέγχων σε εξειδικευμένα ζητήματα, για τη διατύπωση συστάσεων προς υλοποίηση διορθωτικών ενεργειών, καθώς και για την επιβολή εποπτικών μέτρων ή διοικητικών κυρώσεων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει ήδη τα απαραίτητα μέτρα για την προσαρμογή της μεθόδου εποπτείας στο νέο κανονιστικό πλαίσιο που θα προκύψει από την ενσωμάτωση της τροποποίησης της Οδηγίας Φερεγγυότητα ΙΙ (Solvency II Review).

Οι εποπτευόμενες ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά το έτος 2025

Το 2025, στην ελληνική αγορά ιδιωτικής ασφάλισης λειτούργησαν 34 ασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα την Ελλάδα[43], οι οποίες κατηγοριοποιούνται βάσει της άδειας λειτουργίας και των ασφαλιστικών τους εργασιών, ως εξής:

- 2 επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζωής,
- 19 επιχειρήσεις ασφαλίσεων κατά ζημιών και
- 13 επιχειρήσεις που ασκούν ταυτόχρονα δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής και

[42] Στις 8.1.2025 δημοσιεύθηκαν οι υπό ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο Οδηγίες (ΕΕ) 2025/2 και (ΕΕ) 2025/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2024 οι οποίες προβλέπεται να τεθούν σε ισχύ στις 30.1.2027. Η Οδηγία (ΕΕ) 2025/2 τροποποιεί το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο της οδηγίας 2009/138/ΕΚ σε ζητήματα όπως η αναλογικότητα, η ποιότητα της εποπτείας, η υποβολή εκθέσεων, τα μέτρα μακροπρόθεσμων εγγυήσεων, τα μακροπροληπτικά εργαλεία, οι κίνδυνοι βιωσιμότητας και η εποπτεία ομίλων και διασυνοριακών δραστηριοτήτων, ενώ η Οδηγία (ΕΕ) 2025/1 θεσπίζει πλαίσιο ανάκαμψης και εξυγίανσης για (αντ)ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

[43] Εξαιρούνται οι αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 4364/2016.

ασφαλίσεων κατά ζημιών – συμπεριλαμβάνονται επιχειρήσεις του κλάδου ζωής που, εκ των ασφαλίσεων κατά ζημιών, ασκούν αποκλειστικά αυτές των κλάδων “Ατυχήματα” και “Ασθένειες”.

Από τις ως άνω 34 ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι 31 λειτουργούν και εποπτεύονται σύμφωνα με την ευρωπαϊκή Οδηγία Φερεγγυότητα ΙΙ (Solvency II), που εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ από 01.01.2016, ενώ οι 3 εξαιρούνται, λόγω μεγέθους, από την εφαρμογή πλήθους εποπτικών απαιτήσεων που άπτονται και των τριών βασικών πυλώνων της Φερεγγυότητας ΙΙ[44]. Εκ των 31 ασφαλιστικών επιχειρήσεων που υπόκεινται στις διατάξεις της Φερεγγυότητας ΙΙ, οι 11 ανήκουν σε ασφαλιστικούς ομίλους με έδρα στο εξωτερικό, οι 7 σε ασφαλιστικούς ομίλους που υπόκεινται στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος και οι υπόλοιπες 13 δεν ανήκουν σε κάποιο ασφαλιστικό όμιλο με έδρα στην ΕΕ.

Παρά τις γεωπολιτικές εξελίξεις και το διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, κατά το 2025, η ελληνική ασφαλιστική αγορά διατήρησε την κεφαλαιακή της επάρκεια και τα ίδια κεφάλαια παρέμειναν στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος. Παράλληλα, ο ασφαλιστικός κλάδος διαχειρίστηκε με επιτυχία το αυξανόμενο κόστος αποζημιώσεων και λειτουργίας καθώς και την αυξανόμενη συχνότητα εμφάνισης έντονων κλιματικών φαινομένων, επιβεβαιώνοντας την ανθεκτικότητα των επιχειρηματικών μοντέλων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, καταγράφηκε αύξηση στην παραγωγή ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλίστρων ζωής των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος ασφαλιστικών επιχειρήσεων, κυρίως λόγω της ενίσχυσης των ασφαλιστικών συμβάσεων που συνδέονται με επενδύσεις. Αύξηση παρατηρήθηκε και στις ασφαλίσεις κατά ζημιών, κυρίως λόγω αύξησης των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλίστρων στις ασφαλίσεις αστικής ευθύνης χερσαίων οχημάτων, στις ασφαλίσεις πυρός και στις ασφαλίσεις νοσοκομειακών εξόδων. Το σύνολο του ενεργητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι, με σημαντικό μέρος των επενδύσεων να παραμένει τοποθετημένο σε κρατικά και σε εταιρικά ομόλογα υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Τα εποπτευόμενα Ταμεία (Προαιρετικής) Επαγγελματικής Ασφάλισης κατά το έτος 2025

Το 2025 λειτουργούσαν στην Ελλάδα 27 Ταμεία (Προαιρετικής) Επαγγελματικής Ασφάλισης που στην πλειονότητά τους εφαρμόζουν κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών (defined contribution). Το σύνολο του Ενεργητικού τους διαμορφώθηκε στα €620 εκατ. σημειώνοντας αύξηση κατά 22,5% σε σχέση με το 2024. Τα περιουσιακά τους στοιχεία χαρακτηρίζονται από ευρεία διαρθρωτική κατανομή. Κύριο συστατικό στοιχείο του Ενεργητικού τους, σε ποσοστό 93,9%, αποτελούν οι επενδύσεις. Τα επενδυτικά τους χαρτοφυλάκια εμφανίζουν υψηλό βαθμό διασποράς, με τις τοποθετήσεις να επικεντρώνονται κυρίως σε ομόλογα και οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) και, ως εκ τούτου να αξιολογούνται ως χαμηλού κινδύνου. Ως προς την κάλυψη των υποχρεώσεων και την κεφαλαιακή επάρκεια των ΤΕΑ δεν διαπιστώνονται ελλείψεις. Σε επίπεδο διακυβέρνησης, η πλειονότητα των ΤΕΑ στηρίζεται στην εξωτερική ανάθεση των βασικών τους λειτουργιών σε περιορισμένο αριθμό παρόχων.

[44] Η Τράπεζα της Ελλάδος, με βάση την αρχή της αναλογικότητας, έχει επιτρέψει σε 3 ασφαλιστικές επιχειρήσεις που πληρούν τα απαιτούμενα κριτήρια μεγέθους και εργασιών να εξαιρεθούν από ορισμένες διατάξεις της Φερεγγυότητας ΙΙ σχετικά με τις απαιτήσεις για τη φερεγγυότητα, το σύστημα διακυβέρνησης και τη δημοσιοποίηση εκθέσεων και αναφορών.

2.3.1 Εποπτεία (Αντ)ασφαλιστικών Επιχειρήσεων

Εξ αποστάσεως εποπτεία (off-site supervision)

Η παρακολούθηση της κεφαλαιακής επάρκειας και της ποιότητας των ιδίων κεφαλαίων, καθώς και η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, αποτέλεσαν βασικό άξονα της προληπτικής εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος. Στο πλαίσιο αυτό, οι εποπτικές δράσεις επικεντρώθηκαν στη χρηματοοικονομική κατάσταση και τη φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, την επάρκεια των τεχνικών προβλέψεων και την ποιότητα και επιλεξιμότητα των ιδίων κεφαλαίων. Παράλληλα, έμφαση δόθηκε στην ανάλυση του επενδυτικού κινδύνου για τις μεγάλες εταιρείες, στην επισκόπηση αντασφαλιστικών συμβάσεων ως προς την αξιολόγηση των μηχανισμών μεταφοράς κινδύνου καθώς και στην εποπτεία της εφαρμογής των αρχών ορθής εταιρικής διακυβέρνησης. Ειδικότερα, η Τράπεζα της Ελλάδος:

- Καθόρισε προγράμματα διορθωτικών ενεργειών για την αντιμετώπιση των ευρημάτων των επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις ιδίως ως προς τις διαδικασίες υπολογισμού των τεχνικών προβλέψεων και την εταιρική διακυβέρνηση και παρακολούθησε την υλοποίηση των μέτρων που ανέλαβαν οι διοικήσεις των εποπτευόμενων επιχειρήσεων προκειμένου για τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με το κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο.

- Διενήργησε επισκόπηση συμφωνιών αντασφάλισης στο πλαίσιο της εποπτικής αξιολόγησης των μηχανισμών μεταφοράς κινδύνου (risk transfer), εξετάζοντας την αποτελεσματικότητα της μεταφοράς κινδύνου υπό σενάρια ζημίας και την οικονομική επίπτωση των σχετικών συμβάσεων. Αξιολόγησε την ορθότητα των παραμέτρων λογιστικής και εποπτικής απεικόνισης και ενσωμάτωσης στην Κεφαλαιακή Απαίτηση Φερεγγυότητας (Solvency Capital Requirement) και παράλληλα ανέλυσε ζητήματα διακυβέρνησης, με έμφαση στην επάρκεια της αναλογιστικής και διοικητικής πληροφόρησης και τη συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα όρια ανοχής κινδύνου.

- Εξέτασε στοιχεία ενεργητικού και συναλλαγές ασφαλιστικών επιχειρήσεων, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της διαθεσιμότητας και επιλεξιμότητας των ιδίων κεφαλαίων, με έμφαση στον εντοπισμό βαρών ή εξαρτήσεων που περιορίζουν την ικανότητα απορρόφησης ζημιών και όπου διαπιστώθηκαν περιορισμοί, ζητήθηκε η αντίστοιχη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων και των εποπτικών αναφορών.

- Ανέλυσε το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο μεγάλων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, με έμφαση στον κίνδυνο αγοράς, την πιστωτική ποιότητα, τη συγκέντρωση εκδοτών, την έκθεση ανά χώρα και τη συνολική δομή του χαρτοφυλακίου τους.

- Διενήργησε εξέταση του χαρτοφυλακίου υγείας επιλεγμένων ασφαλιστικών επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του θεσμικού πλαισίου για τη διακυβέρνηση, την ανάληψη και διαχείριση κινδύνων, τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων και των κεφαλαιακών απαιτήσεων και τις πρακτικές μετριασμού κινδύνων στα χαρτοφυλάκια υγείας.

- Ανέπτυξε εργαλείο βαθμολόγησης του επιπέδου κλιματικών κινδύνων, με στόχο την αποτύπωση του επιπέδου συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τις εποπτικές απαιτήσεις και την ανάδειξη αδυναμιών, ιδίως ως προς την αναγνώριση και αξιολόγηση των κλιματικών κινδύνων, τη χάραξη στρατηγικής και τη χρήση κατάλληλων εργαλείων διαχείρισής τους.

- Ανέπτυξε εργαλείο ποσοτικοποίησης και αξιολόγησης του κινδύνου αναντιστοιχίας ληκτότητας ενεργητικού-παθητικού (ALM risk, duration mismatch), με στόχο την αποτίμηση της έκθεσης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στους κινδύνους επιτοκίου και ρευστότητας και τη διασφάλιση της επάρκειας των περιουσιακών στοιχείων για την κάλυψη των μελλοντικών υποχρεώσεων.
- Διοργάνωσε διμερείς συναντήσεις με τις Διοικήσεις του συνόλου των εποπτευομένων ασφαλιστικών επιχειρήσεων με θέμα τη σκοπούμενη στρατηγική τους (Strategy Days), εστιάζοντας στην προσαρμοστικότητα των επιχειρηματικών μοντέλων στις προκλήσεις του μακροοικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- Διεκπεραίωσε αιτήματα χορήγησης και επέκτασης αδειών λειτουργίας, απόκτησης ή αύξησης ειδικών συμμετοχών, καθώς και εταιρικών μεταβολών ασφαλιστικών επιχειρήσεων, όπως αυξήσεις ή μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου, μεταβιβάσεις χαρτοφυλακίων και τροποποιήσεις καταστατικών, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.
- Συνεργάστηκε με τις εποπτικές αρχές των άλλων κρατών-μελών της ΕΕ, κυρίως μέσω του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εποπτικών Αρχών, υπό τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (European Insurance and Occupational Pensions Authority - EIOPA).
- Συμμετείχε σε 14 Κολλέγια[45] Εποπτών ευρωπαϊκών ασφαλιστικών ομίλων που έχουν θυγατρικές στην Ελλάδα και διοργάνωσε αντίστοιχα ένα Κολλέγιο για όμιλο με έδρα την Ελλάδα. Στο πλαίσιο των εργασιών Κολλεγίου Εποπτών συμμετείχε σε κοινή εποπτική επίσκεψη (joint supervisory visit) σε θυγατρική ομίλου στην Ελλάδα για την αξιολόγηση της στρατηγικής, των επιχειρηματικών εξελίξεων και των βασικών κινδύνων, με τα σχετικά συμπεράσματα να κοινοποιούνται και να παρακολουθούνται στο πλαίσιο των εργασιών του Κολλεγίου. Παράλληλα, διατήρησε τακτική ανταλλαγή εποπτικών πληροφοριών με τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές για ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, ιδίως σε θέματα καταλληλότητας και αξιοπιστίας μελών διοίκησης ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

[45] Τα Κολλέγια αποτελούν μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών, για την εποπτεία των ασφαλιστικών ομίλων με διασυνοριακή δραστηριότητα. Με την υποστήριξη της EIOPA επιτυγχάνεται η ανταλλαγή κρίσιμων εποπτικών πληροφοριών, η κοινή αξιολόγηση των κινδύνων και η εναρμόνιση των εποπτικών αποφάσεων, ώστε οι πολυεθνικοί όμιλοι να εποπτεύονται με συνεκτική και ενιαία προσέγγιση σε όλα τα κράτη όπου δραστηριοποιούνται.

Πλαίσιο 2.5:
Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA) είναι μια από τις τρεις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας (European System of Financial Supervision – ESFS), με αποστολή να συμβάλλει στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, προάγοντας τη διαφάνεια των χρηματοπιστωτικών αγορών και προϊόντων και την προστασία των ασφαλισμένων, των μελών και των δικαιούχων των συνταξιοδοτικών συστημάτων.

Κύριο όργανο λήψης αποφάσεων της EIOPA είναι το Συμβούλιο Εποπτών, στο οποίο εκπροσωπείται και η Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει μέρος σε βασικές επιτροπές της EIOPA και συμβάλλει στην ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών και την ενσωμάτωσή τους στο ελληνικό πλαίσιο.

Το 2025, η EIOPA διενήργησε πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά ταμεία, την πρώτη με ειδική έμφαση στον κίνδυνο ρευστότητας, αξιολογώντας την ανθεκτικότητά τους σε απότομες μεταβολές επιτοκίων και πιέσεις που απορρέουν από θέσεις αντιστάθμισης κινδύνου. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι ο κλάδος διαθέτει συνολικά επαρκή αποθέματα ρευστότητας και μπορεί να αντιμετωπίσει δυσμενείς εξελίξεις, κυρίως μέσω αλλαγών στις επενδυτικές στρατηγικές. Επιπλέον, δημοσίευσε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από ομότιμους (peer review) σχετικά με τη χρήση στοχαστικής μεθοδολογίας για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων, ιδίως για προϊόντα που ενσωματώνουν δικαιώματα και εγγυήσεις.

Στον τομέα των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων, η EIOPA συνέχισε να προωθεί δραστηριότητες για την ενσωμάτωση των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής στην αξιολόγηση κινδύνου και φερεγγυότητας των (αντ)ασφαλιστικών φορέων, ενισχύοντας περαιτέρω την εποπτική προσέγγιση για ένα πιο συνεπές και ολοκληρωμένο πλαίσιο περιβαλλοντικής αξιολόγησης.

Τέλος, η EIOPA υλοποίησε επιπλέον πρωτοβουλίες για την απλοποίηση και μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης του ρυθμιστικού πλαισίου, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής ασφαλιστικής αγοράς και την ανάπτυξη μιας πιο ενσωματωμένης αγοράς για προϊόντα ασφάλισης και συνταξιοδότησης.

Επιτόπιοι έλεγχοι (on-site inspections)

Εντός του 2025 ξεκίνησαν επτά έλεγχοι σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Οι έλεγχοι αξιολόγησαν το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, τη διαχείριση και λειτουργικότητα των αντασφαλιστικών συμβάσεων, τις γενικές απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, καθώς και της διαχείρισης κινδύνων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Οι έλεγχοι παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα ανά περιοχή κινδύνου.

Πίνακας 5
Επιτόπιοι έλεγχοι σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις το 2025 ανά περιοχή κινδύνου

Περιοχή Κινδύνου	Πλήθος ελέγχων
Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων	3
Αντασφάλεια	1
Γενικές Απαιτήσεις Διακυβέρνησης	1
Κίνδυνος ΤΠΕ & Ασφάλειας	2
Σύνολο ελέγχων	**7**

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στις εξής περιοχές: α) στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης, κυρίως ως προς τον βαθμό εμπλοκής και την επάρκεια τεκμηρίωσης των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του, β) στην ενσωμάτωση της διαδικασίας Ιδίας Αξιολόγησης Κινδύνου και Φερεγγυότητας καθώς και του πλαισίου διάθεσης ανάληψης κινδύνου (risk appetite) στον στρατηγικό σχεδιασμό και στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, και γ) στη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων που αφορούν τη διακυβέρνηση ανάληψης ασφαλιστικών κινδύνων και τον καθορισμό και παρακολούθηση ορίων ανοχής για βασικές κατηγορίες κινδύνου. Όσον αφορά τους κινδύνους ΤΠΕ, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στις εξής περιοχές: α) στην αναγνώριση κινδύνων ΤΠΕ από τη 2η γραμμή άμυνας και την παρακολούθηση χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών, β) στην απουσία εξειδικευμένων ελέγχων ΤΠΕ από την 3η γραμμή άμυνας και αδυναμίες στην παρακολούθηση υλοποίησης εκκρεμών ευρημάτων και γ) στη διαχείριση δικαιωμάτων πρόσβασης χρηστών και λογαριασμών με προνομιακά δικαιώματα.

2.3.2 Εποπτεία Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης

Από την 1η Ιανουαρίου 2025 η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί, δυνάμει του ν. 5078/2023, την εποπτεία των Ταμείων (Προαιρετικής) Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ). Στόχος της προληπτικής εποπτείας είναι η προστασία των δικαιωμάτων των μελών και των δικαιούχων συνταξιοδοτικών παροχών των ΤΕΑ και η διασφάλιση της σταθερότητας και της αξιοπιστίας των ΤΕΑ ως φορέων παροχής επαγγελματικών συντάξεων.

Στις σχετικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος για τα ΤΕΑ περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, η τήρηση σχετικού μητρώου, η διασφάλιση της διαρκούς συμμόρφωσής τους με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο – ιδίως όσον αφορά τη διακυβέρνηση, την κεφαλαιακή επάρκεια, τη διαχείριση κινδύνων και επενδύσεων και την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών στα μέλη και στους δικαιούχους παροχών – η λήψη όλων των κατάλληλων και αναγκαίων διορθωτικών και κατασταλτικών μέτρων, όταν και όπου απαιτείται, καθώς και η αξιολόγηση αιτημάτων ΤΕΑ για διασυνοριακή δραστηριότητα.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος εποπτεύει σε συνεχή βάση τη συμμόρφωση των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (ΙΕΣΠ) άλλων κρατών-μελών της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ως προς τις απαιτήσεις της εθνικής κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας σχετικά με τα προγράμματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών.

Κατά το 2025 οι βασικές δράσεις της προληπτικής εποπτείας επικεντρώθηκαν στην εποπτεία της χρηματοοικονομικής κατάστασης και φερεγγυότητας των ΤΕΑ και περιελάμβαναν την

παρακολούθηση και την αξιολόγηση της δυνατότητάς τους να καλύπτουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας και των αντίστοιχων τεχνικών προβλέψεων. Παράλληλα, η Τράπεζα της Ελλάδος εστίασε στην εξέταση της συμμόρφωσής τους προς τις αυξημένες απαιτήσεις διακυβέρνησης του νέου θεσμικού πλαισίου. Ειδικότερα:

- Εξασφάλισε την έγκαιρη και έγκυρη υποβολή εποπτικών πληροφοριών από τα εποπτευόμενα ΤΕΑ και τη διαβίβασή τους στην EIOPA, καταγράφοντας την πρώτη υποβολή από την έναρξη του θεσμού της επαγγελματικής ασφάλισης.
- Πραγματοποίησε εναρκτήρια (kick-off) παρουσίαση με σκοπό την ενημέρωση των νέων εποπτευόμενων οντοτήτων σχετικά με την εποπτική στρατηγική της.
- Διοργάνωσε διμερείς συναντήσεις με τις Διοικήσεις των ΤΕΑ με αντικείμενο τη στρατηγική τους κατεύθυνση (Strategy Days), καθώς και την καταγραφή των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν.
- Εργάστηκε για την περαιτέρω ανάπτυξη των απαιτούμενων εποπτικών εργαλείων, όπως η χρήση Φύλλων Αξιολόγησης Επικινδυνότητας στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης με κινδυνοκεντρική προσέγγιση (risk-based approach).
- Χαρτογράφησε τους βασικούς τομείς του συστήματος διακυβέρνησης αλλά και των ειδικότερων χαρακτηριστικών των ΤΕΑ, ώστε να εντοπισθούν ενδεχόμενες αδυναμίες.
- Αξιολόγησε τις εποπτικές αναφορές των ΤΕΑ, ιδίως τις εκθέσεις των βασικών λειτουργιών, εστιάζοντας σε ζητήματα φερεγγυότητας, κάλυψης τεχνικών προβλέψεων, διάρθρωσης επενδύσεων σε σχέση με την ισχύουσα στρατηγική κατανομή, τήρησης των επενδυτικών ορίων και ορίων ανοχής κινδύνου.
- Αξιολόγησε εκκρεμή – κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 5078/2023 – αιτήματα τροποποιήσεων καταστατικών των ΤΕΑ.
- Αξιολόγησε αιτήματα έναρξης και επέκτασης διασυνοριακής δραστηριότητας στην Ελλάδα Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.) με έδρα σε κράτος-μέλος της ΕΕ.
- Συμμετείχε σε ομάδες εργασίες της EIOPA, οι οποίες συνδέονται με την Επαγγελματική Ασφάλιση, ενώ παρείχε στοιχεία προς την EIOPA και τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

2.3.3 Εποπτεία Επιχειρηματικών Πρακτικών των Παραγωγών και Διανομέων Ασφαλιστικών Προϊόντων

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια να εποπτεύει τις πρακτικές της ασφαλιστικής αγοράς έναντι των ασφαλισμένων, σε δύο επίπεδα. Πρώτον, ελέγχει τους παραγωγούς ασφαλιστικών προϊόντων ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν μέσω ασφαλιστικών συμβάσεων. Δεύτερον, ελέγχει τους διανομείς ασφαλιστικών προϊόντων (ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές) ως προς την τήρηση της νομοθεσίας αναφορικά με τη διανομή και τους κανόνες δεοντολογίας κατά την πώληση των ασφαλιστικών προϊόντων.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2025 αξιοποιήθηκαν εποπτικά εργαλεία κινδυνοκεντρικής προσέγγισης με στόχο τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των πλέον πιθανών κινδύνων στο σύνολο της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος διενέργησε επιτόπιους και απομακρυσμένους ελέγχους, σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις με διασυνοριακή δραστηριότητα

στην Ελλάδα και σε ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές. Οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν κυρίως στην προσυμβατική ενημέρωση που παρείχαν στους υποψήφιους ασφαλισμένους.

Πιο συγκεκριμένα, κατά το 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος:

- Αξιολόγησε και ενέκρινε τα σεμινάρια επαγγελματικής εκπαίδευσης των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών τα οποία θα διενεργηθούν το έτος 2026, με δεδομένη την υποχρέωση διά βίου εκπαίδευσής τους για τουλάχιστον 15 ώρες κατ' έτος.
- Διαχειρίστηκε ερωτήματα των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών σχετικά με την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και τις εν γένει υποχρεώσεις άσκησης της δραστηριότητας διανομής ασφαλιστικών προϊόντων.
- Διερεύνησε καταγγελίες που υποβλήθηκαν κατά παραγωγών και κατά διανομέων ασφαλιστικών προϊόντων, και ανταποκρίθηκε ανάλογα (με αποστολή απάντησης προς τους καταγγέλλοντες και με επιβολή των κατά νόμο προβλεπόμενων κυρώσεων στις περιπτώσεις που διαπιστώθηκε παράβαση της ασφαλιστικής νομοθεσίας).
- Απέστειλε συστάσεις σε εποπτευόμενα πρόσωπα (ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές) για την υλοποίηση απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών.
- Ενσωμάτωσε στις διαδικασίες της τα προβλεπόμενα στο άρθρο 45 του ν. 4583/2018, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 76 του ν. 5193/2025, σχετικά με τη λήψη και διαχείριση αναφορών παραβάσεων κατά τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (whistleblowing).
- Συμμετείχε μέσω στελεχών της σε ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων εξετάζοντας συγκεκριμένες θεματικές περιοχές οι οποίες στοχεύουν στην προστασία των ασφαλισμένων και τη σταθερότητα της ασφαλιστικής αγοράς.
- Συμμετείχε στη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών με τις εποπτικές αρχές άλλων κρατών-μελών της ΕΕ σχετικά με τη λειτουργία των παραγωγών και των διανομέων των ασφαλιστικών προϊόντων που δραστηριοποιούνται διασυνοριακά (είτε μέσω υποκαταστήματος είτε με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών).

Με βάση το ετήσιο πρόγραμμα επιτόπιων ελέγχων για το 2025 ξεκίνησε ένας έλεγχος σε διανομέα ασφαλιστικών προϊόντων (ασφαλιστικό διαμεσολαβητή). Παράλληλα, εντός του 2025 ολοκληρώθηκαν τρείς έλεγχοι, οι οποίοι είχαν ξεκινήσει το 2024, στο πλαίσιο του προγράμματος ελέγχων που είχε καταρτιστεί για το εν λόγω έτος. Το αντικείμενο των ελέγχων αφορούσε την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων.

Σχετικά με τα ευρήματα που προέκυψαν από τους ανωτέρω ελέγχους, εντοπίστηκαν αδυναμίες: α) στον συντονισμό ασφαλιστικών πρακτόρων, λόγω απουσίας επίβλεψης του έργου τους και έλλειψης έγγραφων συμβάσεων με ασφαλιστικές επιχειρήσεις, β) στη συμμόρφωση με τις κανονιστικές απαιτήσεις σχετικά με την απαγόρευση συνεργασιών μεταξύ προσώπων με ασυμβίβαστες ιδιότητες και συνεργασιών με ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη άδεια διανομής, και γ) στη διαδικασία προσυμβατικής ενημέρωσης και παροχής συμβουλής για ασφαλιστικά και επενδυτικά προϊόντα.

2.4 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ

Πιστωτικά Ιδρύματα

Η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με την ΕΚΤ στο πλαίσιο των κοινών διαδικασιών, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) της ΕΚΤ 468/2014. Οι διαδικασίες αυτές αφορούν τόσο τα ΣΠΙ όσο και τα ΛΣΠΙ και περιλαμβάνουν την αδειοδότηση πιστωτικών ιδρυμάτων, την ανάκληση άδειας λειτουργίας πιστωτικών ιδρυμάτων και την έγκριση απόκτησης ή αύξησης ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικό ίδρυμα.

Η ΕΠΑΘ της Τράπεζας της Ελλάδος αξιολογεί τα σχετικά αιτήματα και εισηγείται προς την ΕΚΤ την έγκριση ή την απόρριψή τους, ενώ η ΕΚΤ λαμβάνει την τελική απόφαση. Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αρμόδια αρχή για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Δ.Σ. και των Επικεφαλής Κρίσιμων Λειτουργιών των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικά για τα ΣΠΙ, πραγματοποιείται αξιολόγηση της καταλληλότητας από κοινού με την ΕΚΤ, η οποία και εκδίδει την τελική απόφαση. Πέραν αυτών, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αποκλειστικά αρμόδια αρχή για τη χορήγηση ή την ανάκληση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, καθώς και για την έγκριση απόκτησης ειδικής συμμετοχής στα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων και γραφείων αντιπροσωπείας πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτες χώρες.

Το 2025 αναπτύχθηκε μια νέα μεθοδολογία (Risk-Based Strategy) σε επίπεδο ΕΕΜ με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης, εθελοντικής ανάκλησης άδειας λειτουργίας και της απόκτησης ή αύξησης ειδικής συμμετοχής, με βάση την ταξινόμηση του επιπέδου κινδύνου τους και πολυπλοκότητάς τους. Σκοπός είναι η αποτελεσματικότερη κατανομή των πόρων, με έμφαση στις διαδικασίες υψηλού κινδύνου, καθώς και η συνολική βελτίωση της αποδοτικότητας. Για τις λοιπές περιπτώσεις (χαμηλού κινδύνου και πολυπλοκότητας, χαμηλού κινδύνου και μεσαίας/υψηλής πολυπλοκότητας) περιορίζεται η ανάγκη επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών τόσο με τους αξιολογούμενους όσο και μεταξύ των εποπτικών αρχών και των μικτών εποπτικών ομάδων μέσω της υιοθέτησης στοχευμένων αξιολογήσεων (targeted assessments). Η νέα μεθοδολογία εφαρμόζεται από τις 30.9.2025 στις νέες διαδικασίες που αξιολογούνται σε συνεργασία με την ΕΚΤ.

Οι αρμοδιότητες και οι διαδικασίες της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις σε πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα είναι σύμφωνες με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (EBA/GL/2021/06). Στο πλαίσιο αυτό, όταν η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει και αξιολογεί τα απαραίτητα δικαιολογητικά και κρίνει ότι ο φάκελος της αίτησης είναι πλήρης, συντάσσει την επιστολή πληρότητας (Acknowledgement of Receipt – AoR), η οποία κοινοποιείται στην εποπτευόμενη οντότητα. Τα ΣΠΙ υποβάλλουν τις απαραίτητες πληροφορίες μέσω του IMAS Portal[46].

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται το σύνολο των αιτημάτων που αξιολογήθηκαν από κοινού με την ΕΚΤ κατά το έτος 2025:

[46] Η πύλη IMAS επιτρέπει στις εποπτευόμενες τράπεζες και σε τρίτα μέρη να υποβάλλουν πληροφορίες σχετικές με εποπτικές διαδικασίες, να παρακολουθούν την πορεία των διαδικασιών αυτών και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με τις εποπτικές αρχές.

Πίνακας 6
Αριθμός κοινών διαδικασιών και αξιολογήσεων καταλληλότητας (ΣΠΙ & ΛΣΠΙ)

Διαδικασίες	Αριθμός
Χορήγηση άδειας ίδρυσης/λειτουργίας	-
Έγκριση απόκτησης/αύξησης ειδικής συμμετοχής	2
Αξιολόγησης καταλληλότητας	9 (για τα ΣΠΙ)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αρμόδια αρχή για τη χορήγηση έγκρισης ή απαλλαγής από την υποχρέωση έγκρισης σε χρηματοδοτικές εταιρείες συμμετοχών ή μικτές χρηματοοικονομικές εταιρείες συμμετοχών σύμφωνα με τον ν. 4261/2014 και την ΠΕΕ 190/1/16.6.2021. Κατά το έτος 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος ενέκρινε την απαλλαγή από την υποχρέωση έγκρισης σε τρεις χρηματοδοτικές εταιρείες συμμετοχών.

Χρηματοδοτικά Ιδρύματα

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αποκλειστικά αρμόδια αρχή για τη χορήγηση και την ανάκληση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας, την έγκριση απόκτησης ή αύξησης ειδικής συμμετοχής, καθώς και την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Δ.Σ. και των Επικεφαλής Κρίσιμων Λειτουργιών των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων ως εξής:

- εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, παροχής πιστώσεων και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων,
- ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων,
- εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις,
- μεσίτες στεγαστικής πίστης,
- ιδρύματα πληρωμών, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και πάροχοι υπηρεσιών πληροφοριών λογαριασμού και
- ανταλλακτήρια συναλλάγματος.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται το σύνολο των αιτημάτων που αξιολογήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος κατά το έτος 2025:

Πίνακας 7
Διαδικασίες χορήγησης/ανάκλησης αδειών και έγκρισης ειδικής συμμετοχής για Χρηματοδοτικά Ιδρύματα

	Χορήγηση άδειας	Ανάκληση άδειας	Έγκριση απόκτησης ειδικής συμμετοχής
ΙΠ και ΙΗΧ	2[47]	1	1
Ανταλλακτήρια Συναλλάγματος	-	1	
Εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων	-	1[48]	3
Εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης	1	-	1
Εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων	-	-	3
Εταιρείες μικροχρηματοδοτήσεων	2	-	-
Μεσίτες στεγαστικής πίστης	6	-	-

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Επιπρόσθετα, αξιολογήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος αιτήματα εξαιρέσεων εταιρειών από τους κανόνες που θεσπίζει ο νόμος 4537/2018 σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά. Ειδικότερα, αξιολογήθηκαν τέσσερα αιτήματα εξαιρέσεων εκ των οποίων τρία αφορούσαν μέσα πληρωμών, που μπορεί να χρησιμοποιηθούν μόνο με περιορισμένο τρόπο[49] και ένα για υπηρεσίες ανάληψης μετρητών μέσω ΑΤΜ από παρόχους που ενεργούν εκ μέρους ενός ή περισσότερων εκδοτών καρτών, οι οποίοι δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης-πλαισίου με τον πελάτη, που προβαίνει σε ανάληψη μετρητών από λογαριασμό πληρωμών εφόσον οι πάροχοι αυτοί δεν παρέχουν άλλες υπηρεσίες πληρωμών[50]. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος διενήργησε μεγάλο αριθμό αξιολογήσεων καταλληλότητας μελών Δ.Σ. και Επικεφαλής Κρίσιμων Λειτουργιών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων.

Τέλος, ένας άλλος σημαντικός ρόλος της Τράπεζας της Ελλάδος αφορά τη διαχείριση των γνωστοποιήσεων κοινοτικών διαβατηρίων των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, για την παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα είτε με εγκατάσταση (υποκαταστήματα ή αντιπροσώπους) είτε χωρίς εγκατάσταση.

Ασφαλιστικές επιχειρήσεις

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια[51] να αξιολογεί τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας λειτουργίας σε ανώνυμες εταιρείες με έδρα στην Ελλάδα, οι οποίες προτίθενται να αναλάβουν δραστηριότητες (αντ)ασφάλισης. Ωστόσο, το έτος 2025 δεν υποβλήθηκαν αιτήματα για χορήγηση νέας άδειας λειτουργίας (αντ)ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Κατά το ίδιο έτος, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολόγησε σημαντικό αριθμό αιτημάτων εποπτευόμενων (αντ)ασφαλιστικών επιχειρήσεων αναφορικά με την απόκτηση άμεσων ή έμμεσων ειδικών συμμετοχών, τη μείωση μετοχικού κεφαλαίου και τη μεταβίβαση ασφαλιστικών

[47] Πραγματοποιήθηκε επέκταση άδειας ενός Ιδρύματος Πληρωμών.
[48] Οικειοθελής παραίτηση από την άδεια.
[49] Περ. ια', του άρθρου 3, του ν. 4537/2018.
[50] Περ. ιε' του άρθρου 3, του ν. 4537/2018.
[51] Σύμφωνα με τον ν. 4364/2016 και τις ΠΕΕ 120/11.07.2017 και 60/12.02.2016.

χαρτοφυλακίων.

Πίνακας 8
Διαδικασίες εγκρίσεων για (αντ)ασφαλιστικές επιχειρήσεις

Αιτήματα	Αριθμός
Επέκταση άδειας ίδρυσης/λειτουργίας	2
Έγκριση απόκτησης/αύξησης ειδικής συμμετοχής	12
Αύξηση/μείωση μετοχικού κεφαλαίου	3
Μεταβίβαση ασφαλιστικών χαρτοφυλακίων	4
Τροποποίηση καταστατικού ασφαλιστικής επιχείρησης	2
Τροποποίηση πολιτικής που αφορά την αλλαγή μερικού εσωτερικού υποδείγματος	1

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

3. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της, η Τράπεζα της Ελλάδος, κατά την άσκηση της εποπτικής της αρμοδιότητας, επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις κατά πάντων των υποκείμενων σε εποπτεία προσώπων, των νόμιμων εκπροσώπων τους και όσων ασκούν διοίκηση για παραβάσεις των σχετικών με τις αρμοδιότητές της διατάξεων.

Κατά το 2025, με αποφάσεις της αρμόδιας Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, διαπιστώθηκαν 38 παραβάσεις του πλαισίου της εποπτικής αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι παραβάσεις αυτές τελέσθηκαν από πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (διαχειριστές πιστώσεων), φυσικά πρόσωπα και λοιπά νομικά πρόσωπα.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις αποφασίστηκε η επιβολή χρηματικών προστίμων, τα οποία ανήλθαν συνολικά σε ποσό 2.273.325 ευρώ. Σε κάποιες περιπτώσεις παράβασης του νομικού πλαισίου, πέραν του χρηματικού προστίμου δόθηκε επιπλέον εντολή στα υπεύθυνα πρόσωπα να αποφύγουν τις παραβάσεις στο μέλλον ή επιβλήθηκαν διορθωτικά μέτρα.

Διάγραμμα 7
Επιβληθέντα πρόστιμα ανά κατηγορία εποπτευόμενων προσώπων (ποσά σε ευρώ)

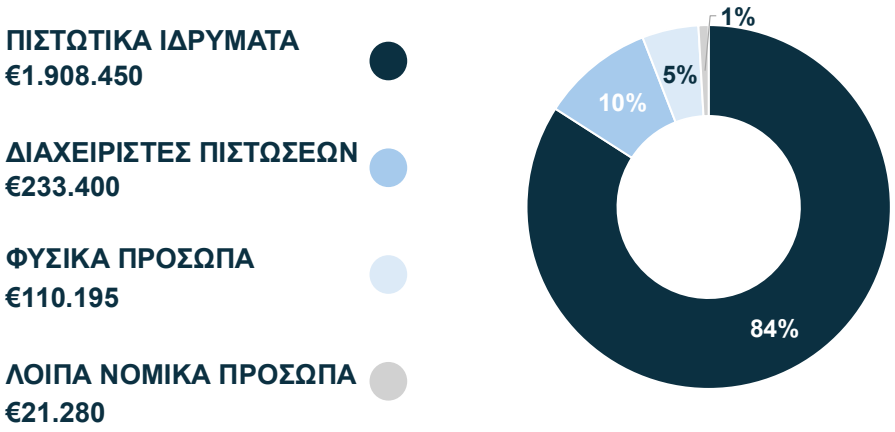

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Παραβάσεις του πλαισίου ΞΧ/ΧΤ

Κατά το 2025, διαπιστώθηκαν συνολικά 13 παραβάσεις των διατάξεων του πλαισίου ΞΧ/ΧΤ, οι οποίες τελέσθηκαν από ένα πιστωτικό ίδρυμα. Στην περίπτωση αυτή, επιβλήθηκε χρηματικό πρόστιμο συνολικού ποσού 1.891.050 ευρώ στο εποπτευόμενο ίδρυμα και απαιτήθηκε από αυτό να λάβει διορθωτικά μέτρα.

Παραβάσεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας

Κατά το 2025, διαπιστώθηκαν συνολικά 13 παραβάσεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας, οι οποίες τελέσθηκαν από 11 φυσικά πρόσωπα, ένα πιστωτικό ίδρυμα, για τη λειτουργία του ως ασφαλιστικός διαμεσολαβητής και ένα νομικό πρόσωπο που ασκούσε δραστηριότητες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης. Για τις εν λόγω παραβάσεις επιβλήθηκαν χρηματικά πρόστιμα συνολικού ποσού 145.875 ευρώ, ενώ για 6 εκ των παραπάνω παραβάσεων τα υπόχρεα πρόσωπα διατάχθηκαν επιπλέον να αποφύγουν τις παραβάσεις στο μέλλον.

Παραβάσεις του πλαισίου διαφάνειας των τραπεζικών συναλλαγών

Κατά το 2025, εξ αφορμής καταγγελιών πελατών, διαπιστώθηκαν συνολικά 6 παραβάσεις του πλαισίου διαφάνειας, εκ μέρους δύο εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις και ενός πιστωτικού ιδρύματος. Για τις παραβάσεις αυτές επιβλήθηκαν χρηματικά πρόστιμα συνολικού ποσού 18.000 ευρώ.

Παραβάσεις του πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις

Κατά το 2025, εξ αφορμής καταγγελιών πελατών, διαπιστώθηκαν συνολικά 5 παραβάσεις του πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των διαχειριστών πιστώσεων, εκ μέρους μιας εταιρείας διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Για τις παραβάσεις αυτές επιβλήθηκε χρηματικό πρόστιμο συνολικού ποσού 218.400 ευρώ.

Συνοπτικές πληροφορίες για τις διοικητικές κυρώσεις που έχουν επιβληθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος τα τελευταία έτη δημοσιεύονται στο δικτυακό της τόπο (Κυρώσεις).

Διάγραμμα 8
Επιβληθέντα πρόστιμα ανά κατηγορία παράβασης

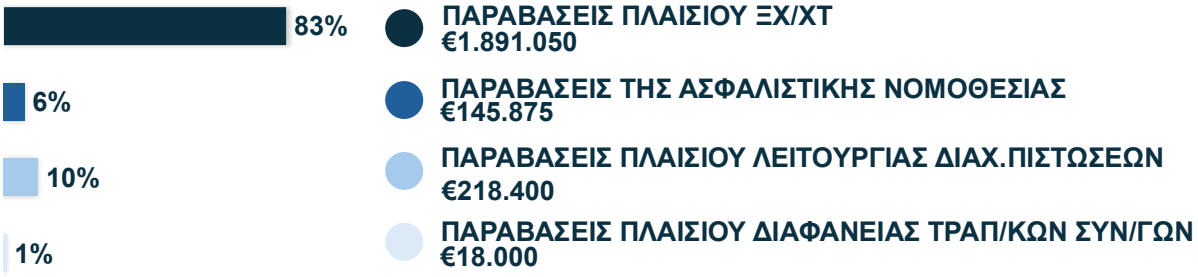

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

4. ΠΡΟΛΗΨΗ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αρμόδια εποπτική αρχή ως προς την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες Ξεπλύματος Χρήματος (ΞΧ) και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (ΧΤ) από τα εποπτευόμενα από αυτήν ιδρύματα. Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος ασκούνται, μεταξύ άλλων, με την εξειδίκευση μέσω κανονιστικών πράξεων των επιμέρους υποχρεώσεων των εποπτευόμενων ιδρυμάτων, την παροχή οδηγιών και ενημερώσεων, την αξιολόγηση των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ, τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Παρακάτω παρατίθενται συνοπτικά οι δράσεις που έλαβε η Τράπεζα της Ελλάδος το 2025.

Θεσμικό Πλαίσιο

Ο ν. 4557/2018 αποτελεί τη βάση του εθνικού θεσμικού πλαισίου για την πρόληψη του ΞΧ/ΧΤ και ενσωματώνει τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εξειδικεύσει τις υποχρεώσεις των εποπτευόμενων ιδρυμάτων μέσω κανονιστικών αποφάσεών της. Το 2025, εκδόθηκαν κανονιστικές αποφάσεις, όπως οι Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) 242/1/11.06.2025 και 242/2/11.06.2025 για την επαλήθευση των στοιχείων πιστοποίησης της ταυτότητας των νομικών προσώπων. Επίσης, η ΠΕΕ 244/5/25.07.2025 τροποποίησε την ΠΕΕ 172/1/29.05.2020, η οποία έχει καθορίσει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εξ αποστάσεως ηλεκτρονική ταυτοποίηση φυσικών προσώπων κατά τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης. Τέλος, με την ΠΕΕ 242/4/11.06.2025 η Τράπεζα της Ελλάδος υιοθέτησε τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA/GL/2024/11) περί των απαιτήσεων παροχής στοιχείων σχετικά με τις μεταφορές χρηματικών ποσών και τις μεταφορές ορισμένων κρυπτοστοιχείων δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113[52].

Εποπτεία πρόληψης ΞΧ/ΧΤ (off-site supervision)

Κατά τη διάρκεια του 2025 η Τράπεζα της Ελλάδος:

- Αξιολόγησε το επίπεδο κινδύνου ΞΧ/ΧΤ και τους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου πρόληψης ΞΧ/ΧΤ συνολικά 128 εποπτευόμενων ιδρυμάτων, που δραστηριοποιούνται σε 10 κλάδους,
- Ζήτησε την υποβολή στοιχείων για τον προσδιορισμό του εγγενούς κινδύνου ΞΧ/ΧΤ των ανταλλακτηρίων και των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις,
- Ζήτησε από τα εποπτευόμενα ιδρύματα διευκρινίσεις και περαιτέρω στοιχεία για περιοχές αυξημένου κινδύνου ή διορθωτικά μέτρα/συστάσεις προηγούμενων ετών και παρείχε επικαιροποιημένες οδηγίες,
- Παρείχε στοχευμένη καθοδήγηση στα εποπτευόμενα ιδρύματα ως προς την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων, όπως στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής ταυτοποίησης των φυσικών προσώπων,
- Ζήτησε από τα πιστωτικά ιδρύματα, τα ιδρύματα πληρωμών και τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος την εκπόνηση και υποβολή επικαιροποιημένων εκτιμήσεων του

[52] Για περισσότερες πληροφορίες για τις αλλαγές στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο το 2025 βλ. Κεφάλαιο 8.1.

κινδύνου ΞΧ/ΧΤ σε επίπεδο επιχειρηματικής δραστηριότητας (Business-Wide Risk Assessment), παρέχοντας συγκεκριμένες οδηγίες. Ακολούθως, αξιολόγησε τις εν λόγω εκτιμήσεις και, όπου απαιτήθηκε, ζήτησε συγκεκριμένες προσαρμογές, με στόχο τον αποτελεσματικότερο εντοπισμό και διαχείριση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ,

- Πραγματοποίησε εξ αποστάσεως ειδικές έρευνες (σε πιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις), αντικείμενο των οποίων ήταν η εξέταση των μέτρων δέουσας επιμέλειας επί συγκεκριμένων πελατών και συναλλαγών, όπου διαπιστώθηκαν σχετικές αδυναμίες σε συγκεκριμένα ιδρύματα,
- Πραγματοποίησε εποπτικές επισκέψεις σε εποπτευόμενα ιδρύματα (πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, ταχυδρομική εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες πληρωμών) με αντικείμενο την ενδελεχή επισκόπηση επιμέρους εποπτικών περιοχών,
- Διοργάνωσε 4 Εποπτικά Κολλέγια για την Καταπολέμηση του Ξεπλύματος Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (ΚΞΧ/ΧΤ) για ισάριθμα εποπτευόμενα ιδρύματα, και συμμετείχε, ως μόνιμο μέλος, σε Κολλέγια ΚΞΧ/ΧΤ 19 εποπτευόμενων ιδρυμάτων, που διοργανώθηκαν από 6 ευρωπαϊκές αρχές αρμόδιες για την πρόληψη ΞΧ/ΧΤ.

Επιτόπιοι έλεγχοι πρόληψης ΞΧ/ΧΤ (on-site inspections)

Κατά τη διάρκεια του 2025 διενεργήθηκαν συνολικά τέσσερις (4) επιτόπιοι έλεγχοι σε δύο (2) Πιστωτικά Ιδρύματα, ένα ΣΠΙ και ένα ΛΣΠΙ, και δύο (2) Ιδρύματα Πληρωμών. Παράλληλα, εντός του 2025 ολοκληρώθηκαν δύο έλεγχοι οι οποίοι είχαν ξεκινήσει στο 2024, με βάση το πρόγραμμα ελέγχων που είχε καταρτιστεί για το εν λόγω έτος, σε ένα ΛΣΠΙ και σε ένα Ίδρυμα Πληρωμών το οποίο παρέχει υπηρεσίες αποδοχής πράξεων πληρωμής (acquiring).

Αντικείμενο των ελέγχων ήταν η συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο πρόληψης ΞΧ/ΧΤ με έμφαση στις διαδικασίες που εφαρμόζουν τα ελεγχόμενα ιδρύματα και τα πληροφοριακά συστήματα που έχουν εγκαταστήσει για την παρακολούθηση των συναλλαγών και δραστηριοτήτων πελατών τους και τον εντοπισμό ασυνήθων ή ύποπτων συναλλαγών, καθώς και οι διαδικασίες που εφαρμόζουν για την αξιολόγηση των εν λόγω συναλλαγών και την υποβολή αναφορών ύποπτων συναλλαγών (ΑΥΣ) στην Αρχή Καταπολέμησης ΞΧ/ΧΤ. Στους ελέγχους των ΠΙ, αντικείμενο αποτέλεσε και η αξιολόγηση των κινδύνων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας (ΤΠΕ) όσον αφορά στο εξειδικευμένο πληροφοριακό σύστημα πρόληψης ΞΧ/ΧΤ.

Από τους διενεργηθέντες στο 2025 ελέγχους, διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στις θεσπισμένες πολιτικές και τις διαδικασίες πρόληψης ΞΧ/ΧΤ αλλά και στα εφαρμοζόμενα μέτρα δέουσας επιμέλειας και ειδικότερα στις διαδικασίες και τα συστήματα παρακολούθησης συναλλαγών πελατών για σκοπούς πρόληψης ΞΧ/ΧΤ.

Πλαίσιο 4.1:

Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στις Εργασίες της Ευρωπαϊκής Αρχής κατά της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (AMLA)

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με την AMLA συνοψίζονται σε:

1. Συμμετοχή στα πέντε Γενικά Συμβούλια με εποπτική σύνθεση της AMLA, αναλαμβάνοντας την ενιαία κοινή εκπροσώπηση των εποπτικών αρχών της χώρας.

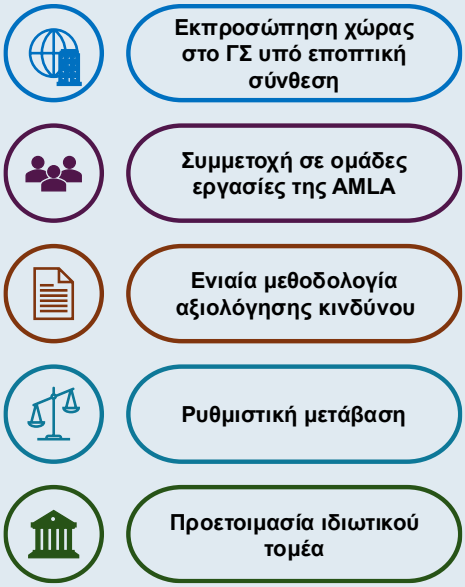

2. Ορισμός εκπροσώπων σε 6 Ομάδες Εργασίας που σύστησε η AMLA και συμμετοχή στο εντατικό έργο διαμόρφωσης συνολικά 11 ρυθμιστικών ή εφαρμοστικών τεχνικών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και στην οριστικοποίηση της μεθοδολογίας αξιολόγησης του κινδύνου των εποπτευόμενων εταιρειών, εκπροσωπώντας και συντονίζοντας κατά περίπτωση και τις υπόλοιπες εποπτικές αρχές της χώρας.

3. Ενεργή συμμετοχή στην ομάδα έργου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών για την ανάλυση του νέου ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου καταπολέμησης ΞΧ/ΧΤ και την εξέταση των απαιτούμενων νομοθετικών αλλαγών, και παράλληλα υποβολή πρότασης για την ενσωμάτωση των εφαρμοστικών ρυθμίσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113.

4. Ενίσχυση της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα, στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων πρακτικής εφαρμογής και την προετοιμασία ομαλής μετάβασης στο νέο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο.

Επίσκεψη Προέδρου AMLA

Η Τράπεζα της Ελλάδος συντόνισε την επίσκεψη της Προέδρου της AMLA κας Bruna Szego στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 2025 και οργάνωσε τις συναντήσεις της με: α) τις εποπτικές αρχές και την Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και β) επαγγελματικές ενώσεις του ιδιωτικού τομέα. Στις εν λόγω συναντήσεις συζητήθηκε η προετοιμασία μετάβασης στο νέο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο και οι σχετικές προκλήσεις που πρόκειται να αντιμετωπίσουν οι ανωτέρω αρχές και οι εταιρείες του ιδιωτικού τομέα.

5. ΜΑΚΡΟΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί τη μακροπροληπτική της αρμοδιότητα, βάσει του άρθρου 55Α του Καταστατικού της, με στόχο να συμβάλλει στη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας,[53] μέσω της μείωσης της συσσώρευσης συστημικών κινδύνων και της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η μακροπροληπτική εποπτεία είναι συμπληρωματική προς τη μικροπροληπτική εποπτεία, καθώς εστιάζει στους συστημικούς κινδύνους, τα δε μακροπροληπτικά μέτρα αφορούν το σύνολο ή σημαντικά τμήματα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, σε αντίθεση με τη μικροπροληπτική εποπτεία, που στοχεύει σε επιμέρους χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος εντοπίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί τους συστημικούς κινδύνους και λαμβάνει τα κατάλληλα μακροπροληπτικά μέτρα.

5.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η Τράπεζα της Ελλάδος εντοπίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί τους συστημικούς κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε όλους τους τομείς του χρηματοπιστωτικού συστήματος, δηλαδή τον τραπεζικό τομέα, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τα χρηματοδοτικά ιδρύματα και τις χρηματοπιστωτικές αγορές και υποδομές. Συστημικοί είναι οι κίνδυνοι που μπορούν να προκαλέσουν διαταραχές σε ολόκληρο το χρηματοπιστωτικό σύστημα και όχι μόνο σε μεμονωμένες εταιρείες ή τομείς. Διακρίνονται σε κυκλικούς[54] συστημικούς κινδύνους, οι οποίοι συνδέονται με τη φάση του οικονομικού και χρηματοπιστωτικού κύκλου, και σε διαρθρωτικούς κινδύνους, οι οποίοι συνδέονται με διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του χρηματοπιστωτικού συστήματος ή/και μακροπρόθεσμες τάσεις (π.χ. ψηφιακή μετάβαση, κλιματική αλλαγή κ.λπ.).

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος αναπτύσσει μεθοδολογίες και εργαλεία για την έγκαιρη αναγνώριση των συστημικών κινδύνων. Το 2025 ανέπτυξε εργαλείο για την παρακολούθηση και διαβάθμιση των συστημικών κινδύνων («Systemic Risk Heatmap»), στοχεύοντας στην αναγνώριση και συνολική αποτύπωση των ευπαθειών του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το εργαλείο αυτό περιλαμβάνει 73 ποσοτικούς δείκτες, οι οποίοι ομαδοποιούνται σε 12 επιμέρους περιοχές, καλύπτοντας τόσο τους κυκλικούς όσο και τους διαρθρωτικούς συστημικούς κινδύνους, αλλά και τους κινδύνους που απορρέουν από τον μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό τομέα (βλ. παρακάτω σχήμα).

[53] Η χρηματοπιστωτική σταθερότητα ορίζεται ως η κατάσταση στην οποία το χρηματοπιστωτικό σύστημα χαρακτηρίζεται από ανθεκτικότητα απέναντι σε οικονομικές και χρηματοπιστωτικές διαταραχές και επιτελεί ομαλά το διαμεσολαβητικό του ρόλο. Έτσι περιορίζεται η πιθανότητα εμφάνισης χρηματοπιστωτικών κρίσεων, ενώ σε περίπτωση εκδήλωσής τους ελαττώνονται οι δυσμενείς επιδράσεις τους στον πραγματικό τομέα της οικονομίας.

[54] Η κυκλική διάσταση των κινδύνων αφορά την τάση των τραπεζών να αναλαμβάνουν υπερβολικούς κινδύνους κατά την ανοδική φάση του οικονομικού κύκλου και την έντονη απροθυμία τους για ανάληψη κινδύνων κατά την καθοδική φάση (βλ. σύνδεσμος).

Σχήμα 4
Σχηματική απεικόνιση του εργαλείου αξιολόγησης και διαβάθμισης των συστημικών κινδύνων

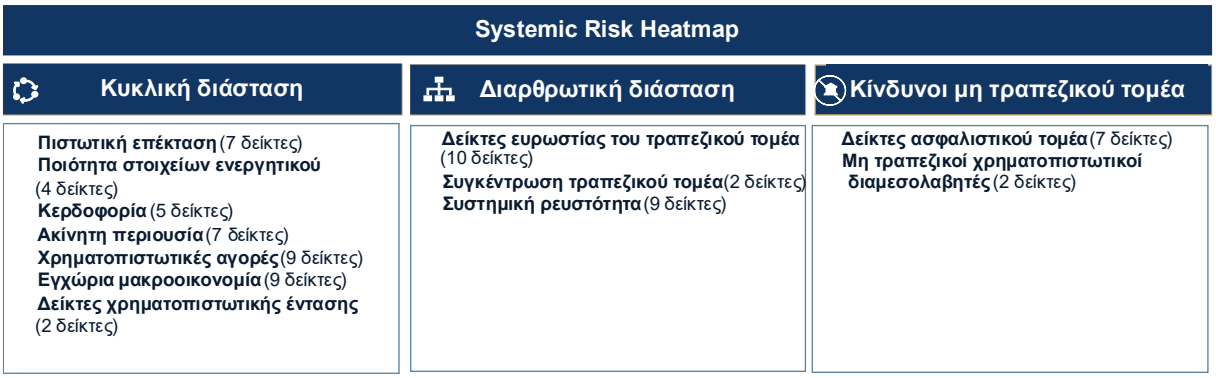

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Το εργαλείο απεικονίζει γραφικά τους κινδύνους σε πίνακες χρησιμοποιώντας χρωματική κλίμακα[55] για την αποτύπωση του επιπέδου κινδύνου σε κάθε δείκτη, δηλαδή μέσω της προσέγγισης “traffic light ”. Η διαβάθμιση του επιπέδου του κινδύνου σε κάθε δείκτη επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης ορίων, τα οποία έχουν καθοριστεί με τη χρήση στατιστικών μεθοδολογιών, βέλτιστων διεθνών πρακτικών, αλλά και μέσω της εμπειρικής κρίσης των στελεχών της Τράπεζας. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει τόσο την αποτύπωση του τρέχοντος επιπέδου κινδύνου όσο και την παρακολούθηση των μεταβολών και των αναδυόμενων τάσεων σε βάθος χρόνου. Το εργαλείο ενημερώνεται σε τριμηνιαία βάση, αποτελεί σημαντική συνιστώσα της ανάλυσης των συστημικών κινδύνων για το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα και λαμβάνεται υπόψη στη συγγραφή της Έκθεσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τη διαμόρφωση της μακροπροληπτικής πολιτικής.

Με βάση τα παραπάνω από την ανάλυση των επιμέρους περιοχών κινδύνων με ημερομηνία αναφοράς το δ΄ τρίμηνο του 2025, προκύπτει σταδιακή συσσώρευση κυκλικών συστημικών κινδύνων, αν και παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο. Όσον αφορά τους διαρθρωτικούς κινδύνους και τους κινδύνους από τον μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό τομέα, παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο χωρίς να διαμορφώνεται κάποια τάση. Συμπερασματικά, οι συστημικοί κίνδυνοι παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο.

[55] Χρησιμοποιούνται τρεις αποχρώσεις του πράσινου σε περίπτωση απουσίας κινδύνου και τρεις αποχρώσεις, κίτρινο, πορτοκαλί και κόκκινο, για την ανάδειξη του επιπέδου του κινδύνου με αυξανόμενη ένταση.

Διάγραμμα 9
Παρουσίαση δείγματος δεικτών του «Systemic Risk Heatmap»

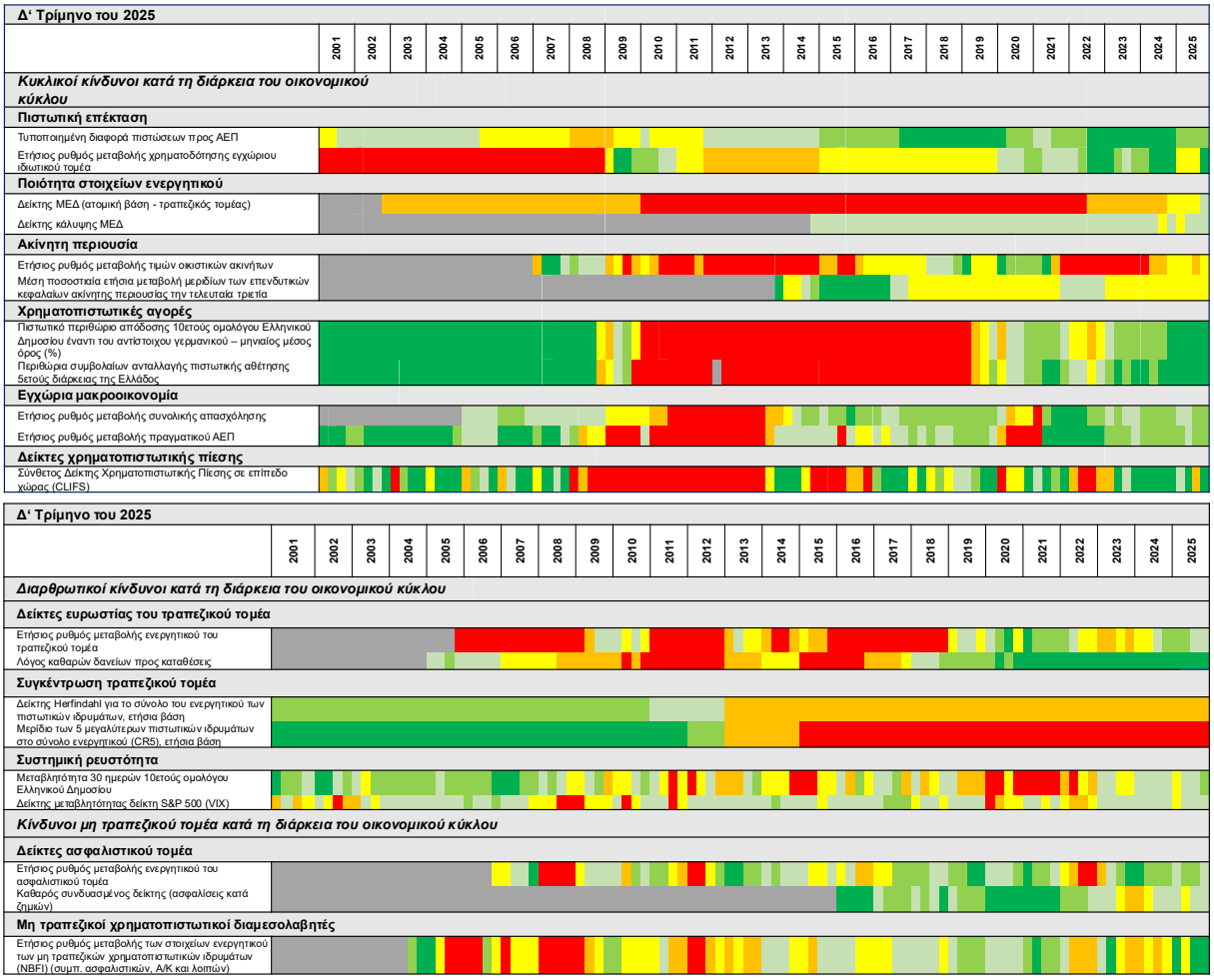

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνεται το σύνολο των υπό παρακολούθηση δεικτών της κυκλικής διάστασης του συστημικού κινδύνου. Οι περιοχές με γκρι σκίαση δηλώνουν τη μη διαθεσιμότητα δεδομένων.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

5.2 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΡΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως εθνική εντεταλμένη αρχή, έχει ενεργοποιήσει τρία εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής. Όσον αφορά το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας (Countercyclical Capital Buffer), η Τράπεζα της Ελλάδος υιοθέτησε πλαίσιο για την εφαρμογή του στην Ελλάδα, σύμφωνα με το οποίο η ενεργοποίηση του εν λόγω αποθέματος ξεκινά στο στάδιο του οικονομικού και χρηματοπιστωτικού κύκλου κατά το οποίο επικρατεί ουδέτερο περιβάλλον κινδύνου μέχρι αυτό να ανέλθει στο επιδιωκόμενο ποσοστό, το οποίο έχει οριστεί στο 0,5%.[56] Παράλληλα, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί ανά τρίμηνο την ένταση του κυκλικού συστημικού κινδύνου και την καταλληλότητα του ποσοστού αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας για την Ελλάδα και, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, καθορίζει ή προσαρμόζει το ποσοστό αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας. Τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος διατήρησε το ποσοστό αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας στο 0,25%. Το δ΄ τρίμηνο του 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος αύξησε το ποσοστό αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας για την Ελλάδα κατά 0,25% στο

[56] ΠΕΕ 235/1/07.10.2024.

0,5%,[57] δηλ. στο επίπεδο του επιδιωκόμενου ποσοστού θετικού αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας σε ουδέτερο περιβάλλον κινδύνου, με εφαρμογή από την 1η Οκτωβρίου 2026.[58]

Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος προσδιόρισε τα λοιπά συστημικά σημαντικά ιδρύματα (Other Systemically Important Institutions – O-SII) στην Ελλάδα για το έτος 2025 και καθόρισε το ποσοστό του αποθέματος ασφαλείας O-SII για το έτος 2026 στο 1,25% για το ίδρυμα Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. σε ενοποιημένη βάση και στο 1% για τα εξής O-SII: Άλφα Τράπεζα Α.Ε. σε ατομική και ενοποιημένη βάση, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. σε ατομική και ενοποιημένη βάση, Πειραιώς Financial Holdings Α.Ε. σε ενοποιημένη βάση και Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. σε ατομική βάση και Τράπεζα Eurobank Α.Ε. σε ατομική βάση.[59] Για τον προσδιορισμό των O-SII, εφαρμόζεται η μεθοδολογία που περιλαμβάνεται στις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές που εξέδωσε η ΕΑΤ, όπως αυτές υιοθετήθηκαν στην Ελλάδα με την ΠΕΕ 56/18.12.2015 και εξειδικεύθηκαν περαιτέρω με την ΠΕΕ 221/1/17.10.2023, η οποία ενσωματώνει τη μεθοδολογία της ΕΚΤ για το ελάχιστο ποσοστό αποθέματος ασφαλείας των O-SII. Η ΕΚΤ επικαιροποίησε πρόσφατα τη μεθοδολογία της (revised ECB O-SII floor methodology)[60].

Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει θεσπίσει μακροπροληπτικά μέτρα για τη δανειακή επιβάρυνση τα οποία εφαρμόζονται σε επίπεδο δανειολήπτη για δάνεια και λοιπές πιστώσεις προς φυσικά πρόσωπα με εξασφάλιση οικιστικό ακίνητο.[61] Τα μέτρα αυτά τέθηκαν σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2025. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει αναπτύξει κατάλληλο πλαίσιο παρακολούθησης της εφαρμογής τους, το οποίο καλύπτει τόσο τον βαθμό συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων με τα εν λόγω μέτρα όσο και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους στην επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης διενεργείται σε τριμηνιαία συχνότητα μέσω της συλλογής συγκεντρωτικών στοιχείων στο πλαίσιο της ΠΕΕ 231/3/15.07.2024. Παράλληλα, η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε εφάπαξ αξιολόγηση κατά την αρχική εφαρμογή των μέτρων για να διαπιστώσει αν τα πιστωτικά ιδρύματα είχαν εγκαίρως προσαρμόσει κατάλληλα τις διαδικασίες τους για τη χορήγηση νέων δανείων. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων λαμβάνει υπόψη αφενός την αναλογία των δανείων που τοποθετούνται στην ουρά της κατανομής των δεικτών δανείων που αφορούν οικιστικά ακίνητα και αφετέρου τυχόν ενδείξεις περιορισμού της ροής νέων δανείων ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των μέτρων. Η μεθοδολογία για την αξιολόγηση της πρώτης διάστασης, μέσω της οποίας μπορούν να συναχθούν συμπεράσματα σχετικά με το επίπεδο συντηρητικότητας των εφαρμοζόμενων κριτηρίων χορήγησης νέων δανείων, παρουσιάστηκε σε σχετικό Ειδικό Θέμα στην Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του Μαΐου 2025 (βλ. σύνδεσμο).

[57] Το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας καθορίζεται με ΠΕΕ και τίθεται σε εφαρμογή 12 μήνες από την ημερομηνία ανακοίνωσής του.
[58] ΠΕΕ 248/1/06.10.2025.
[59] ΠΕΕ 246/1/15.09.2025. Σημειώνεται ότι στις 12.12.2025 και 19.12.2025 ολοκληρώθηκαν, αντίστοιχα, η συγχώνευση με απορρόφηση της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. από την Τράπεζα Eurobank Α.Ε. και η συγχώνευση με απορρόφηση της Πειραιώς Financial Holdings Α.Ε. από την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. Κατά συνέπεια, το ποσοστό 1,25% εφαρμόζεται στην Τράπεζα Eurobank Α.Ε. σε ενοποιημένη βάση και το ποσοστό 1% εφαρμόζεται στην Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. σε ενοποιημένη και ατομική βάση.
[60] Βλ. σχετική ανακοίνωση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, 20.12.2024.
[61] ΠΕΕ 227/1/08.03.2024.

6. ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

Η εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται από το παρακάτω βασικό θεσμικό πλαίσιο:

- τον Κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 (Single Resolution Mechanism Regulation – SRMR) για τη θέσπιση ενιαίων κανόνων και διαδικασιών για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης,
- την Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD), όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 4335/2015.

Ειδικότερα, ο Κανονισμός (ΕΕ) 806/2014 προβλέπει τη σύσταση και ρυθμίζει τη λειτουργία του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (ΕΜΕ), ο οποίος αποτελεί έναν από τους τρεις πυλώνες της τραπεζικής ένωσης και έχει ως αποστολή τη διασφάλιση της εύρυθμης εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων, με τις ελάχιστες δυνατές επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία και τα δημόσια οικονομικά των συμμετεχόντων κρατών-μελών της ΕΕ και άλλων χωρών. Στο πλαίσιο του ΕΜΕ, από τον Ιανουάριο του 2016, η κεντρική εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με την εξυγίανση έχει ανατεθεί στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Το ΕΣΕ αναπτύσσει στενή συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές Εξυγίανσης (ΕΑΕ) των κρατών-μελών που συμμετέχουν στην τραπεζική ένωση, οι οποίες είναι εξουσιοδοτημένες να εφαρμόζουν τις αποφάσεις του ΕΣΕ. Για την Ελλάδα, ΕΑΕ έχει οριστεί η Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον, το ΕΣΕ και οι ΕΑΕ συνεργάζονται στενά με τον ΕΕΜ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ΕΑΤ, καθώς και με άλλες ευρωπαϊκές και διεθνείς αρχές.

Παράλληλα, έχει συσταθεί το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ), το οποίο αποτελεί τον χρηματοδοτικό μηχανισμό εξυγίανσης σε επίπεδο τραπεζικής ένωσης και το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων εξυγίανσης και για συγκεκριμένους σκοπούς. Αντίστοιχο του ΕΤΕ σε εθνικό επίπεδο είναι το Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), το οποίο έχει οριστεί ως ο χρηματοδοτικός μηχανισμός εξυγίανσης για τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί τις δραστηριότητές της ως ΕΑΕ για τα πιστωτικά ιδρύματα βάσει του ν. 4335/2015, καθώς και στο πλαίσιο του ΕΜΕ. Έχει στην άμεση αρμοδιότητά της τα ΛΣΠΙ, ενώ τα ΣΠΙ εμπίπτουν στην άμεση αρμοδιότητα του ΕΣΕ. Για κάθε ΣΠΙ το ΕΣΕ έχει συστήσει Εσωτερική Ομάδα Εξυγίανσης (Internal Resolution Team – IRT), στην οποία συμμετέχουν στελέχη τόσο από το ΕΣΕ όσο και από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος και το ΕΣΕ λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα πιστωτικά ιδρύματα που ενδεχομένως βρεθούν σε κατάσταση αφερεγγυότητας να είναι σε θέση να υποβληθούν σε μέτρα εξυγίανσης χωρίς να διαταραχθεί η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Ειδικότερα, η Τράπεζα της Ελλάδος, μεταξύ άλλων, συνεργάζεται με το ΕΣΕ για την κατάρτιση σχεδίων εξυγίανσης των ΣΠΙ, καταρτίζει σχέδια εξυγίανσης για τα ΛΣΠΙ, αξιολογεί την αναγκαιότητα λήψης μέτρων εξυγίανσης για τα τελευταία, αξιολογεί, επιλέγει και εφαρμόζει τα κατάλληλα μέτρα εξυγίανσης για τα ΛΣΠΙ, εφαρμόζει τις αποφάσεις του ΕΣΕ και παρακολουθεί την υλοποίηση αυτών, ενώ συμμετέχει και στον υπολογισμό και συγκέντρωση των

εισφορών των πιστωτικών ιδρυμάτων για το ΕΤΕ[62].

Κατά τη διάρκεια του 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος μέσω των Εσωτερικών Ομάδων Εξυγίανσης αναφορικά με τα ΣΠΙ:

- Συμμετείχε στην προετοιμασία και ολοκλήρωση των σχεδίων εξυγίανσής τους και στον καθορισμό της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (Minimum requirement for own funds and eligible liabilities – MREL[63]). Η Τράπεζα της Ελλάδος εφάρμοσε τις σχετικές αποφάσεις που έλαβε το ΕΣΕ για τον καθορισμό του MREL και παρακολούθησε τη συμμόρφωση των ιδρυμάτων με τον σχετικό δείκτη σε τριμηνιαία βάση.
- Συνέβαλε στην αναλυτική αξιολόγηση της προόδου των ΣΠΙ ως προς τη δυνατότητα εξυγίανσής τους. Σημειώνεται ότι το 2025 τα ΣΠΙ σημείωσαν σημαντική πρόοδο σε όλες τις παραμέτρους που συνθέτουν τη δυνατότητα εξυγίανσης, γεγονός που τους επέτρεψε να επωφεληθούν από τη νέα μεθοδολογία επιμέτρησης της υποχρέωσης MREL και τελικά να επιτύχουν την πλήρη συμμόρφωσή τους με τον τελικό στόχο MREL κατά τη λήξη της ορισθείσας προθεσμίας.
- Διερεύνησε εναλλακτικές στρατηγικές εξυγίανσης με χρήση εργαλείων μεταβίβασης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, βασιζόμενη στις σχετικές κατευθύνσεις του ΕΣΕ και λαμβάνοντας υπόψη υποβαλλόμενες αναφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων για το σκοπό αυτό. Η εργασία αυτή θα συνεχιστεί και στα επόμενα χρόνια καθώς έχει τεθεί ως προτεραιότητα του ΕΣΕ.
- Συμμετείχε στο κλιμάκιο διενέργειας επιτόπιου ελέγχου (OSI) που πραγματοποιήθηκε από το ΕΣΕ σε ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα.

Αναφορικά με τα ΛΣΠΙ, κατά τη διάρκεια του 2025 ολοκληρώθηκε ο ετήσιος κύκλος σύνταξης σχεδίων εξυγίανσης του έτους 2024 με την υιοθέτηση επτά σχεδίων εξυγίανσης. Στο πλαίσιο του ετήσιου κύκλου σύνταξης σχεδίων εξυγίανσης του έτους 2025, έχουν συνταχθεί τρία σχέδια εξυγίανσης, τα οποία αφού κοινοποιήθηκαν στο ΕΣΕ υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης εντός του πρώτου εξαμήνου του 2026.

Επιπροσθέτως, εντός του 2025 η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε με απόλυτη επιτυχία τη λήψη, τον ποιοτικό έλεγχο και την υποβολή στο ΕΣΕ των υποδειγμάτων παροχής πληροφόρησης για σκοπούς εξυγίανσης του έτους 2024 για το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα την Ελλάδα.

Παράλληλα, η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετείχε στις διαδικασίες που αφορούν τις τακτικές εκ των προτέρων εισφορές προς το ΕΤΕ. Σημειώνεται ότι για το έτος 2025 το ΕΣΕ δεν προχώρησε σε καθορισμό των εν λόγω εισφορών, καθώς το επίπεδο-στόχος του ποσού 1% των εγγυημένων καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων με άδεια λειτουργίας στα συμμετέχοντα κράτη-μέλη, έχει ήδη επιτευχθεί (βλ. δελτίο τύπου του ΕΣΕ, 10.02.2025).

Η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται στενά με το ΕΣΕ στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ετοιμότητας των Αρχών Εξυγίανσης για τη διαχείριση κρίσεων. Εντός του 2025 ολοκληρώθηκε η πρώτη έκδοση του εθνικού επιχειρησιακού εγχειριδίου για την εφαρμογή και των

[62] Σημειώνεται ότι ο υπολογισμός και η συγκέντρωση των εισφορών των εγχώριων υποκαταστημάτων τρίτων χωρών στο ΤΕΚΕ πραγματοποιούνται αποκλειστικά σε εθνικό επίπεδο.
[63] Στόχος της επιβολής του MREL είναι να διασφαλίζεται η επάρκεια της απορρόφησης ζημιών από τους ιδιοκτήτες/μετόχους και τους πιστωτές του πιστωτικού ιδρύματος, κατά την εξυγίανση, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή να απαιτείται η παροχή κρατικής ενίσχυσης.

τεσσάρων μέτρων εξυγίανσης (Αναδιάρθρωση Παθητικού, Εντολή Μεταβίβασης, Σύσταση Μεταβατικού Ιδρύματος, Διαχωρισμός Περιουσιακών Στοιχείων). Παράλληλα, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάστηκε με το ΕΣΕ για τη διαμόρφωση αρχείου προτύπων νομικών κειμένων με στόχο την προετοιμασία και ενίσχυση της ετοιμότητας σε περιπτώσεις κρίσης (Crisis Repository).

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος μέσω των εκπροσώπων της συμμετείχε ενεργά στα διοικητικά όργανα του ΕΣΕ (Ολομέλεια και Εκτελεστική Σύνοδο), στις οριζόντιες επιτροπές και ομάδες εργασίας του ΕΣΕ και της ΕΑΤ.

7. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, ασκεί εποπτεία και διεξάγει επιτόπιους ελέγχους σε πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα που βρίσκονται σε ειδική εκκαθάριση, σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις που βρίσκονται σε ασφαλιστική εκκαθάριση καθώς και σε υπό εκκαθάριση Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης.

Κατά το έτος 2025 σημειώθηκαν σημαντικές εξελίξεις στις διαδικασίες ειδικής και ασφαλιστικής εκκαθάρισης. Η Τράπεζα της Ελλάδος συνέβαλε, μέσω των προτάσεών της, στην προώθηση σημαντικών παρεμβάσεων στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο, οδηγώντας σε τροποποιήσεις των διατάξεων των ν. 4261/2014 και 4364/2016. Οι παρεμβάσεις αυτές αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας των εκκαθαρίσεων, στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους και, συνολικά, στην επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών.

Παράλληλα, αναθεώρησε το δικό της κανονιστικό πλαίσιο, ώστε η διαχείριση των απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων υπό ειδική εκκαθάριση να καταστεί πιο ευέλικτη και εναρμονισμένη με την τραπεζική πρακτική, διευκολύνοντας την ταχύτερη και ομαλότερη ολοκλήρωση των διαδικασιών και διασφαλίζοντας την απόδοση του μέγιστου δυνατού στους πιστωτές, συμπεριλαμβανομένων του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και του ΤΕΚΕ.

Επιπλέον, κατά το έτος 2025, δυνάμει αποφάσεων της ΕΠΑΘ, διανεμήθηκαν 100 εκατ. ευρώ προς το ΤΕΚΕ και το ΤΧΣ, άνω των 2 εκατ. ευρώ ως αποζημιώσεις σε πρώην υπαλλήλους των υπό εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων και άνω των 20 εκατ. ευρώ για την ικανοποίηση απαιτήσεων δικαιούχων από ασφάλιση και την εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο.

Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο των εποπτικών της δράσεων, πραγματοποίησε δύο επιτόπιες επισκέψεις σε ασφαλιστικές εταιρείες υπό ειδική εκκαθάριση και μια επιτόπια επίσκεψη σε ειδικό εκκαθαριστή, ενισχύοντας συμπληρωματικά την εξ αποστάσεως εποπτεία και τη συνολική παρακολούθηση των διαδικασιών. Παράλληλα, εντός του 2025 ολοκληρώθηκαν δύο επιτόπιοι έλεγχοι σε ασφαλιστικές εταιρείες υπό ειδική εκκαθάριση, οι οποίοι είχαν ξεκινήσει το 2024. Το αντικείμενο των ελέγχων αφορούσε την αξιολόγηση των ενεργειών διαχείρισης περιουσίας και των υποχρεώσεων της Εκκαθάρισης. Από τους διενεργηθέντες ελέγχους διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην οργάνωση και παρακολούθηση της διαδικασίας ασφαλιστικής εκκαθάρισης, ιδίως ως προς τη διαχείριση και διεκδίκηση στοιχείων ενεργητικού, καθώς και στην πληρότητα της εποπτικής πληροφόρησης.

Πλαίσιο 7.1:
Ημερίδα της Τράπεζας της Ελλάδος για την «Εποπτεία & Πρόοδο στην Εκκαθάριση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων»

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης του θεσμικού διαλόγου, η Τράπεζα της Ελλάδος στα τέλη του 2025 διοργάνωσε ημερίδα για την εποπτεία και την πρόοδο στην εκκαθάριση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με συμμετοχή βασικών φορέων του κλάδου.

Η συζήτηση επικεντρώθηκε σε τραπεζικές και ασφαλιστικές εκκαθαρίσεις, παρουσιάζοντας την πρόοδο, αλλά και τις βασικές προκλήσεις που καθυστερούν την ολοκλήρωσή τους. Τονίστηκε ότι έχει επιτευχθεί ουσιαστική πρόοδος στις διαδικασίες εκκαθάρισης, μέσω της εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου και αξιόπιστου εποπτικού πλαισίου, παρά τις δυσμενείς συνθήκες που διαμορφώθηκαν κατά τη χρηματοοικονομική κρίση του 2009–2012 και την υπαγωγή 14 πιστωτικών ιδρυμάτων σε ειδική εκκαθάριση. Αντίστοιχα, στον ασφαλιστικό τομέα, μετά τη μεταφορά της εποπτείας στην Τράπεζα της Ελλάδος με τον ν. 3867/2010,

αναπτύχθηκαν αποτελεσματικοί μηχανισμοί εποπτείας, παρά την απουσία ενιαίου ευρωπαϊκού πλαισίου.

Η ημερίδα, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, συνέβαλε ουσιαστικά στον θεσμικό διάλογο, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την ανάδειξη της ανάγκης συνεχούς προσαρμογής και συντονισμένης αντιμετώπισης των προκλήσεων στις διαδικασίες εκκαθάρισης, προωθώντας με αυτόν τον τρόπο τη διαφάνεια, τον συντονισμό και την αποτελεσματικότερη διαχείριση των διαδικασιών προς όφελος πιστωτών και ασφαλισμένων.

8. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

8.1 ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Στον τομέα της προληπτικής εποπτείας, κατά τη διάρκεια του 2025 η Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας της Ελλάδος εξέδωσε σειρά κανονιστικών Πράξεων (ΠΕΕ) που αφορούν τόσο τα πιστωτικά ιδρύματα όσο και τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα και συμβάλλουν στην ενίσχυση της εποπτείας και της εύρυθμης λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Οι ΠΕΕ δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας της Ελλάδος. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι ακόλουθες:

ΠΕΕ 238/2/10.01.2025 - Καθορισμός εποπτικών τελών στα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα για την κάλυψη των δαπανών εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 147 του ν. 4261/2014: Ορισμός της μεθοδολογίας υπολογισμού των εποπτικών τελών καθώς και της διαδικασίας γνωστοποίησης αυτών και καταβολής τους από τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα.

ΠΕΕ 239/1/13.02.2025 - Χρονική Ανάλυση Χρηματοροών που σχετίζονται με Τιτλοποιημένες Απαιτήσεις: Καθορισμός απαιτήσεων υποβολής στοιχείων στην Τράπεζα της Ελλάδος σχετικά με τη διαχείριση χαρτοφυλακίων τιτλοποιήσεων για τα οποία έχει επιτευχθεί μεταφορά σημαντικού κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 244 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (Significant Risk Transfer).

ΠΕΕ 240/1/27.02.2025 - Όροι και διαδικασία παροχής υπηρεσιών πληρωμών και εξαργύρωσης ηλεκτρονικού χρήματος μέσω αντιπροσώπων από πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν ή έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα: Εξειδίκευση του πλαισίου και των όρων σχετικά με τη διαδικασία παροχής υπηρεσιών πληρωμών και εξαργύρωσης ηλεκτρονικού χρήματος μέσω αντιπροσώπων από ΠΙ στην Ελλάδα.

ΠΕΕ 240/2/27.02.2025 - Υιοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με την επανυποβολή ιστορικών δεδομένων βάσει του πλαισίου υποβολής αναφορών της ΕΑΤ (EBA/GL/2024/04): Επανυποβολή ιστορικών δεδομένων σε περίπτωση ανακριβειών, σφαλμάτων ή άλλων αλλαγών, βάσει του πλαισίου υποβολής εποπτικών αναφορών και αναφορών εξυγίανσης της ΕΑΤ.

ΠΕΕ 241/2/09.04.2025 - Υιοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, της 29ης Μαΐου 2020, σχετικά με τη χορήγηση και την παρακολούθηση των δανείων (EBA/GL/2020/06): Καθορισμός των διαδικασιών, ρυθμίσεων και μηχανισμών εσωτερικής διακυβέρνησης αναφορικά με τη χορήγηση και την παρακολούθηση των πιστώσεων, καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.

ΠΕΕ 242/1/11.06.2025 - Τροποποίηση της Απόφασης της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης 154/5Α/31.08.2009 σχετικά με την «Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» (Β΄ 2005) & ΠΕΕ 242/2/11.06.2025 - Τροποποίηση της Απόφασης της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων 281/5/17.03.2009 «Πρόληψη της χρησιμοποίησης των εποπτευομένων από την Τράπεζα της Ελλάδος πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» (Β΄ 650): Προστέθηκε η δυνατότητα

άντλησης και διαβίβασης των στοιχείων πιστοποίησης της ταυτότητας των νομικών προσώπων μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «Know Your Business - eGov-KYB» της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης.

ΠΕΕ 242/3/11.06.2025 - Υποβαλλόμενα στοιχεία για τη δραστηριότητα των ιδρυμάτων στο εξωτερικό: Επικαιροποίηση απαιτήσεων υποβολής στοιχείων για τη δραστηριότητα των ΠΙ στο εξωτερικό μέσω υποκαταστημάτων ή/και θυγατρικών.

ΠΕΕ 242/4/11.06.2025 - Υιοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA/GL/2024/11) περί των απαιτήσεων παροχής στοιχείων σχετικά με τις μεταφορές χρηματικών ποσών και τις μεταφορές ορισμένων κρυπτοστοιχείων δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113 («Κατευθυντήριες γραμμές για τους ταξιδιωτικούς κανόνες»): Προσδιορίστηκαν οι παράγοντες και οι διαδικασίες για τον εντοπισμό και τη διαχείριση μεταφορών χωρίς τα απαιτούμενα στοιχεία πληρωτή ή δικαιούχου, οι ενέργειες για τη διαχείριση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ σε περιπτώσεις ελλιπών στοιχείων και οι τεχνικές πτυχές εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113 στις άμεσες χρεώσεις.

ΠΕΕ 243/2/07.07.2025 - Πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης - Υιοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση (EBA/GL/2021/05) - Κατάργηση της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 «Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων» (Α΄ 59): Επικαιροποίηση και εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης για τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα και υιοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση (Βλ. Πλαίσιο 8.1 παρακάτω).

ΠΕΕ 243/3/07.07.2025 - Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 142/11.6.2018 «Διαδικασία α) για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα και β) για την απόκτηση ή την αύξηση συμμετοχής σε πιστωτικά ιδρύματα» (Β' 2674): Τροποποίηση Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής σχετικά με τις ειδικές συμμετοχές στις οποίες υποψήφιος αγοραστής είναι εποπτευόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

ΠΕΕ 243/4/07.07.2025 – Μηχανισμός αναφοράς επαπειλούμενων ή συντελεσμένων παραβάσεων των διατάξεων του ν. 4583/2018 (Α΄ 212): Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 του ν. 4583/2018, θεσπίζεται μηχανισμός αναφοράς επαπειλούμενων ή συντελεσμένων παραβάσεων (whistleblowing). Μέσω του μηχανισμού whistleblowing, οι απασχολούμενοι σε εποπτευόμενους φορείς δύνανται να υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος καταγγελίες για επικείμενες ή ήδη τελεσθείσες παραβάσεις των διατάξεων του ν. 4583/2018, με σκοπό την έγκαιρη ανίχνευση, διερεύνηση και αντιμετώπισή τους από την εποπτική αρχή. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ιστότοπος της Τράπεζας της Ελλάδος εμπλουτίστηκε με ιστοσελίδα αφιερωμένη στη σχετική διαδικασία[64] για την ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

ΠΕΕ 244/3/25.07.2025 - Διαδικασία για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα - Κατάργηση του Κεφαλαίου Α της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 142/11.6.2018 «Διαδικασία α) για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα και β) για την απόκτηση ή την αύξηση συμμετοχής σε πιστωτικά ιδρύματα» (Β΄ 2674): Αναθεώρηση της διαδικασίας για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ΠΙ στην

[64] Διανομή ασφαλιστικών προϊόντων - Αναφορές παραβάσεων του άρθρου 45 του ν. 4583/2018.

Ελλάδα.

ΠΕΕ 244/4/25.07.2025 - Κανόνες προληπτικής εποπτείας διαχειριστών πιστώσεων και υποχρεώσεις αγοραστών πιστώσεων του ν. 5072/2023 (Α΄ 198): Διαμόρφωση πλαισίου προληπτικής εποπτείας διαχειριστών πιστώσεων και υποχρεώσεις αγοραστών πιστώσεων του ν.5072/2023.

ΠΕΕ 244/5/25.07.2025 - Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 172/1/29.5.2020 «Όροι και προϋποθέσεις για την εξ αποστάσεως ηλεκτρονική ταυτοποίηση φυσικών προσώπων κατά τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος» (Β' 2098): Προστέθηκε μία επιπλέον επιτρεπόμενη μέθοδος εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και εμπλουτίστηκαν τα πρόσθετα μέτρα μετριασμού του κινδύνου εξ αποστάσεως ταυτοποίησης μέσω λήψης δυναμικού αυτοπορτρέτου.

ΠΕΕ 245/2/02.09.2025 - Υιοθέτηση των Κατευθυντήριων Γραμμών της Κοινής Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών σχετικά με υποδείγματα για τις επεξηγήσεις και τις γνωμοδοτήσεις, καθώς και τον τυποποιημένο έλεγχο για τα κρυπτοστοιχεία, δυνάμει του άρθρου 97 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 (JC 2024 28): Καθορισμός των προδιαγραφών των νομικών γνωμοδοτήσεων που υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος τα ΠΙ, ΙΠ και ΙΗΧ που προτίθενται να προσφέρουν ή να επιδιώξουν την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση μιας μάρκας με αναφορά σε περιουσιακά στοιχεία (asset referenced token – ART) ή παρέχουν υπηρεσίες κρυπτοστοιχείων (CASP).

ΠΕΕ 245/3/02.09.2025 – Τροποποίηση της υπ' αρ. 60/12.02.2016 Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος: Υιοθέτηση Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA), σχετικά με το σύστημα διακυβέρνησης (EIOPA-BoS-14-253/28.1.2015)' (Β΄ 405): Τροποποίηση της υπ' αρ. 60/12.02.2016 ΠΕΕ ως προς το ερωτηματολόγιο καταλληλότητας και αξιοπιστίας των μελών διοίκησης και των επικεφαλής κρίσιμων λειτουργιών μιας ασφαλιστικής επιχείρησης. Με τις υιοθετηθείσες αλλαγές ενισχύονται η διαφάνεια και η συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR), καθώς προβλέπεται η ενημέρωση των ενδιαφερόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος για την επεξεργασία, την τήρηση και την ενδεχόμενη διαβίβαση των προσωπικών τους δεδομένων, στο πλαίσιο άσκησης των εποπτικών της αρμοδιοτήτων.

ΠΕΕ 245/4/02.09.2025 – Τροποποίηση της υπ' αρ. 120/11.07.2027 Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος «Προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και αύξησης ειδικών συμμετοχών σε ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση» (Β΄ 2619): Τροποποίηση της υπ' αρ. 120/11.07.2017 ΠΕΕ όσον αφορά τη διαδικασία προληπτικής αξιολόγησης για την απόκτηση και αύξηση ειδικών συμμετοχών σε ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση. Η τροποποίηση αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των υποβαλλόμενων ερωτηματολογίων και δικαιολογητικών από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και την αποσαφήνιση ζητημάτων διαδικαστικής φύσεως.

ΠΕΕ 246/1/15.09.2025 - Προσδιορισμός των λοιπών συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (O-SII) για το έτος 2025 και καθορισμός του τηρούμενου αποθέματος ασφαλείας O-SII για το έτος 2026

ΠΕΕ 248/1/06.10.2025 - Καθορισμός του ποσοστού αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας στο 0,5% με ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 1η Οκτωβρίου 2026: Καθορισμός του ποσοστού του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας για την Ελλάδα στο 0,5%

και ορισμός της 1ης Οκτωβρίου 2026 ως την ημερομηνία κατά την οποία τα ιδρύματα πρέπει να εφαρμόζουν το ως άνω ποσοστό αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας.

ΠΕΕ 248/2/06.10.2025 - Αναθεώρηση του πλαισίου για τη σύσταση και λειτουργία Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος (Regulatory Sandbox) της Τράπεζας της Ελλάδος – Κατάργηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 189/1/14.05.2021 (Β' 2018): Αναθεώρηση του πλαισίου για τη σύσταση και λειτουργία Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με υπηρεσίες ή προϊόντα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας που σχετίζονται με το πεδίο αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΠΕΕ 250/1/12.11.2025 - Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 142/11.6.2018 «Διαδικασία για την απόκτηση ή την αύξηση ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικά ιδρύματα» (Β' 2674): Τροποποίηση του πλαισίου για την απόκτηση ή την αύξηση ειδικής συμμετοχής σε ΠΙ.

ΠΕΕ 250/2/12.11.2025 - Ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα στην Ελλάδα - Κατάργηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) 201/1/1.3.2022 «Ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα στην Ελλάδα και κατάργηση των ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993 και ΠΔ/ΤΕ 2471/10.4.2001» (Β'1126): Καθορισμός του απαιτούμενου ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου για την ίδρυση και λειτουργία ΠΙ.

ΠΕΕ 250/3/12.11.2025 - Υιοθέτηση των Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τη συνολική δυνατότητα ανάκαμψης στο πλαίσιο του σχεδιασμού ανάκαμψης (EBA/GL/2023/06): Καθορισμός του τρόπου υπολογισμού από τα ΠΙ της συνολικής δυνατότητας ανάκαμψης, στο πλαίσιο του σχεδιασμού ανάκαμψης. Βάσει αυτής τα ιδρύματα υπολογίζουν τη Συνολική Δυνατότητα Ανάκαμψής τους σε συνθήκες κρίσης επιλέγοντας ένα σύνολο αξιόπιστων και εφαρμόσιμων επιλογών ανάκαμψης, και ένα εύρος σοβαρών μακροοικονομικών και χρηματοοικονομικών σεναρίων.

ΠΕΕ 251/1/16.12.2025 - Υιοθέτηση της Κατευθυντήριας Γραμμής 11 («Προσόντα του προσωπικού») των Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών σχετικά με ορισμένες πτυχές των απαιτήσεων καταλληλότητας και της μορφής της περιοδικής δήλωσης για τις δραστηριότητες διαχείρισης χαρτοφυλακίου στο πλαίσιο του κανονισμού για τις αγορές κρυπτοστοιχείων (MiCAR) (ESMA35-1872330276-2031): Καθορισμός των απαιτήσεων καταλληλότητας του προσωπικού των οντοτήτων που ασκούν δραστηριότητες διαχείρισης χαρτοφυλακίου στο πλαίσιο του MiCAR.

ΠΕΕ 251/2/16.12.2025 - Μηχανισμός αναφοράς παραβάσεων σχετικά με επαπειλούμενες ή συντελεσμένες παραβάσεις των διατάξεων του ν. 4261/2014 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013: Διαμόρφωση του πλαισίου και του μηχανισμού υποβολής αναφορών στην Τράπεζα της Ελλάδος από εργαζόμενους εποπτευόμενων ιδρυμάτων για παραβάσεις του τραπεζικού νόμου, του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (CRR) ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεων (whistleblowing).

ΠΕΕ 251/3/16.12.2025 - Υιοθέτηση των Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών της 18ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με τη συγκριτική αξιολόγηση των πρακτικών διαφοροποίησης, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών διαφοροποίησης και της διαφοράς αποδοχών μεταξύ των φύλων, βάσει της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 (EBA/GL/2023/08): Θέσπιση ενιαίων κανόνων για τη συγκριτική αξιολόγηση των πρακτικών διαφοροποίησης σε επίπεδο Δ.Σ. των ΠΙ, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών διαφοροποίησης και της διαφοράς αποδοχών μεταξύ των φύλων.

ΠΕΕ 252/2/19.12.2025 - Υιοθέτηση της Κατευθυντήριας Γραμμής (ΕΕ) 2025/2595 της

Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 10.12.2025 σχετικά με την εποπτική προσέγγιση της Τράπεζας της Ελλάδος όσον αφορά την κάλυψη των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που διακρατούνται από τα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα (ΕΚΤ/2025/40): Εποπτική προσέγγιση της Τράπεζας της Ελλάδος για την κάλυψη των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Πλαίσιο 8.1:
Επικαιροποίηση του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης Πιστωτικών και Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων

Η Τράπεζα της Ελλάδος προέβη το 2025 στην επικαιροποίηση και στον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων μέσω της έκδοσης της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) υπ' αριθ. 243/2/07.07.2025. Με την εν λόγω ΠΕΕ υιοθετήθηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση (EBA/GL/2021/05) επιτυγχάνοντας ευθυγράμμιση του ελληνικού πλαισίου με τα επικαιροποιημένα ευρωπαϊκά πρότυπα. Επιπλέον, καταργήθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, η οποία αποτελούσε το βασικό κανονιστικό πλαίσιο για την εσωτερική διακυβέρνηση επί σχεδόν δύο δεκαετίες διατηρώντας ωστόσο στην νέα ΠΕΕ ορισμένες διατάξεις της που κρίθηκαν σημαντικές για τους σκοπούς της εποπτείας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η διαμόρφωση της ανωτέρω ΠΕΕ βασίστηκε σε εκτενή διαδικασία διαβούλευσης με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών και την Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος.

Με την ΠΕΕ 243/2/07.07.2025 θεσπίζεται ένα σύγχρονο πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας. Συγκεκριμένα, διευκρινίζονται με σαφήνεια οι αρμοδιότητες και η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του, ορίζεται η έννοια της ανεξαρτησίας των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες, τόσο των εν λόγω λειτουργιών, όσο και των επικεφαλής αυτών. Επιπλέον, προβλέπεται η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου εσωτερικού ελέγχου που περιλαμβάνει ολιστικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων στο οποίο ενσωματώνεται, μεταξύ άλλων, η διαχείριση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (AML/CFT) και των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με την διακυβέρνηση (ESG) κινδύνων. Σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω ΠΕΕ ενισχύεται η ανάπτυξη ισχυρής κουλτούρας διαχείρισης κινδύνου, προάγεται η τήρηση υψηλών δεοντολογικών και επαγγελματικών προτύπων μέσω της θέσπισης κώδικα δεοντολογίας ή άλλου παρόμοιου μέσου και προβλέπεται η υποχρέωση θέσπισης πολιτικής σύγκρουσης συμφερόντων και διαδικασιών αναφοράς παραβάσεων (whistleblowing). Τέλος, οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος και οι σχετικές προθεσμίες επανακαθορίζονται, λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση τους για σκοπούς εποπτείας.

8.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2025/2303 της Επιτροπής της 14ης Νοεμβρίου 2025 για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά τις διαδικασίες, τα τυποποιημένα έντυπα και τα υποδείγματα για την παροχή πληροφοριών για τους σκοπούς των σχεδίων εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων:

Θεσπίζει επικαιροποιημένα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα για τον τρόπο με τον οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων παρέχουν πληροφορίες στις αρχές

εξυγίανσης, στο πλαίσιο των σχεδίων εξυγίανσης που προβλέπει η Οδηγία 2014/59/ΕΕ (BRRD). Ο κανονισμός καθορίζει τις διαδικασίες, τα τυποποιημένα έντυπα και τα υποδείγματα που πρέπει να χρησιμοποιούνται, ώστε η συλλογή πληροφοριών να γίνεται με συνεπή και εναρμονισμένο τρόπο σε ολόκληρη την Ένωση.

Με βάση την εμπειρία που απέκτησαν οι αρχές εξυγίανσης μετά την εφαρμογή του προηγούμενου Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1624 και λαμβάνοντας υπόψη τις τροποποιήσεις της BRRD, ο νέος κανονισμός επικαιροποιεί και βελτιώνει τα υποδείγματα, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις σύγχρονες ανάγκες σχεδιασμού εξυγίανσης και στην αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών. Παράλληλα, καταργεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1624, ενοποιώντας το πλαίσιο και ενισχύοντας την συνέπεια εφαρμογής σε όλα τα κράτη-μέλη.

Νέα ευρωπαϊκή δέσμη μέτρων για την ενίσχυση των Συμπληρωματικών Συντάξεων

Στις 20 Νοεμβρίου 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε ένα πακέτο προτεινόμενων τροποποιήσεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 (IORP II) που διέπει τη λειτουργία και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (ΙΕΣΠ), και του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1238 που αφορά το Πανευρωπαϊκό Ατομικό Συνταξιοδοτικό Προϊόν (Pan-European Personal Pension product - PEPP), με γνώμονα την διευκόλυνση ανάπτυξης του θεσμού των συμπληρωματικών συντάξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τη δημιουργία οικονομίας κλίμακος, την προσφορά ενός ασφαλούς πανευρωπαϊκού ατομικού συνταξιοδοτικού προϊόντος σε όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την διασφάλιση καλύτερων αποδόσεων των αποταμιεύσεων ενόψει της συνταξιοδότησης.

Όσον αφορά στην Οδηγία IORP II, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση του πλαισίου λειτουργίας και εποπτείας των ΙΕΣΠ. Συγκεκριμένα, διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας, ώστε να καλύπτονται και οντότητες που σήμερα δεν υπάγονται σε κάποιο σύστημα προληπτικής εποπτείας, και αυστηροποιούνται οι απαιτήσεις αδειοδότησης και προληπτικού ελέγχου των ΙΕΣΠ. Ταυτόχρονα, το σχέδιο τροποποίησης της IORP II προτείνει μεγαλύτερη λειτουργική ευελιξία, όπως τη δυνατότητα διαχείρισης περισσότερων του ενός συνταξιοδοτικών σχημάτων από το ίδιο ΙΕΣΠ και τη συμμετοχή πολλαπλών επιχειρήσεων χρηματοδότησης στο ίδιο σχήμα, καθώς και μεγαλύτερη ευελιξία στις επενδυτικές επιλογές.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της προστασίας των συμφερόντων των μελών και των δικαιούχων. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αυξάνουν τις απαιτήσεις χρηματοοικονομικής ανθεκτικότητας που πρέπει να επιδεικνύουν τα ΙΕΣΠ και ενισχύουν το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, μέσω τακτικών προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων (stress tests). Η πρόταση επιδιώκει επίσης την ενδυνάμωση της αρχής της συνετής διαχείρισης, του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης και του εσωτερικού ελέγχου, με την καθιέρωση διακριτής λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης. Επιπλέον, η πρόταση περιλαμβάνει ενισχυμένες υποχρεώσεις ενημέρωσης και υποχρεωτική διαδικασία διαχείρισης καταγγελιών. Το πλέγμα των προτάσεων τροποποίησης της Οδηγίας IORP II ολοκληρώνεται με την ενίσχυση των εποπτικών αρμοδιοτήτων και της στοχευμένης προληπτικής εποπτείας, προσαρμοσμένης στο προφίλ κινδύνου εκάστου ΙΕΣΠ.

Επισημαίνεται ότι η Οδηγία IORP II έχει ενσωματωθεί στην Ελλάδα με το ν. 5078/2023, στο Μέρος Α΄ του οποίου περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις που διέπουν τη λειτουργία των ΙΕΣΠ με έδρα στην Ελλάδα, δηλαδή των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) Οι τροποποιήσεις

της Οδηγίας IORP II, όταν αποκρυσταλλωθούν με το πέρας της νομοθετικής διαδικασίας, αναμένεται να ενισχύσουν την αξιοπιστία και σταθερότητα του θεσμού της επαγγελματικής ασφάλισης και να δημιουργήσουν ένα πιο ισχυρό, διαφανές και αποτελεσματικό σύστημα επαγγελματικής ασφάλισης, που θα παρέχει καλύτερη προστασία των αποταμιεύσεων και μεγαλύτερη εμπιστοσύνη των αποταμιευτών στο θεσμό.

Όσον αφορά στο PEPP σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την αρχική νομοθετική πρόβλεψη, σχεδιάστηκε για να αποτελέσει ένα προαιρετικό, πανευρωπαϊκό ατομικό συνταξιοδοτικό προϊόν, που συνιστά μια ασφαλή αποταμιευτική λύση κατά τη συνταξιοδότηση και το οποίο δύναται να μεταφερθεί σε ολόκληρη την ΕΕ, διευκολύνοντας την κινητικότητα των εργαζομένων. Οι προτεινόμενες αλλαγές στον σχετικό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1238, που, όταν ολοκληρωθούν, θα έχουν άμεση εφαρμογή στην εθνική νομοθεσία, αποσκοπούν στη δημιουργία ενός πιο αποτελεσματικού και ελκυστικού πλαισίου για την ατομική συνταξιοδοτική αποταμίευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στόχος είναι να δοθούν στους αποταμιευτές περισσότερες αξιόπιστες επιλογές για τη συμπλήρωση του μελλοντικού τους εισοδήματος μετά τη συνταξιοδότηση, μέσα από προϊόντα που χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, ανταγωνιστικότητα και ευκολότερη πρόσβαση.

Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου τα PEPP να καταστούν πιο ελκυστικά και συγκρίσιμα, η νομοθετική πρόταση αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαφάνειας της αγοράς μέσω αυστηρότερων απαιτήσεων καταχώρισης των PEPP στο δημόσιο μητρώο που τηρεί η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA). Περαιτέρω, ο υφιστάμενος διαχωρισμός των PEPP σε δύο κατηγορίες αναμορφώνεται ώστε το «βασικό» PEPP να συνιστά μια τυποποιημένη, χαμηλού ρίσκου συνταξιοδοτική επιλογή, χωρίς ανώτατο όριο χρεώσεων του αποταμιευτή όπως ισχύει σήμερα, ενώ το «εξατομικευμένο» PEPP θα προσφέρει μεγαλύτερη επενδυτική ευελιξία, αλλά και υψηλότερο ρίσκο.

Επίσης, για την προάσπιση των δικαιωμάτων των αποταμιευτών, προτείνεται η ενίσχυση των κανόνων εποπτείας και εταιρικής διακυβέρνησης των PEPP ώστε να προσφέρουν πραγματική αξία στους αποταμιευτές (value for money). Επιπλέον, ενισχύεται η αρχή της συνετής επενδυτικής διαχείρισης, ώστε η διαχείριση των αποταμιεύσεων να γίνεται με τρόπο ασφαλή και υπεύθυνο. Παράλληλα βελτιώνεται σημαντικά η ενημέρωση των αποταμιευτών, με σαφέστερη παρουσίαση των χαρακτηριστικών των διαφορετικών τύπων PEPP και των επιλογών που έχουν στη διάθεσή τους.

Με τις παρεμβάσεις αυτές επιδιώκεται να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των αποταμιευτών στα πανευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά προϊόντα και να δημιουργηθούν καλύτερες προϋποθέσεις για ασφαλέστερη και πιο αποδοτική αποταμίευση για τη συνταξιοδότηση.

Τροποποίηση του πλαισίου περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SFDR)

Το 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση Κανονισμού για την τροποποίηση του πλαισίου[65] γνωστοποιήσεων αειφορίας στον χρηματοπιστωτικό τομέα, που στοχεύει στην ενίσχυση των σχετικών επενδύσεων μέσω της βελτίωσης της διαφάνειας και της αξιοπιστίας των σχετικών χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Η πρωτοβουλία αυτή τελεί σε συνάρτηση και με ευρύτερες πολιτικές της Ένωσης, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European

[65] Η πρόταση προβλέπει την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 σχετικά με τις γνωστοποιήσεις αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SFDR) και του Κανονισμού (ΕΕ) 1286/2014 για τα έγγραφα βασικών πληροφοριών συσκευασμένων επενδυτικών προϊόντων και επενδυτικών προϊόντων βασιζόμενων σε ασφάλιση (PRIIPs), καθώς και την κατάργηση του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1288.

Green Deal), η στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και η στρατηγική για τον χρηματοοικονομικό εγγραμματισμό.

Σκοπός των προτεινόμενων τροποποιήσεων είναι η απλούστευση και εναρμόνιση των απαιτήσεων γνωστοποιήσεων βιωσιμότητας, η βελτίωση της συγκρισιμότητας των χρηματοπιστωτικών προϊόντων με χαρακτηριστικά αειφορίας και η ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών από παραπλανητικές πρακτικές «πράσινης» προβολής (greenwashing).

Για την επίτευξη των ως άνω στόχων, στην πρόταση προβλέπεται η υποχρέωση των συμμετεχόντων στις χρηματοπιστωτικές αγορές να παρέχουν πιο σαφή και συγκρίσιμη πληροφόρηση. Επιπλέον εισάγεται νέα κατηγοριοποίηση των προϊόντων με χαρακτηριστικά βιωσιμότητας σε τρεις βασικές κατηγορίες: προϊόντα μετάβασης, προϊόντα ESG βασικών χαρακτηριστικών και προϊόντα με βιώσιμα χαρακτηριστικά. Η ταξινόμηση αυτή θα παρέχει τη δυνατότητα στους επενδυτές να ενημερώνονται και να κατανοούν καλύτερα τα χαρακτηριστικά του κάθε προϊόντος και, συνακόλουθα, να κάνουν πιο υπεύθυνες επενδυτικές επιλογές.

Παράλληλα, προτείνονται σαφέστεροι κανόνες για τη χρήση δεδομένων και εκτιμήσεων βιωσιμότητας κατά την παροχή πληροφοριών προς τους επενδυτές, καθώς και για ζητήματα ονοματοδοσίας, διαφήμισης και δημοσιοποιήσεων των εν λόγω προϊόντων. Οι περαιτέρω τροποποιήσεις του κανονισμού PRIIPs αποσκοπούν στην συμπερίληψη σαφών γνωστοποιήσεων αειφορίας στο έγγραφο βασικών πληροφοριών (Key Information Document – KID), ώστε να καθίσταται ευκρινής στον ενδιαφερόμενο επενδυτή η κατηγορία βιωσιμότητας κάθε προϊόντος.

Το ανωτέρω αναμορφωμένο πλαίσιο, εφόσον υιοθετηθεί, αναμένεται να ενισχύσει την διαφάνεια και την αξιοπιστία των προϊόντων με χαρακτηριστικά αειφορίας που διατίθενται στην αγορά, καθώς και να παράσχει στους επενδυτές τα κατάλληλα εργαλεία στη λήψη των επενδυτικών τους αποφάσεων.

Νέο πλαίσιο Διαχείρισης Κρίσεων και Ασφάλισης Καταθέσεων (Crisis Management & Deposit Insurance Framework – CMDI)

Το σύνολο μέτρων CMDI (Crisis Management and Deposit Insurance) αφορά την αναθεώρηση του ευρωπαϊκού πλαισίου για τη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και την προστασία των καταθετών. Στόχος του είναι να καταστήσει πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική την αντιμετώπιση των τραπεζών που βρίσκονται σε δυσχέρεια, ιδίως μικρών και μεσαίων ιδρυμάτων, περιορίζοντας παράλληλα την ανάγκη προσφυγής σε δημόσιους πόρους και ενισχύοντας τη χρήση εργαλείων που χρηματοδοτούνται από τον ίδιο τον τραπεζικό τομέα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε τη σχετική πρόταση τον Απρίλιο του 2023, η πολιτική συμφωνία μεταξύ Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επετεύχθη στις 25 Ιουνίου 2025, ενώ στις 5 Μαρτίου 2026 το Συμβούλιο υιοθέτησε επίσημα τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση, ανοίγοντας τον δρόμο για την ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας[66].

[66] Regulation (EU) 2026/808 (αναθεώρηση του SRMR Regulation), Directive (EU) 2026/806 (BRRD III – αναθεώρηση της Bank Resolution & Recovery Directive) & Directive (EU) 2026/804 (DGSD II – αναθεώρηση της Deposit Guarantee Schemes Directive).

Πλαίσιο 8.2:

Πρωτοβουλίες απλοποίησης του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο

Το 2025 ξεκίνησαν εκτεταμένες πρωτοβουλίες απλοποίησης (simplification) του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου του χρηματοπιστωτικού τομέα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ως απόκριση στην αυξανόμενη ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι σχετικές προκλήσεις αναδείχθηκαν έντονα μετά τις εκθέσεις των Mario Draghi και Enrico Letta το 2024, που επισήμαναν την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, προωθείται η επιδίωξη μιας «πιο τολμηρής, απλούστερης και ταχύτερης Ένωσης» και διαμορφώνεται ένα ευρύτερο πρόγραμμα απλοποίησης που περιλαμβάνει την απλοποίηση του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και οι εποπτικές αρχές ανέλαβαν στοχευμένες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου, στον περιορισμό περιττών βαρών, στην ενίσχυση της σύγκλισης μεταξύ των κρατών-μελών και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της συνοχής και της αναλογικότητας των κανονιστικών και εποπτικών απαιτήσεων, χωρίς ωστόσο να τίθεται σε κίνδυνο η ανθεκτικότητα του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί την υλοποίηση του προγράμματος απλοποίησης μέσα από τρεις κύριες δράσεις:

- Στοχευμένες νομοθετικές τροποποιήσεις (Omnibus μέτρα) για την αντιμετώπιση επικαλύψεων ή δυσανάλογα επιβαρυντικών απαιτήσεων.
- Επαναπροτεραιοποίηση κανονιστικών προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών, αξιολογώντας την αναγκαιότητα τους και τη δυνατότητα απλοποίησής τους.
- Σε συνέχεια διαβούλευσης τον Φεβρουάριο του 2026, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 17.7.2026, εξέδωσε ανακοίνωση για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τραπεζικού τομέα της ΕΕ, με στόχο τη δημιουργία μιας πιο ολοκληρωμένης, αποτελεσματικής και ανταγωνιστικής ενιαίας ευρωπαϊκής τραπεζικής αγοράς, ικανής να στηρίζει την ανάπτυξη, την καινοτομία και τις στρατηγικές προτεραιότητες της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντόπισε τρεις βασικές προκλήσεις: τον κατακερματισμό της τραπεζικής αγοράς μεταξύ των κρατών-μελών, την ανεπαρκή προσαρμογή των κανόνων Βασιλείας III στις ιδιαιτερότητες του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος και την πολυπλοκότητα του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου. Για την αντιμετώπισή τους, προωθούνται μέτρα που περιλαμβάνουν την άρση εμποδίων στη διασυνοριακή τραπεζική δραστηριότητα, την αποτελεσματικότερη διαχείριση κεφαλαίων και ρευστότητας εντός τραπεζικών ομίλων, την ενίσχυση των μηχανισμών προστασίας καταθέσεων και τη διευκόλυνση της παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών. Παράλληλα, προβλέπεται επανεξέταση ορισμένων διεθνών εποπτικών κανόνων ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των τραπεζών της ΕΕ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην απλοποίηση του κανονιστικού πλαισίου μέσω μείωσης του διοικητικού φόρτου, εξορθολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των διαδικασιών εξυγίανσης, καθώς και προσαρμογής των απαιτήσεων για τα μικρά και μη σύνθετα πιστωτικά ιδρύματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προτείνει κατά το πρώτο

τρίμηνο του 2027 δέσμη μέτρων για την τροποποίηση του τραπεζικού κανονιστικού πλαισίου.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα συγκρότησε τον Μάρτιο του 2025 Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου για την Απλοποίηση (High-Level Task Force on Simplification), με στόχο την ανάπτυξη προτάσεων για απλοποίηση του ευρωπαϊκού κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου. Η Ομάδα προχώρησε στη διαμόρφωση υψηλού επιπέδου συστάσεων, οι οποίες δημοσιεύτηκαν στις 11 Δεκεμβρίου 2025 στον ιστότοπο της ΕΚΤ (βλ. σύνδεσμο).

Οι συστάσεις αυτές συμπληρώνονται από έκθεση της ΕΚΤ για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της εστίασης στον κίνδυνο της ευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας, η οποία επίσης δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο της ΕΚΤ (βλ. σύνδεσμο).

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) προχώρησε στην αξιολόγηση της ανάπτυξης ρυθμιστικών προϊόντων επιπέδου 2 και 3, των απαιτήσεων υποβολής αναφορών, τη συμβολή της ΕΑΤ στο ενωσιακό προληπτικό πλαίσιο καθώς και τις εσωτερικές διαδικασίες της, εντόπισε βελτιώσεις που μπορούν να υλοποιηθούν και διατύπωσε σχετικές προτάσεις (βλ. σύνδεσμο).

Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων & Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών

Σε αντίστοιχες πρωτοβουλίες για την απλοποίηση του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου, έχουν προχωρήσει και οι λοιπές Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών και η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, βλ. σύνδεσμο).

Τράπεζα της Ελλάδος

Το 2025, η Τράπεζα της Ελλάδος, παρακολούθησε και συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της ΕΚΤ και της ΕΑΤ σχετικά με την απλοποίηση του ευρωπαϊκού κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου. Με αυτόν τον τρόπο μεταφέρθηκαν οι εποπτικές θέσεις και η εμπειρία της Τράπεζας της Ελλάδος, έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη στις σχετικές μεταρρυθμίσεις, ιδίως ως προς τη διαμόρφωση προτάσεων για την απλοποίηση του πλαισίου υποβολής εποπτικών αναφορών, τη μείωση του διοικητικού φόρτου και του κόστους συμμόρφωσης για τα εποπτευόμενα ιδρύματα, καθώς και τη βελτίωση του συντονισμού, της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας του συνολικού συστήματος εποπτικής πληροφόρησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Παράλληλα, προχώρησε και σε δικές της δράσεις σχετικά με την απλοποίηση του εθνικού πλαισίου ακολουθώντας τη γενική αρχή «απλοποίηση χωρίς απορρύθμιση». Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε διαβούλευση τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, μέσω των οποίων συγκεντρώθηκαν προτάσεις απλοποίησης που αφορούσαν κυρίως υποχρεώσεις υποβολής αναφορών και διαδικασίες εποπτικών εγκρίσεων (π.χ. εγκρίσεις για την απόκτηση ειδικών συμμετοχών).

Κατόπιν αξιολόγησης των ανωτέρω προτάσεων, η Τράπεζα της Ελλάδος προέβη σε απλοποίηση του πλαισίου αξιολόγησης της απόκτησης ειδικών συμμετοχών για περιπτώσεις

μετόχων που είναι εποπτευόμενα ιδρύματα, το Ελληνικό Δημόσιο ή άλλα κράτη μέλη (ΠΕΕ 243/3/07.07.2025 και 250/1/12.11.2025). Παράλληλα, με στόχο τη μείωση του διοικητικού και κανονιστικού φόρτου, καθώς και τον περιορισμό περιττών επιβαρύνσεων για τα εποπτευόμενα ιδρύματα, δρομολογήθηκαν εντός του 2025 τροποποιήσεις του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου που διέπει τις εθνικές απαιτήσεις υποβολής εποπτικών στοιχείων προς την Τράπεζα της Ελλάδος. Οι εν λόγω τροποποιήσεις ολοκληρώθηκαν με την έκδοση της ΠΕΕ 256/5/16.06.2026 (ΦΕΚ Β' 3938), με την οποία απλοποιούνται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που υποβάλλουν σε περιοδική βάση τα εποπτευόμενα ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Επιπλέον, στο πλαίσιο απλοποίησης και ψηφιοποίησης των διαδικασιών, θεσπίστηκε η υποχρεωτική χρήση της πλατφόρμας IMAS Portal της ΕΚΤ για την υποβολή αιτήσεων αδειοδότησης πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΕΕ 244/3/25.07.2025) ενισχύοντας έτσι την αποτελεσματικότητα της σχετικής διαδικασίας.

Τέλος, πέραν των ανωτέρω, το επόμενο διάστημα θα εξεταστούν δυνατότητες απλοποίησης σε πρόσθετους τομείς του εθνικού κανονιστικού πλαισίου, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

ISSN: 3057-4951 (online)